

	I	EES-STOFNANIR	
	1.	EES-ráðið	
	2.	Sameiginlega EES-nefndin	
	3.	Sameiginlega EES-þingmannanefndin	
	4.	Ráðgjafarnefnd EES	
	II	EFTA-STOFNANIR	
	1.	Fastanefnd EFTA-ríkjanna	
	2.	Eftirlitsstofnun EFTA	
2007/EES/46/01		Ákvörðun Eftirlitsstofnunar EFTA 228/05/COL frá 21. september 2005 um útgáfu tilkynningar sem ber yfirskriftina „Leiðbeiningar um beitingu 53. gr. EES-samningsins gagnvart samningum um yfirfærslu tækniþekkingar“	1
	3.	EFTA-dómstóllinn	
2007/EES/46/02		Úrskurður EFTA-dómstólsins 24. apríl 2007 í máli E-9/04 – Málskostnaður	42
2007/EES/46/03		Skipan EFTA-dómstólsins – Skipan í stöðu ritara EFTA-dómstólsins	42
	III	EB-STOFNANIR	
	1.	Ráðið	
	2.	Framkvæmdastjórnin	
2007/EES/46/04		Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4731 – Google/DoubleClick)	43
2007/EES/46/05		Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4738 – OEP/MSP-Stiftung/DVG/Dailyceer Group)	44
2007/EES/46/06		Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4754 – Mondadori/Sanoma/JV) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	45
2007/EES/46/07		Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4804 – Serafina/Intelsat) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	46
2007/EES/46/08		Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4825 – SFR/Somart/Débitel France)	47

2007/EES/46/09	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4839 – Areva NP/MHI/Atmea)	48
2007/EES/46/10	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4848 – Basell/Lyondell) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	49
2007/EES/46/11	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4895 – MOL/Italiana Energia e Servizi) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	50
2007/EES/46/12	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4906 – CPI Europe Fund/Corpus/Real Estate Portfolio) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	51
2007/EES/46/13	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4913 – Euraleo/Capitoloquattro/Sirti) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	52
2007/EES/46/14	Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4918 – Carlyle/Appplus) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	53
2007/EES/46/15	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4516 – Continental/Matador)	54
2007/EES/46/16	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4540 – Nestlé/Novartis (Medical nutrition business))	54
2007/EES/46/17	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4659 – TF1/Artemis/JV)	55
2007/EES/46/18	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4672 – E.ON/Endesa Europa/Viesgo)	55
2007/EES/46/19	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4677 – Thornwood/Federal Mogul)	56
2007/EES/46/20	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4685 – ENEL/Acciona/Endesa)	56
2007/EES/46/21	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4695 – Alstom/SBB Cargo/JV)	57
2007/EES/46/22	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4706 – Superior Essex/Invex)	57
2007/EES/46/23	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4709 – Apax Partners/Telenor Satellite Services)	58
2007/EES/46/24	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4714 – Oaktree/Duquesne/TI Automotive)	58
2007/EES/46/25	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4719 – HeidelbergCement/Hanson)	59
2007/EES/46/26	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4749 – PSB/Ovako)	59
2007/EES/46/27	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4751 – STM/Intel/JV)	60

2007/EES/46/28	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4757 – Nordic Capital/Thule)	60
2007/EES/46/29	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4762 – Autogrill/Alpha Airports Group)	61
2007/EES/46/30	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4780 – WL Ross/C&A Automotive Interior Businesses)	61
2007/EES/46/31	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4787 – Rhenus/TMI)	62
2007/EES/46/32	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4796 – Candover/Stork)	62
2007/EES/46/33	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4818 – Citigroup/Nikko)	63
2007/EES/46/34	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4820 – Bain Capital/Brake Bros)	63
2007/EES/46/35	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4829 – Umicore/Norsk Hydro/Hycore JV)	64
2007/EES/46/36	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4830 – CVC/Samsonite)	64
2007/EES/46/37	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4831 – ECAS/3i/Hejenion)	65
2007/EES/46/38	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja (Mál COMP/M.4832 – Penske/GM/JV)	65
2007/EES/46/39	MEDIA 2007 – Auglýsing eftir tillögum – EACEA/24/07 – Styrkir vegna dreifingar evrópskra kvikmynda milli landa – Styrkir til söluumboða sem dreifa evrópskum kvikmyndum á heimsmarkaði.	66
2007/EES/46/40	Auglýsing eftir tillögum – EACEA/20/07 – Æska og athafnir – Aðgerð 4.1 – Styrkveitingar til stofnana sem starfa að æskulýðsmálum á Evrópuvísu.	67
2007/EES/46/41	Almannaþjónustukvaðir	69
2007/EES/46/42	Almannaþjónustukvaðir	69
2007/EES/46/43	Almannaþjónustukvaðir	69
2007/EES/46/44	Orðsending frá stjórnvöldum í Belgíu með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 94/22/EB um skilyrði fyrir veitingu og notkun leyfa til að leita að, rannsaka og vinna kolvatnsefni	70
2007/EES/46/45	Orðsending stjórnvalda í Frakklandi með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 94/22/EB um skilyrði fyrir veitingu og notkun leyfa til að leita að, rannsaka og vinna kolvatnsefni	71
2007/EES/46/46	F-Paris: Áætlunarflug – Áætlunarflug milli Strassborgar og Pragar og Strassborgar og Vínar – Auglýsing stjórnvalda í Frakklandi um útboð samkvæmt d-lið 1. mgr. 4. gr. reglugerðar ráðsins (EBE) nr. 2408/92 með yfirtöku almannaþjónustu fyrir augum.	73

2007/EES/46/47	Breytingar stjórnvalda í Frakklandi á almannajónustukvöðum sem lagðar hafa verið á í tengslum við áætlunarflug milli Strassborgar og Pragars	74
2007/EES/46/48	Breytingar stjórnvalda í Frakklandi á almannajónustukvöðum sem lagðar hafa verið á í tengslum við áætlunarflug milli Strassborgar og Vínar	74
2007/EES/46/49	I-Róm: áætlunarflug – Auglýsing stjórnvalda á Ítalíu um útboð samkvæmt d-lið 1. mgr. 4. gr. reglugerðar ráðsins (EBE) nr. 2408/92 vegna áætlunarflugs milli Levaldigi-flugvallar í Cuneo og Fiumicino-flugvallar í Róm	75
2007/EES/46/50	Leiðbeiningar um beitingu 81. gr. EB-sáttmálans gagnvart sjóflutningum – Drög	76
2007/EES/46/51	Ríkisaðstoð – Grikkland – Málsnúmer C 44/06 (áður N 614/05) – Byggðaaðstoð við framleiðendur vefnaðarvöru, fátnaðar og leðurvöru á Grikklandi	76
2007/EES/46/52	Ríkisaðstoð – Portúgal – Málsnúmer C 32/07 (áður N 389/06) – Tímabundnar verndaraðgerðir í þágu skipasmíðastöðva – Auglýst eftir athugasemdum í samræmi við 2. mgr. 88. gr. EB-sáttmálans	77
2007/EES/46/53	Ríkisaðstoð – Ungverjaland – Málsnúmer C 21/07 (áður N 578/06) – MSF 2002 – Aðstoð sem veitt er einstöku fyrirtæki, IBIDEN Hungary Gyártó Kft. – Auglýst eftir athugasemdum í samræmi við 2. mgr. 88. gr. EB-sáttmálans	77
2007/EES/46/54	Auglýsing framkvæmdastjórnarinnar um endurgreiðsluvexti sem innheimta ber við endurheimtu ríkisaðstoðar og viðmiðunar- og afreiknivexti fyrir 25 aðildarríki frá 1. september 2007	78

3. Dómstóllinn

EFTA-STOFNANIR

EFTIRLITSSTOFNUN EFTA

ÁKVÖRDUN EFTIRLITSSTOFNUNAR EFTA
228/05/COL

2007/EES/46/01

frá 21. september 2005

um útgáfu tilkynningar sem ber yfirskriftina „Leiðbeiningar um beitingu 53. gr. EES-samningsins gagnvart samningum um yfirfærslu tækniþekkingar“

EFTIRLITSSTOFNUN EFTA HEFUR SAMÞYKKT NEÐANGREINDA ÁKVÖRDUN

með hliðsjón af samningnum um Evrópska efnahagssvæðið ⁽¹⁾, einkum 53. og 55. gr.,

með hliðsjón af samningi milli EFTA-ríkjanna um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls ⁽²⁾, einkum b-lið 2. mgr. 5. gr. og 1. mgr. 25. gr.,

að höfðu samráði við ráðgjafarnefnd um samkeppnishömlur markaðsráðandi og stöðu og framkvæmdastjórn EB,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

Framkvæmdastjórn EB hefur samþykkt tilkynningu sem ber yfirskriftina „Leiðbeiningar um beitingu 81. gr. EB-sáttmálans gagnvart samningum um yfirfærslu tækniþekkingar“ ⁽³⁾.

Þessi tilkynning varðar einnig Evrópska efnahagssvæðið.

Nauðsynlegt er að leiðbeina fyrirtækjum með því að tilgreina þær meginreglur sem farið er eftir við beitingu 53. gr. EES-samningsins gagnvart samningum um yfirfærslu tækniþekkingar.

Tryggja ber að EES-reglum um samkeppni sé beitt á sama hátt hvarvetna á Evrópska efnahagssvæðinu.

Samkvæmt ákvæðum II. liðar undir fyrirsögninni „ALMENNT“ í lok XIV. viðauka við EES-samninginn ber Eftirlitsstofnun EFTA, að höfðu samráði við framkvæmdastjórn EB, að samþykkja gerðir sem samsvara þeim sem framkvæmdastjórnin hefur samþykkt í því skyni að viðhalda jöfnum samkeppnisskilyrðum.

⁽¹⁾ „EES-samningurinn“ í því sem hér fer á eftir

⁽²⁾ „Samningurinn um eftirlitsstofnun og dómstól“ í því sem hér fer á eftir.

⁽³⁾ Stjórn. ESB C 101, 27.4.2004, bls. 2.

ÁKVÖRÐUNIN ER SVOHLJÓÐANDI:

1. Gefa skal út eftirfarandi tilkynningu sem fylgir þessari ákvörðun:
 - „Leiðbeiningar um beitingu 53. gr. EES-samningsins gagnvart samningum um yfirfærslu tækniþekkingar“.
2. Ákvörðunin, að meðtalinni tilkynningunni sem fram kemur í viðaukanum, telst fullgild á ensku.
3. Tilkynningin skal birt í EES-deild *Stjórnartíðinda Evrópusambandsins* og EES-viðbæti við þau.
4. EFTA-ríkjunum skal sent afrit af ákvörðuninni að meðtöldum viðaukanum.
5. Framkvæmdastjórn EB skal sent afrit af ákvörðuninni að meðtöldum viðaukanum.

Gjört í Brussel 21. september 2005.

Fyrir hönd Eftirlitsstofnunar EFTA

Einar M. Bull

forseti

Kurt Jäger

stjórnarmaður

TILKYNNING EFTIRLITSSTOFNUNAR EFTA

Leiðbeiningar um beitingu 53. gr. EES-samningsins gagnvart samningum um yfirfærslu tækniþekkingar

- A. Tilkytning þessi er gefin út samkvæmt reglum samningsins um Evrópska efnahagssvæðið („EES-samningurinn“ í því sem hér fer á eftir) og samnings EFTA-ríkjanna um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls („samningurinn um eftirlitsstofnun og dómstól“ í því sem hér fer á eftir).
- B. Framkvæmdastjórn Evrópubandalaganna („framkvæmdastjórn EB“ í því sem hér fer á eftir) hefur gefið út tilkytningu sem ber yfirskriftina „Leiðbeiningar um beitingu 81. gr. EB-sáttmálans gagnvart samningum um yfirfærslu tækniþekkingar“⁽¹⁾. Í þeirri gerð, sem er ekki bindandi, er kveðið á um meginreglur um mat á samningum um yfirfærslu tækniþekkingar samkvæmt 81. gr. EB-sáttmálans.
- C. Eftirlitsstofnun EFTA telur að fyrrnefnd gerð varði Evrópska efnahagssvæðið. Til þess að viðhalda jöfnum samkeppnisskilyrðum og til að tryggja að EES-reglum um samkeppni sé beitt á sama hátt hvarvetna á Evrópska efnahagssvæðinu gefur eftirlitsstofnunin út þessa tilkytningu í krafti umboðs síns samkvæmt b-lið 2. mgr. 5. gr. samningsins um eftirlitsstofnun og dómstól. Eftirlitsstofnunin hyggst stöðjast við þau sjónarmið og þær reglur sem mælt er fyrir um í þessari tilkytningu þegar hún beitir viðeigandi EES-reglum í tilteknu máli⁽²⁾.
- D. Í tilkytningunni er einkum kveðið á um sjónarmið sem ráða mati á samningum um yfirfærslu tækniþekkingar samkvæmt 53. gr. EES-samningsins og veitt leiðsögn um beitingu þeirra.
- E. Þessi tilkytning gildir um þau tilvik að eftirlitsstofnunin er lögbært eftirlitsyfirvald samkvæmt 56. gr. EES-samningsins.

I. INNGANGUR

1. Í leiðbeiningunum, sem hér birtast, er lýst þeim sjónarmiðum sem ráða mati á samningum um yfirfærslu tækniþekkingar í ljósi 53. gr. EES-samningsins. Samningar um yfirfærslu tækniþekkingar varða veitingu nytjaleyfis fyrir tækni þar sem leyfisveitandi heimilar leyfshafa að nýta tæknina, sem leyfið tekur til, til þess að framleiða vörur eða veita þjónustu, sbr. skilgreiningu á þessu tvennu í b-lið 1. mgr. 1. gr. gerðarinnar sem um getur í 5. lið XIV. viðauka við EES-samninginn (reglugerð (EB) nr. 772/2004⁽³⁾) um beitingu 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins gagnvart flokkum samninga um tækniyfirfærslu („hópundanþágureglugerðin“ í því sem hér fer á eftir)⁽⁴⁾.
2. Markmið leiðbeininganna er að veita leiðsögn um beitingu hópundanþágureglugerðarinnar annars vegar og hins vegar um beitingu 53. gr. EES-samningsins gagnvart samningum um yfirfærslu tækniþekkingar sem falla utan gildissviðs hópundanþágureglugerðarinnar. Hópundanþágureglugerðin og leiðbeiningarnar eru með fyrirvara um að 54. gr. EES-samningsins verði hugsanlega beitt samhliða þeim gagnvart nytjaleyfissamningum⁽⁵⁾.
3. Beita skal reglunum, sem fram koma í þessum leiðbeiningum, með tilliti til aðstæðna í hverju tilteknu máli fyrir sig. Þetta útlókar vélræna beitingu þeirra. Hvert mál ber að skoða á grundvelli raunverulegra málsatvika og leiðbeiningunum skal beitt á skynsamlegan og sveigjanlegan hátt. Dæmi, sem gefin eru, eru eingöngu til útlistunar og því ekki tæmandi. Eftirlitsstofnun EFTA mun fylgjast með því hvernig hópundanþágureglugerðinni og leiðbeiningunum er beitt innan ramma hinnar nýju fullnustutilhögunar sem komið var á í II. kafla bókanar 4 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól⁽⁶⁾ og meta hvort þörf er á breytingum.
4. Leiðbeiningarnar, sem hér birtast, hafa ekki áhrif á hugsanlega túlkun EFTA-dómstólsins, Dómstóls Evrópubandalaganna og undirréttar EB á 53. gr. EES-samningsins og hópundanþágureglugerðinni.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB C 101, 27.4.2004, bls. 2.

⁽²⁾ Bærni til að meðhöndla einstök mál, sem falla undir 53. og 54. gr. EES-samningsins, skiptist milli eftirlitsstofnunarinnar og framkvæmdastjórnarinnar samkvæmt reglum sem settar eru í 56. gr. EES-samningsins. Aðeins önnur þessara eftirlitsstofnana hefur heimild til að meðhöndla tiltekið mál.

⁽³⁾ Stjtið. ESB L 123, 27.4.2004, bls. 11.

⁽⁴⁾ Reglugerðin um hópundanþágu á sviði tækniyfirfærslu (hópundanþágureglugerðin) kemur í stað gerðarinnar sem um getur í 5. lið í XIV. viðauka við EES-samninginn (reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 240/96 frá 31. janúar 1996, Stjtið. EB L 31, 9.2.1996, bls. 2) um beitingu 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins gagnvart tilteknum flokkum samninga um tæknilega yfirfærslu.

⁽⁵⁾ Sjá sameinuð mál C-395/96 P og C-396/96 P, *Compagnie Maritime Belge*, [2000] dómásafn I-1365, 130. mgr. og 106. mgr. leiðbeininga eftirlitsstofnunarinnar um beitingu 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins (Stjtið. ESB C 208, 6.9.2007, bls. 1, og EES-viðbætur nr. 42, 6.9.2007, bls. 1). Í 6. gr. EES-samningsins er kveðið á um að með fyrirvara um þróun dómsúrlausna í framtíðinni beri við framkvæmd og beitingu ákvæða þess samnings að túlka þau í samræmi við úrskurði dómstóls Evrópubandalaganna sem máli skipta og kveðnir hafa verið upp fyrir undirritunardag samningsins, þó að því tilskildu að þau séu efnislega samhliða samsvarandi reglum stofnsáttmála Efnahagsbandalags Evrópu og stofnsáttmála Kola- og stálbandalagsins og gerðum sem samþykktar hafa verið vegna beitingar þessara tveggja sáttmála. Hvað varðar úrskurði dómstólsins sem máli skipta og kveðnir hafa verið upp eftir undirritunardag EES-samningsins leiðir af 2. mgr. 3. gr. samningsins um eftirlitsstofnun og dómstól að Eftirlitsstofnun EFTA og EFTA-dómstóllinn skuli taka tilhlýðilegt tillit til þeirra meginreglna sem mælt er fyrir um í þessum úrskurðum.

⁽⁶⁾ Eftir að samningurinn um breytingu á bókun 4 við samning EFTA-ríkjanna um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls frá 24. september 2005 öðlaðist gildi 20. maí 2005 endurspeglar ákvæði II. kafla bókanar 4 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól að miklu leyti í EFTA-stoðinni ákvæði reglugerðar ráðsins (EB) nr. 1/2003 (Stjtið. EB L 1, 4.1.2003, bls. 1).

II. MEGINSJÓNARMÍÐ

1. Ákvæði 53. gr. EES-samningsins og hugverkaréttur

5. Markmið 53. gr. EES-samningsins í heild er að vernda samkeppni á markaðnum í þeim tilgangi að efla velferð neytenda og tryggja hagkvæma ráðstöfun framleiðsluþátta. Í 1. mgr. 53. gr. er lagt bann við hvers kyns samningum og samstilltum aðgerðum milli fyrirtækja og ákvörðunum samtaka fyrirtækja ⁽⁷⁾ sem geta haft áhrif á viðskipti milli aðila að EES-samningnum („EES-ríkin“ í því sem hér fer á eftir) ⁽⁸⁾ og hafa að markmiði eða að afleiðingu að komið sé í veg fyrir samkeppni, hún sé takmörkuð eða henni raskað ⁽⁹⁾. Undantekning frá þessari reglu er 3. mgr. 53. gr. þar sem kveðið er á um að banninu í 1. mgr. 53. gr. skuli ekki beitt gagnvart samningum milli fyrirtækja sem stuðla að bættri framleiðslu eða vöruheifingu eða efla tæknilegar eða efnahagslegar framfarir, enda sé neytendum veitt sanngjörn hlutdeild í þeim ávinningi sem af þeim hlýst, án þess að höft, sem öþörf eru til að hinum settu markmiðum verði náð, séu lögð á hlutaðeigandi fyrirtæki og slíkt veiti fyrirtækjunum ekki færi á að koma í veg fyrir samkeppni að því er varðar verulegan hluta framleiðsluvanna sem um ræðir.
6. Með lögum um hugverkarétt er mælt fyrir um einkarétt handhafa einkaleyfa, höfundarréttar, hönnunarréttar, vörumerkja og annarra lögvarinna réttinda. Eigandi hugverkaréttar hefur samkvæmt slíkum lögum rétt til að koma í veg fyrir óleyfilega notkun hugverkaréttar síns og að nýta hann, meðal annars með því að veita utanaðkomandi aðilum nytjaleyfi fyrir honum. Um leið og handhafi hugverkaréttar hefur sett vöru, sem hugverkaréttur nær til, á markað innan Evrópska efnahagssvæðisins eða veitt samþykki sitt til þess er hugverkarétturinn tæmdur á öllu EES, og þar með í EFTA-ríkjunum, í þeim skilningi að handhafinn getur ekki lengur notað hann til að stýra sölu vörunnar (meginreglan um tæmingu réttar á EES) ⁽¹⁰⁾. Réttthafi hefur samkvæmt lögum um hugverkarétt engan rétt til að hindra að nytjaleyfishafar eða kaupendur selji vörur sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til ⁽¹¹⁾. Meginreglan um EES-tæmingu er í samræmi við meginhlutverk hugverkaréttar sem er að veita handhafanum rétt til að útiloka aðra frá því að hagnýta þennan rétt án samþykkis hans.
7. Þótt lög um hugverkarétt veiti réttthafa einkarétt á að hagnýta hann þýðir það ekki að hugverkaréttur sé undanþeginn samkeppnislögum. Ákvæði 53. og 54. gr. gilda einkum um samninga þar sem handhafi hugverkaréttar veitir öðru fyrirtæki leyfi til að hagnýta hugverkarétt sinn ⁽¹²⁾. Þetta þýðir ekki heldur að hugverkaréttur og EES-reglur um samkeppni stangist á. Í reynd fela báðir lagabálgar í sér sama grundvallarmarkmiðið sem er að stuðla að aukinni velferð neytenda og hagkvæmri ráðstöfun framleiðsluþátta. Nýsköpun er nauðsynlegur og öflugur þáttur í opnum markaðsbúskap þar sem samkeppni ríkir. Hugverkaréttur stuðlar að virkri samkeppni með því að örva fyrirtæki til að fjárfesta í þróun nýrra eða betri vara og framleiðsluáðferða. Samkeppni gerir þetta einnig með því að örva fyrirtæki til að stunda nýsköpun. Því eru bæði hugverkaréttur og samkeppni nauðsynleg til að stuðla að aukinni nýsköpun og tryggja hagnýtingu hennar við aðstæður þar sem samkeppni ríkir.
8. Þegar nytjaleyfissamningar eru metnir með hliðsjón af 53. gr. ber að hafa í huga að sköpun hugverkaréttar hefur oft í för með sér verulegar fjárfestingar og felur oft í sér áhættu. Til þess að hefta ekki virka samkeppni og til að örva nýsköpun má ekki að öþörfu hindra þann, sem stundar nýsköpun, frá því að hagnýta hugverkarétt sem reynist vera verðmætur. Af þessum sökum er rétt að sá, sem stundar nýsköpun, hafi rétt til að fara fram á nægilega hátt endurgjald fyrir vel heppnuð verkefni til að hann hafi enn örvun til að fjárfesta þegar tillit hefur verið tekið til verkefna sem mistakast. Nytjaleyfi fyrir tækni getur einnig falið í sér að leyfishafi verður að ráðast á verulegar óafturkræfar fjárfestingar í tækninni sem leyfið tekur til og framleiðslutækjum sem eru nauðsynleg til að hagnýta hana. Ekki er hægt að beita 53. gr. án þess að taka tillit til slíkra fyrirframfjárfestinga samningsaðilanna og áhættunnar sem þeim fylgir. Áhætta, sem samningsaðilarnir taka, og óafturkræfur kostnaður vegna fjárfestinga, sem ráðist er í, geta þannig orðið til þess að samningurinn teljist falla utan gildissviðs 1. mgr. 53. gr. eða fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr., eftir því sem við á, í ákveðinn tíma þar til fjárfestingin fer að skila hagnaði.

⁽⁷⁾ Í því, sem hér fer á eftir, tekur hugtakið „samningur“ til samstilltra aðgerða og ákvarðana samtaka fyrirtækja.

⁽⁸⁾ Sjá tilkynningu Eftirlitsstofnunar EFTA um hugtakið „áhrif á viðskipti milli EES-ríkjanna“ sem er að finna í 53. og 54. gr. EES-samningsins (Stjtið. ESB C 291, 30.11.2006, bls. 46, og EES-viðbætur nr. 59, 30.11.2006, bls. 18).

⁽⁹⁾ Í því, sem hér fer á eftir, merkir hugtakið „takmörkun“ einnig í sér að komið sé í veg fyrir samkeppni og henni raskað.

⁽¹⁰⁾ Þessa meginreglu um tæmingu réttar innan EES er meðal annars að finna í 1. mgr. 7. gr. gerðarinnar sem um getur í 4. lið XVII. viðauka við EES-samninginn (tilskipun 104/89/EBE, Stjtið. EB L 40, 11.2.1989, bls. 1) um samræmingu á lögum EES-ríkja um vörumerki. Í þessari grein er kveðið á um að vörumerki veiti réttthafa ekki heimild til að banna notkun þess fyrir vörur sem hann sjálfur hefur sett á markað undir því vörumerki á svæðinu sem fellur undir EES-samninginn eða veitt samþykki sitt til þess. Hvað varðar alþjóðlega tæmingu hefur EFTA-dómstóllinn úrskurðað að „EFTA-ríkjunum (...) sé í sjálfsvald sett að ákveða hvort þau kjósa að innleiða eða viðhalda meginreglunni um alþjóðlega tæmingu réttar sem veittur er með vörum merktum með tilliti til vara sem eru upprunnar utan EES“, sjá mál E-2/97 *Maglite*, [1998] Skýrsla EFTA-dómstólsins, 25.-27. mgr. bls. 172. Dómstóll Evrópubandalaganna hefur í síðari dómi úrskurðað að „innlendar reglur sem kveða á um tæmingu vörumerkaréttar hvað varðar vörur sem handhafi vörumerkis setur á markað utan EES eða hefur veitt samþykki sitt til þess séu í andstöðu við 1. mgr. 7. gr. tilskipunarinnar, eins og henni var breytt með EES-samningnum“, mál C-355/96, *Silhouette*, [1998] dómásafn I-4799, 31. mgr.

⁽¹¹⁾ Hins vegar leiðir sala á afrítum verndaðra verka ekki til tæmingar á flutningsrétti, til að mynda leigurétti á verkinu, sjá í þessu sambandi mál 158/86, *Warner Brothers og Metronome Video*, [1988] dómásafn 2605, og mál C-61/97, *Foreningen af danske videogramdistributører*, [1998] dómásafn I-5171.

⁽¹²⁾ Sjá til dæmis sameinuð mál 56/64 og 58/64, *Consten og Grundig*, [1966] dómásafn 429.

9. Þegar nytjaleyfissamningar eru metnir með hliðsjón af 53. gr. eru núverandi greiningarreglur nægilega sveigjanlegar til þess að unnt sé að taka tilhlýðilegt tillit til framsækinnar eiginleika nytjaleyfa fyrir tækni. Ekki verður talið að almennt séu líkindi fyrir því að hugverkaréttur og nytjaleyfissamningar valdi hættu á samkeppnissröskun. Flestir nytjaleyfissamningar eru ekki samkeppnishamlandi heldur fylgir þeim samkeppnisörvandi hagræðing. Reyndar er veiting nytjaleyfa sem slík samkeppnisörvandi þar sem hún leiðir til útbreiðslu á tækni og stuðlar að nýsköpun. Að auki geta jafnvel samkeppnishamlandi nytjaleyfissamningar iðulega leitt til samkeppnisörvandi hagræðingar sem skoða ber í ljósi 3. mgr. 53. gr. og vegur á móti neikvæðum áhrifum á samkeppni⁽¹³⁾. Flestir nytjaleyfissamningar samrýmast því 53. gr.

2. Almenn rammaákvæði um beitingu 53. gr. EES-samningsins

10. Ákvæði 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins fela í sér bann við samningum sem hafa samkeppnishömlur að markmiði eða að afleiðingu. Þessi ákvæði gilda bæði um hömlur á samkeppni milli samningsaðilanna og hömlur á samkeppni milli einhvers samningsaðilanna og annarra aðila.

11. Við mat á því hvort nytjaleyfissamningur er samkeppnishamlandi verður að taka mið af raunverulegum aðstæðum þar sem samkeppni myndi ríkja væri ekki til að dreifa samningi með meintum hömlum⁽¹⁴⁾. Þegar þetta er metið er nauðsynlegt að taka mið af hugsanlegum áhrifum samningsins á samkeppni milli mismunandi tækniáferða (þ.e. samkeppni milli fyrirtækja sem nota tækniáferðir sem eru í samkeppni) og samkeppni á sviði sömu tækni (þ.e. samkeppni milli fyrirtækja sem nota sömu tækni)⁽¹⁵⁾. Ákvæði 1. mgr. 53. gr. banna bæði hömlur á samkeppni milli mismunandi tækniáferða og hömlur á sviði sömu tækni. Því er nauðsynlegt að meta að hve miklu leyti samningurinn hefur eða getur haft áhrif á þessar tvær hliðar samkeppni á markaði.

12. Eftirfarandi tvær spurningar mynda gagnlegan ramma til að framkvæma þetta mat. Fyrri spurningin varðar áhrif samningsins á samkeppni milli mismunandi tækniáferða en hin síðari áhrif samningsins á samkeppni á sviði sömu tækni. Þar sem takmarkanir geta haft áhrif á samkeppni milli mismunandi tækniáferða og samkeppni á sviði sömu tækni samtímis er nauðsynlegt að greina takmörkun í ljósi beggja eftirfarandi spurninga áður en hægt er að komast að niðurstöðu um hvort samkeppni sé takmörkuð í skilningi 1. mgr. 53. gr.

a) Hamlar nytjaleyfissamningurinn raunverulegri eða hugsanlegri samkeppni sem hefði átt sér stað hefði hinn áformaði samningur ekki verið gerður? Ef svo er kann samningurinn að falla undir ákvæði 1. mgr. 53. gr. Þegar þetta er metið er nauðsynlegt að taka mið af samkeppni milli samningsaðilanna og samkeppni frá öðrum aðilum. Dæmi um þetta er að þegar tvö fyrirtæki með staðfestu í mismunandi EES-riki veita hvort öðru gagnkvæm nytjaleyfi (e. *cross-licence*) fyrir tækni sem er í samkeppni og skuldbinda sig til þess að selja ekki vörur hvor á annars heimamarkaði, er (hugsanlegri) samkeppni, sem átti sér stað áður en samningurinn var gerður, takmörkuð. Á sama hátt takmarkast raunveruleg eða hugsanleg samkeppni, sem hefði átt sér stað hefði samningurinn ekki verið gerður, ef leyfisveitandi skuldbindur leyfishafa sína til þess að nota ekki tækni sem er í samkeppni og þessar skuldbindingar útiloka tækni annarra aðila.

b) Hamlar samningurinn raunverulegri eða hugsanlegri samkeppni sem hefði átt sér stað ef samningsbundnar takmarkanir hefðu ekki komið til? Ef svo er kann samningurinn að falla undir ákvæði 1. mgr. 53. gr. Dæmi um þetta er að þegar leyfisveitandi aftrar leyfishöfum sínum frá því að keppa hver við annan hamlar það (hugsanlegri) samkeppni sem hefði getað átt sér stað milli leyfishafanna hefðu takmarkanirnar ekki verið settar. Slíkar hömlur taka meðal annars til löðréttis verðsamráðs og samninga milli leyfishafa um skiptingu sölusvæða og viðskiptamannahópa. Þó kunna ákveðnar takmarkanir að falla utan gildissviðs 1. mgr. 53. gr. í vissum tilvikum þegar hlutlæg rök eru fyrir því að takmörkunin sé nauðsynleg til þess að unnt sé að gera samning þessarar gerðar eða þessa eðlis⁽¹⁶⁾. Slíka undanþágu frá gildissviði 1. mgr. 53. gr. má eingöngu gera á grundvelli hlutlægra þátta sem eru óháðir samningsaðilunum, en ekki eigin skoðana og eiginleika samningsaðilanna. Spurningin er ekki hvort samningsaðilarnir hefðu í sínum sérstöku aðstæðum ekki samþykkt að gera minna samkeppnishamlandi samning, heldur hvort önnur fyrirtæki hefðu við sambærilegar aðstæður ekki gert minna samkeppnishamlandi samning að teknu tilliti til eðlis samningsins og eiginleika markaðarins. Til dæmis kunna svæðisbundnar takmarkanir í samningi milli aðila, sem eiga ekki í samkeppni, að falla utan gildissviðs 1. mgr. 53. gr. í tiltekinn tíma ef hlutlæg rök eru fyrir því að takmarkanirnar séu nauðsynlegar til þess að leyfishafar geti komist inn á nýjan markað. Á sambærilegan hátt þarf bann, sem sett er á alla leyfishafa um að selja ekki tilteknum hópum notenda, ekki að vera samkeppnishamlandi ef hlutlæg rök eru fyrir því að slík takmörkun sé nauðsynleg til þess að stuðla að öryggi og vernda heilsu manna gegn þeirri hættu sem stafar af viðkomandi vöru. Þau rök duga skammt að birgir hefði gripið til löðréttar samþættingar ef hömlurnar hefðu ekki komið til. Ákvarðanir um hvort samþætta eigi löðrétt eru komnar undir fjölmörgum flóknum efnahagslegum þáttum sem margir hverjir varða innri málefni viðkomandi fyrirtækis.

13. Við beitingu greiningarreglnanna, sem lýst er í undanfarandi málsgrein, verður að taka tillit til þess að í 1. mgr. 53. gr. er greint á milli samninga, sem hafa að markmiði að takmarka samkeppni, og samninga sem leiða til slíkrar takmörkunar. Í 1. mgr. 53. gr. er eingöngu lagt bann við samningum eða samningsbundnum takmörkunum sem hafa það markmið eða þá afleiðingu að takmarka samkeppni milli mismunandi tækniáferða og/eða samkeppni á sviði sömu tækni.

⁽¹³⁾ Aðferðunum við að beita 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins er lýst í leiðbeiningum Eftirlitsstofnunar EFTA um beitingu 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins sem vísað er til í 5. nmgr.

⁽¹⁴⁾ Sjá mál 56/65, *Société Technique Minière*, [1966] dómasafn 337, og mál C-7/95 P, *John Deere*, [1998] dómasafn I-3111, 76. mgr.

⁽¹⁵⁾ Sjá í þessu sambengi dóminn í máli *Consten og Grundig* sem vísað er til í 12. nmgr.

⁽¹⁶⁾ Sjá í þessu sambengi dóminn í máli *Société Technique Minière* sem vísað er til í 14. nmgr. og mál 258/78, *Nungesser*, [1982] dómasafn 2015.

14. Samningar, sem hafa að markmiði að takmarka samkeppni, eru þeir sem geta verið samkeppnishamlandi vegna þess hvers eðlis þeir eru. Um er að ræða hömlur sem í ljósi markmiðanna að baki samkeppnisreglum EES eru nægilega líklegar til þess að hafa neikvæð áhrif á samkeppni til að ekki sé nauðsynlegt að sýna fram á nein raunveruleg áhrif þeirra á markaðinn svo að beita megi 1. mgr. 53. gr. ⁽¹⁷⁾. Þegar um er að ræða samninga sem hafa að markmiði að takmarka samkeppni er ennfremur ólíklegt að skilyrðum 3. mgr. 53. gr. sé fullnægt. Mat á því hvort samningur hefur að markmiði að takmarka samkeppni byggist á ýmsum þáttum. Þessir þættir varða einkum efni samningsins og hlutlæg markmið með honum. Einnig kann að vera nauðsynlegt að skoða í hvaða samhengi samningurinn er (eða verður) notaður og raunverulega hegðun samningsaðilanna á markaðnum ⁽¹⁸⁾. Með öðrum orðum getur verið nauðsynlegt að rannsaka hvaða þættir liggja til grundvallar samningnum og þær sérstöku aðstæður sem honum er beitt við áður en hægt er að úrskurda að tiltekna hömlur teljist harkalegar samkeppnishömlur. Það hvernig samningi er raunverulega beitt getur leitt í ljós að markmið hans sé að hamla samkeppni jafnvel þótt hann hafi ekki að geyma skýr formleg ákvæði þar að lútandi. Sönnun þess að samningsaðilar hafi raunverulega haft í hyggju að takmarka samkeppni skiptir miklu máli en er ekki nauðsynlegt skilyrði. Hvað varðar nytjaleyfissamninga telur Eftirlitsstofnun EFTA að hömlurnar, sem tilgreindar eru á listanum yfir harkalegar samkeppnishömlur í 4. gr. hópundanþágureglugerðarinnar, hafi að markmiði að takmarka samkeppni.
15. Ef samningur hefur ekki að markmiði að takmarka samkeppni er nauðsynlegt að kanna hvort afleiðing hans sé að samkeppni takmarkast. Taka verður mið af bæði raunverulegum og hugsanlegum áhrifum ⁽¹⁹⁾. Með öðrum orðum verða samkeppnishamlandi áhrif af samningnum að teljast líkleg. Til þess að nytjaleyfissamningar teljist samningar sem leiða til takmörkunar á samkeppni verða þeir að hafa svo mikil raunveruleg eða hugsanleg áhrif á samkeppni að ætla megi með nokkrum sanni að þeir hafi neikvæð áhrif á verð, framleiðslu, nýsköpun eða gæði vöru og þjónustu á viðkomandi markaði. Hugsanleg neikvæð áhrif á markaðinn verða að vera merkjanleg ⁽²⁰⁾. Líklegt er að merkjanlegra samkeppnishamlandi áhrifa gæti þegar einn samningsaðilanna að minnsta kosti hefur eða nær ákveðnum markaðsstyrk og samningurinn stuðlar að því að skapa, viðhalda eða efla slíkan markaðsstyrk eða gerir samningsaðilum kleift að nýta sér markaðsstyrkinn. Markaðsstyrkur felst í því að geta haldið verði yfir samkeppnismörkum eða halda framleiðslumagni, vörugæðum, vöruframboði eða nýsköpun undir samkeppnismörkum í tiltölulega langan tíma. Að jafnaði er gerð minni krafa um markaðsstyrk vegna úrskurðar um brot á 1. mgr. 53. gr. en vegna úrskurðar um markaðsráðandi stöðu samkvæmt 54. gr. EES-samningsins.
16. Til þess að greina samkeppnishamlandi áhrif samnings er að jafnaði nauðsynlegt að skilgreina viðkomandi markað og rannsaka og meta meðal annars eðli viðkomandi vöru og tækniáðferða, stöðu samningsaðilanna á markaðnum, stöðu keppinauta á markaðnum, stöðu kaupenda á markaðnum, tilvist hugsanlegra keppinauta og aðgangshindranir. Í sumum tilvikum getur verið unnt að meta samkeppnishamlandi áhrif beint með því að greina hegðun samningsaðilanna á markaðnum. Til dæmis er hugsanlegt að komast megi að þeirri niðurstöðu að samningur hafi leitt til verðhækkana.
17. Nytjaleyfissamningar geta þó einnig verið verulega samkeppnisörvandi. Í reynd er mikill meirihluti nytjaleyfissamninga samkeppnisörvandi. Nytjaleyfissamningar geta stuðlað að aukinni nýsköpun með því að veita þeim, sem hana stunda, tekjur sem nægja til þess að standa undir að minnsta kosti hluta útlagðs kostnaðar vegna rannsókna og þróunar. Nytjaleyfissamningar leiða einnig til útbreiðslu tækniáðferða sem kunna að skapa verðmæti með því að draga úr framleiðslukostnaði leyfishafa eða með því að gera honum kleift að framleiða nýjar eða endurbættar vörur. Hagræðing hjá leyfishafa stafar oft af samþættingu á tækni leyfisveitandans annars vegar og eignum og tækniáðferðum leyfishafans hins vegar. Slík samþætting eigna og tækniáðferða, sem bæta hver aðra upp, getur leitt af sér kostnaðar- og framleiðslutilhögun sem hefði verið óhugsandi að öðrum kosti. Til dæmis getur samþætting á bættri tækni leyfisveitandans og hagkvæmari framleiðslu- eða dreifingaraðferðum leyfishafans leitt til lægri framleiðslukostnaðar eða framleiðslu á betri vörum. Leyfisveit- ing getur einnig þjónað því samkeppnisörvandi markmiði að afnema hömlur á þróun og hagnýtingu á eigin tækniáðferðum leyfishafans. Einkum í atvinnugreinum þar sem fjöldi einkaleyfa er fyrir hendi eru leyfi oft veitt til þess að koma á hönnunarfrelsi þar sem leyfisveiting kemur í veg fyrir hugsanlegar kærur fyrir brot á hugverkarétti. Með því að leyfisveitandi fellst á að skírskota ekki til hugverkaréttar síns til að koma í veg fyrir sölu á vörum leyfishafa ryður samningurinn úr vegi hindrun á sölu leyfishafa og örvar þannig almennt samkeppni.
18. Ef nytjaleyfissamningur fellur undir 1. mgr. 53. gr. skal vega samkeppnisörvandi áhrif hans á móti samkeppn- ishlandi áhrifum hans í ljósi 3. mgr. 53. gr. Þegar öllum skilyrðunum fjórum í 3. mgr. 53. gr. er fullnægt er viðkomandi samkeppnishamlandi samningur gildur að lögum og nýtur réttarverndar án þess að þörf sé á ákvörðun þess efnis fyrirfram ⁽²¹⁾. Harkalegar samkeppnishömlur fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr. aðeins í undantekningartilvikum. Slíkir samningar fullnægja að jafnaði hvorugu eða aðeins öðru af tveimur fyrstu skilyrðunum í 3. mgr. 53. gr. Þeir stuðla að jafnaði ekki að hlutlægum efnahagslegum framförum né ávinningi fyrir neytendur. Ennfremur fullnægja slíkir samningar almennt ekki þriðja skilyrðinu um að hömlurnar verði að vera óhjákvæmilegar. Dæmi um þetta er að ákveði samningsaðilarnir tiltekið söluverð fyrir vörur sem framleiddar eru samkvæmt leyfi leiðir það að jafnaði til minni framleiðslu, óhagkvæmrar nýtingar framleiðsluþátta og hærra verðs til neytenda. Verðhömlur eru ekki heldur óhjákvæmilegar til þess að ná megi fram hugsanlegri hagræðingu sem felst í því að báðir keppinautar hafi aðgang að báðum tækniáðferðunum.

⁽¹⁷⁾ Sjá í þessu samhengi meðal annars mál C-49/92 P, *Anic Partecipazioni*, [1999] dómasafn I-4125, 99. mgr.

⁽¹⁸⁾ Sjá sameinuð mál 29/83 og 30/83, *CRAM og Rheinzink*, [1984] dómasafn 1679, 26. mgr. og sameinuð mál 96/82 og fleiri, *ANSEAU-NAVEWA*, [1983] dómasafn 3369, 23.-25. mgr.

⁽¹⁹⁾ Sjá dóm í máli *John Deere*, [1998] sem vísað er til í 14. nmgr.

⁽²⁰⁾ Fjallað er um hugtakið merkjanlegur í tilkynningu Eftirlitsstofnunar EFTA um minniháttarsamninga sem takmarka samkeppni ekki merkjanlega samkvæmt 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins (Stjtíð. ESB C 67, 20.3.2003, bls. 20, og EES-viðbætur nr. 15, 20.3.2003, bls. 11). Í tilkynningunni er hugtakið merkjanlegur skilgreint á neikvæðan hátt. Samningar, sem falla utan gildissviðs tilkynningarinnar um minniháttarsamninga, hafa ekki endilega merkjanleg takmarkandi áhrif. Meta verður hvert tilvik sérstaklega.

⁽²¹⁾ Sjá 2. mgr. 1. gr. í II. kafla bókunar 4 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól.

3. Skilgreining á viðkomandi markaði

19. Aðferðinni, sem Eftirlitsstofnun EFTA notar til að skilgreina viðkomandi markað, er lýst í leiðbeiningum stofnunarinnar um skilgreiningu á viðkomandi markaði ⁽²²⁾. Í leiðbeiningunum, sem hér birtast, er eingöngu fjallað um þá þætti markaðsskilgreiningar sem eru sérstaklega mikilvægir á sviði tæknileyfisveitingar.
20. Tækni er einn aðfangabáttur framleiðslunnar sem verður hluti vöru eða framleiðsluferlis. Leyfisveiting á tækni getur því bæði haft áhrif á samkeppni á mörkuðum fyrir aðföng og á mörkuðum fyrir unnar vörur. Til dæmis getur samningur milli tveggja aðila, sem selja vörur í samkeppni og veita hvor öðrum gagnkvæm leyfi fyrir tækniaðferðum sem tengjast framleiðslu á þessum vörum, takmarkað samkeppni á viðkomandi vörumarkaði. Hann kann einnig að takmarka samkeppni á tæknimarkaðnum og hugsanlega á öðrum aðfangamörkuðum. Til þess að meta áhrif nytjaleyfissamninga á samkeppni getur því verið nauðsynlegt að skilgreina viðkomandi markaði fyrir varning og þjónustu (vörumarkaði) svo og tæknimarkaði ⁽²³⁾. Hugtakið „vörumarkaður“ í 3. gr. hópundanþágureglugerðarinnar tekur yfir bæði landsvæðisþátt og vöruþátt viðkomandi vöru- og þjónustumarkaða. Eins og fram kemur í j-lið 1. mgr. 1. gr. hópundanþágureglugerðarinnar er hugtakið eingöngu notað til þess að greina viðkomandi vöru- og þjónustumarkaði frá viðkomandi tæknimörkuðum.
21. Í hópundanþágureglugerðinni og þessum leiðbeiningum er fjallað um áhrifin á bæði vörumarkaði fyrir fullunnar vörur og vörumarkaði fyrir hálfunnar vörur. Viðkomandi vörumarkaðir ná yfir vörur sem kaupendur telja jafngildar eða hliðstæðar samningsvörurum sem byggðar eru á tækninni sem leyfið tekur til, á grundvelli eiginleika þeirra, verðs og fyrirhugaðrar notkunar.
22. Til tæknimarkaðar heyrir bæði tæknin sem leyfi tekur til, svo og hliðstæð tækni, þ.e. aðrar tækniaðferðir sem leyfishafar telja jafngildar eða hliðstæðar tækniaðferðunum sem leyfi tekur til á grundvelli eiginleika þeirra, einkaleyfisþóknunar eða fyrirhugaðrar notkunar. Skilgreining á tæknimörkuðum byggist á sömu sjónarmiðum og skilgreining á vörumörkuðum. Ef gengið er út frá tækninni sem leyfisveitandi markaðssetur verður að greina hvaða tækniaðferðir leyfishafi getur notað í staðinn verði litil en varanleg hækkun á hlutfallslegu verði, þ.e. einkaleyfisþóknuninni. Önnur aðferð væri að skoða markað fyrir vörur sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til (sbr. eftirfarandi málsgrein).
23. Um leið og viðkomandi markaðir hafa verið skilgreindir er hægt að segja til um markaðshlutdeild ýmissa uppsprettna samkeppni á markaðnum en hún getur veitt vísbendingu um hlutfallslegan styrk markaðsaðilanna. Þegar um tæknimarkaði er að ræða er ein leiðin að reikna markaðshlutdeild út frá því hversu mikið hver tækni- aðferð fær í sinn hlut af samanlagðri einkaleyfisþóknun í heild. Þessi hlutur samsvarar hlutdeild tiltekinnar tækni- aðferðar á þeim markaði þar sem leyfi eru veitt fyrir mismunandi tækni- aðferðum sem eiga í samkeppni. Oft er þetta þó aðeins fræðileg en ekki hentug leið til þess að reikna út markaðshlutdeild þar sem nákvæmar upplýsingar skortir um einkaleyfisþóknun o.s.frv. Önnur aðferð, þ.e. sú sem notuð er í 3. mgr. 3. gr. hópundanþágureglugerðarinnar, er að reikna út markaðshlutdeild á tæknimarkaðnum með því að byggja á sölu á vörum, sem byggjast á tækni sem leyfi er veitt fyrir, á vörumörkuðum á síðara sölustigi (sjá 70. mgr. hér á eftir). Samkvæmt þessari aðferð er tekið mið af allri sölu á viðkomandi vörumarkaði, óháð því hvort varan byggist á tækni sem fellur undir leyfisveitingu. Þegar um er að ræða tæknimarkaði er réttlæt看legt að nota aðferðina sem lýst er í 3. mgr. 3. gr., þar sem tekið er mið af tækni- aðferðum sem eru (eingöngu) til innri notkunar. Þessi aðferð gefur að jafnaði góða vísbendingu um styrk tækninnar. Í fyrsta lagi tekur hún til hugsanlegrar samkeppni frá fyrirtækjum sem framleiða vörur með eigin tækni og eru líkleg til þess að hefja leyfisveitingar á þessari tækni komi til litillar en varanlegrar verðhækkunar á leyfum. Þar við bætist að jafnvel þegar litlar líkur eru á að eigendur tækni- aðferðarinnar hefjist handa við leyfisveitingar hefur leyfisveitandi ekki endilega markaðsstyrk á tæknimarkaðnum jafnvel þótt hann fái stóran hlut af leyfistækjum. Ef samkeppni ríkir á vörumarkaði á síðara sölustigi getur samkeppni á því stigi heft leyfisveitandann í reynd. Hækkun á einkaleyfisþóknun á mörkuðum á fyrra sölustigi hefur áhrif á kostnað leyfishafa, dregur úr samkeppnishæfni hans og verður til þess að hann tapar sölu. Markaðshlutdeild tækni- aðferðar á vörumarkaðnum endurspeglar einnig þennan þátt og er því að jafnaði góð vísbending um markaðsstyrk leyfisveitandans. Í einstökum tilvikum, sem falla utan öruggar hafnar hópundanþágureglugerðarinnar, kann að vera nauðsynlegt, eftir því sem unnt er, að beita báðum aðferðunum til að meta markaðsstyrk leyfisveitanda á sem nákvæmasta hátt.
24. Í málum, sem falla utan öruggar hafnar hópundanþágureglugerðarinnar, verður einnig að hafa hliðsjón af því að markaðshlutdeild er ekki alltaf góð vísbending um hlutfallslegan styrk tiltækra tækni- aðferða. Því mun Eftirlitsstofnun EFTA, meðal annars, einnig taka tillit til þess hversu margar tiltækar tækni- aðferðir, auk tækni- aðferða samningsaðilanna, eru undir yfirráðum annarra en samningsaðila og geta komið í stað tækni- aðferðanna sem leyfið tekur til á sambærilegu verði til notanda (sjá 131. mgr. hér á eftir).
25. Sumir nytjaleyfissamningar geta haft áhrif á nýsköpunarmarkaði. Við greiningu á slíkum áhrifum mun Eftirlitsstofnun EFTA þó að jafnaði takmarka sig við að skoða áhrif samningsins á samkeppni á fyrirliiggjandi vöru- og tæknimörkuðum ⁽²⁴⁾. Samkeppni á slíkum mörkuðum kann að verða fyrir áhrifum af samningum sem seinka markaðssetningu endurbættar eða nýrrar vöru sem með tímanum mun koma í stað fyrirliiggjandi vöru. Í slíkum

⁽²²⁾ Tilkynning Eftirlitsstofnunar EFTA um skilgreiningu á hugtakinu viðkomandi markaður að því er varðar samkeppnislög á Evrópska efnahagssvæðinu (Stjtið. EB L 200, 16.7.1998, bls. 48, og EES-viðbætur nr. 28, 16.7.1998, bls. 3).

⁽²³⁾ Hvað þennan greinarmun varðar sjá einnig leiðbeiningar Eftirlitsstofnunar EFTA um gildi 53. gr. EES-samningsins gagnvart láréttum samstarfssamningum (Stjtið. EB C 266, 31.10.2002, bls. 1, og EES-viðbætur nr. 55, 31.10.2002, bls. 1).

⁽²⁴⁾ Í þessu tilliti sjá 50. til 52. mgr. í leiðbeiningunum um lárétta samstarfssamninga, sem vísað er til í neðanmálsgreininni hér á undan.

tilvikum er nýsköpun uppspretta hugsanlegrar samkeppni sem taka ber mið af þegar áhrif samningsins á vöru- og tæknimarkaði eru metin. Í takmörkuðum fjölda tilvika getur þó einnig verið gagnlegt og nauðsynlegt að skilgreina nýsköpunarmarkaði. Þetta á einkum við þegar samningur hefur áhrif á nýjung sem miðar að sköpun nýrrar vöru og þar sem unnt er að benda mjög snemma á rannsóknar- og þróunarmiðstöðvar⁽²⁵⁾. Í slíkum tilvikum má greina hvort nógu margar rannsóknar- og þróunarmiðstöðvar í samkeppni verða eftir til þess að viðhalda raunverulegri samkeppni á sviði nýsköpunar eftir að samningurinn hefur verið gerður.

4. Munurinn á keppinautum og þeim sem eiga ekki í samkeppni

26. Að jafnaði stafar samkeppni meiri hættu af samningum milli keppinauta en milli þeirra sem eiga ekki í samkeppni. Samkeppni milli fyrirtækja, sem nota sömu tækni (samkeppni milli leyfishafa á sviði sömu tækni), er þó mikilvæg viðbót við samkeppni milli fyrirtækja sem nota mismunandi tækniadferðir sem eru í samkeppni (samkeppni milli mismunandi tækniadferða). Til dæmis getur samkeppni á sviði sömu tækniadferðar leitt til lægra verðs á vörum sem byggjast á viðkomandi tækniadferð, en það gæti ekki aðeins leitt til beins og tafarlauss ávinnings fyrir neytendur þessara vara heldur ýtt undir frekari samkeppni milli fyrirtækja sem nota mismunandi tækniadferðir í samkeppni. Í sambandi við leyfisveitingu verður einnig að taka mið af því að leyfishafar selja eigin vöru. Þeir stunda ekki endursölu á vöru annars fyrirtækis. Því kann að vera meira svigrúm fyrir vöruaðgreiningu og samkeppni á gæðagrundvelli milli leyfishafa en þegar um er að ræða lóðréttu samninga um endursölu á vörum.
27. Til þess að geta skilgreint samkeppnistengsl milli samningsaðila er nauðsynlegt að athuga hvort þeir væru raunverulegir eða hugsanlegir keppinautar ef samningurinn væri ekki fyrir hendi. Ef samningsaðilar hefðu án samningsins ekki verið raunverulegir eða hugsanlegir keppinautar á neinum viðkomandi markaði, sem samningurinn hefur áhrif á, teljast þeir ekki vera keppinautar.
28. Ef leyfisveitandi og leyfishafi eru báðir virkir á sama vörumarkaði eða sama tæknimarkaði, án þess að annar eða báðir aðilar brjóti gegn hugverkarétti hins eru þeir raunverulegir keppinautar á viðkomandi markaði. Samningsaðilar teljast raunverulegir keppinautar á tæknimarkaðnum ef leyfishafi er þegar byrjaður að veita leyfi fyrir tækni sinni og leyfisveitandi kemur inn á tæknimarkaðinn með því að veita leyfishafa leyfi fyrir tækni sem er í samkeppni.
29. Samningsaðilar teljast hugsanlegir keppinautar á vörumarkaðnum ef þannig stendur á að hefði samningnum ekki verið til að dreifa hefðu þeir, án þess að brjóta gegn hugverkarétti hins aðilans, að öllum líkindum ráðist í nauðsynlegar viðbótarfjárfestingar til þess að komast inn á viðkomandi markað til að bregðast við lítili en varanlegri hækkun á vöruverði. Til þess að markaðsinnkoma myndi raunhæft samkeppnisáðhald verður að vera líklegt að af henni verði innan skamms tíma. Að jafnaði er hæfilegt að meta þann tíma eitt til tvö ár. Þó má í einstökum tilvikum gera ráð fyrir lengri tíma. Nota má þann tíma, sem fyrirtæki sem þegar eru á markaðnum þurfa til þess að aðlagja framleiðslugetu sína, sem mælikvarða til þess að ákvarða þennan tíma. Til dæmis eru samningsaðilar líklegir til að teljast keppinautar á vörumarkaðnum þegar leyfishafi framleiðir á grundvelli eigin tækni á einu markaðssvæði og hefur framleiðslu á öðru markaðssvæði á grundvelli tækni sem háð er leyfisveitingu og er í samkeppni. Við slíkar aðstæður er líklegt að leyfishafi hefði getað komist inn á annað markaðssvæði fyrir tilstilli sinnar eigin tækni, nema hlutlægir þættir, svo sem tilvist útilokandi einkaleyfa hindri slíkan markaðsaðgang (sjá 32. mgr. hér á eftir).
30. Samningsaðilar teljast hugsanlegir keppinautar á tæknimarkaðnum þegar þeir eiga tækniadferðir sem komið geta hvor í stað annarrar, ef leyfishafi veitir í því tilviki ekki leyfi fyrir sinni eigin tækni, að því tilskildu að líklegt væri að hann gerði það ef lítil en varanleg hækkun yrði á verði tækniadferða. Að því er varðar beitingu hópundanþágureglugerðarinnar er aftur á móti ekki tekið mið af hugsanlegri samkeppni á tæknimarkaðnum (sjá 66. mgr. hér á eftir).
31. Í sumum tilvikum geta samningsaðilarnir orðið keppinautar eftir að þeir hafa gert samninginn vegna þess að leyfishafinn þróar og byrjar að hagnýta aðra tækni sem keppir við hina. Í slíkum tilvikum verður að taka mið af því að þessir aðilar áttu ekki í samkeppni á þeim tíma sem samningurinn var gerður og að samningurinn var gerður í því samhengi. Eftirlitsstofnun EFTA mun því aðallega leggja áherslu á áhrif samningsins á getu leyfishafans til þess að hagnýta eigin tækni (sem er í samkeppni). Einkum verður listinn yfir harkalegar samkeppnishömlur, sem notaður er vegna samninga milli keppinauta, ekki notaður þegar um ræðir slíka samninga, nema samningnum sé breytt efnislega eftir að samningsaðilarnir eru orðnir keppinautar (sbr. 3. mgr. 4. gr. hópundanþágureglugerðarinnar). Fyrirtækin, sem eiga aðild að samningnum, kunna einnig að verða keppinautar eftir að samningur er gerður ef leyfishafi var þegar virkur á vörumarkaðnum áður en leyfið fékkst og leyfisveitandi kemur síðan inn á vörumarkaðinn annaðhvort á grundvelli tækninnar, sem leyfið tekur til, eða á grundvelli nýrrar tækni. Einnig í því tilviki mun listinn yfir harkalegar samkeppnishömlur vegna samninga milli aðila, sem eru ekki í samkeppni, gilda áfram um samninginn, nema samningnum sé síðar breytt efnislega (sbr. 3. mgr. 4. gr. hópundanþágureglugerðarinnar).

⁽²⁵⁾ Sama, 51. mgr.

32. Ef samningsaðilarnir eiga tækniáðferðir, sem útiloka aðrar tækniáðferðir á einhliða eða gagnkvæman hátt, teljast þeir ekki vera keppinautar á tæknimarkaðnum. Um er að ræða einhliða útilokun ef ekki er hægt að hagnýta eina tækniáðferð nema það brjóti í bága við aðra tækniáðferð. Þetta á til dæmis við þegar eitt einkaleyfi tekur til endurbóta á tækniáðferð sem fellur undir annað einkaleyfi. Í því tilviki er gert ráð fyrir því að til þess að geta hagnýtt einkaleyfið fyrir endurbótinni verði handhafi þess að afla sér nýjaleyfis fyrir grunneinkaleyfinu. Um er að ræða gagnkvæma útilokun ef hvorug tækniáðferðin verður hagnýtt án þess að það brjóti í bága við hina og handhafar verða því að fá leyfi hvor frá öðrum eða falla frá réttinum á viðkomandi tækniáðferðum. Þegar Eftirlitsstofnun EFTA metur hvort útilokun er fyrir hendi mun hún styðjast við hlutlæga þætti en ekki eigin sjónarmið samningsaðilanna. Einkar haldgóðar sannanir fyrir því að útilokun sé fyrir hendi verða að koma til þegar samningsaðilarnir eiga sameiginlegra hagsmuna að gæta við að halda því fram að svo sé til þess að geta talist ekki eiga í samkeppni, til dæmis þegar meint gagnkvæm útilokun varðar tækniáðferðir sem tæknilega séð geta komið hver í stað annarrar. Sönnunargögn geta verið dómsúrskurðir, að meðtöldum fyrirmælum, og álit óháðra sérfræðinga. Í síðara tilvikinu mun eftirlitsstofnunin einkum rannsaka nákvæmlega hvernig sérfræðingurinn var valinn. Hins vegar er einnig hægt að nota önnur traust sönnunargögn, að meðtöldum sérfræðiskýrslum frá samningsaðilum um að þeir hafi eða hafi haft góða og gilda ástæðu til þess að telja að útilokun sé eða hafi verið fyrir hendi, til þess að rökstyðja að um útilokun sé að ræða.
33. Í sumum tilvikum kann einnig að vera unnt að úrskurða að þrátt fyrir að leyfisveitandi og leyfishafi framleiði samkeppnisvörur séu þeir ekki keppinautar á viðkomandi vöru- og tæknimarkaði þar sem tæknin, sem leyfið tekur til, sé slík afgerandi nýjung að tækni leyfishafa teljist úrelt eða ósamkeppnishæf. Í slíkum tilvikum skapar tækni leyfisveitandans annaðhvort nýjan markað eða útilokar tækni leyfishafans frá markaðnum. Hins vegar er oft ekki hægt að ákveða neitt um slíkt á þeim tíma sem samningurinn er gerður. Venjulega kemur ekki í ljós að eldri tæknin sé úrelt eða ósamkeppnishæf fyrr en tæknin eða varan, sem byggist á henni, hefur staðið neytendum til boða í nokkurn tíma. Dæmi um þetta er að þegar geisladiskatæknin var þróuð og spilarar og diskar settir á markaðinn var ekki augljóst að hin nýja tækni myndi ryðja breiðskífutækninni úr vegi. Það varð ekki ljóst fyrr en nokkrum árum síðar. Samningsaðilar teljast því keppinautar á þeim tíma sem samningurinn er gerður ef ekki er ljóst að tækni leyfishafans sé úrelt eða ósamkeppnishæf. Með hliðsjón af því að beita verður bæði 1. og 3. mgr. 53. gr. í ljósi þeirra raunverulegu aðstæðna sem samningurinn verður til í tekur matið hins vegar mið af því ef verulegar breytingar verða á aðstæðum. Því er hægt að breyta skilgreiningunni á tengslunum á milli samningsaðilanna þannig að þau teljist tengsl milli aðila sem eiga ekki í samkeppni ef tækni leyfishafa úreldist síðar meir eða verður ósamkeppnishæf á markaðnum.

III. BEITING HÓPUNANÞÁGUREGLUGERÐARINNAR

1. Áhrif hópundanþágureglugerðarinnar

34. Samningar um yfirfærslu tækniþekkingar, sem fullnægja skilyrðunum sem sett eru í hópundanþágureglugerðinni, njóta hópundanþágu frá banninu í 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins. Samningar, sem falla undir hópundanþáguna, eru gildir að lögum og njóta réttarverndar. Slíka samninga er eingöngu hægt að banna fram í tímann og eingöngu eftir að Eftirlitsstofnun EFTA eða lögbært samkeppnisyrivald EFTA hefur afturkallað hópundanþáguna. Innlendir dómstólar geta ekki bannað hópundanþágusamninga á grundvelli 53. gr. í einkaréttarlegum málarekstri.
35. Hópundanþága vegna flokka samninga um yfirfærslu tækniþekkingar byggist á þeirri forsendu að slíkir samningar fullnægi, að því marki sem þeir falla undir 1. mgr. 53. gr., skilyrðunum fjórum sem sett eru í 3. mgr. 53. gr. Þannig er gert ráð fyrir því að samningarnir hafi í för með sér hagræðingu, að hömlurnar, sem samningarnir fela í sér, séu óhjákvæmilegar eigi sú hagræðing að nást, að neytendur á viðkomandi mörkuðum fái sanngjarnan hlut í ávinningi af hagræðingunni og að samningarnir veiti viðkomandi fyrirtækjum ekki möguleika á að útiloka samkeppni fyrir verulegan hluta vörunnar sem um ræðir. Efri mörk markaðshlutdeildar (3. gr.), listinn yfir harkalegar samkeppnishömlur (4. gr.) og undanþegnu hömlurnar (5. gr.), sem greint er frá í hópundanþágureglugerðinni, miða að því að tryggja að eingöngu samkeppnishamlandi samningar, sem með skynsamlegum rökum geta talist fullnægja skilyrðunum fjórum í 3. mgr. 53. gr., njóti hópundanþágu.
36. Eins og fram kemur í IV. undirkafla hér á eftir falla margir nýjaleyfissamningar utan gildissviðs 1. mgr. 53. gr., annaðhvort vegna þess að þeir hamla samkeppni alls ekki eða vegna þess að samkeppnishömlur eru ekki merkjanlegar⁽²⁶⁾. Að svo miklu leyti sem slíkir samningar myndu samt sem áður falla undir gildissvið hópundanþágureglugerðarinnar er ekki þörf á að ákvarða hvort þeir falla undir 1. mgr. 53. gr.⁽²⁷⁾.
37. Þegar stakur samningur fellur utan gildissviðs hópundanþágunnar er rétt að kanna hvort hann fellur undir bannið í 1. mgr. 53. gr. og ef svo er hvort skilyrðunum í 3. mgr. 53. gr. er fullnægt. Ekki er gert ráð fyrir því fyrirfram að samningar um yfirfærslu tækniþekkingar, sem njóta ekki hópundanþágu, falli undir 1. mgr. 53. gr. eða fullnægi ekki skilyrðunum í 3. mgr. 53. gr. Sú staðreynd ein að markaðshlutdeild samningsaðilanna fer yfir þau mörk, sem sett eru í 3. gr. hópundanþágureglugerðarinnar, nægir í sjálfu sér ekki til að færa samninginn undir 1. mgr. 53. gr. Meta verður hugsanleg áhrif hvers samnings sérstaklega. Að jafnaði er ekki hægt að gera ráð fyrir að samningar séu bannaðir samkvæmt 53. gr. nema þeir feli í sér harkalegar samkeppnishömlur.

⁽²⁶⁾ Sjá í þessu samhengi tilkynninguna um minniháttarsamninga sem vísað er til í 20. nmgr.

⁽²⁷⁾ Samkvæmt 2. mgr. 3. gr. II. kafla bókunar 4 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól er ekki hægt að beita innlendum lögum um samkeppni til þess að banna samninga sem kunna að hafa áhrif á viðskipti milli EES-rikjanna en eru ekki bannaðir samkvæmt 53. gr. EES-samningsins.

2. Gildissvið og gildistími hópundanþágureglugerðarinnar

2.1. Samningar milli tveggja aðila

38. Samkvæmt 1. mgr. 2. gr. hópundanþágureglugerðarinnar tekur hún til samninga um yfirfærslu tækniþekkingar „milli tveggja fyrirtækja“. Samningar um yfirfærslu tækniþekkingar milli fleiri fyrirtækja en tveggja falla ekki undir hana. Þegar greint er á milli samninga milli tveggja fyrirtækja og samninga margra aðila ræður mestu hvort umræddur samningur er gerður milli fleiri fyrirtækja en tveggja.
39. Samningar milli tveggja fyrirtækja falla undir gildissvið hópundanþágureglugerðarinnar jafnvel þótt samningurinn kveði á um skilyrði fyrir fleiri en eitt stig viðskipta. Til dæmis gildir hópundanþágureglugerðin um nytjaleyfissamning sem varðar ekki eingöngu framleiðslu vörunnar heldur einnig dreifingu hennar með því að tiltaka þær skuldbindingar sem leyfishafi verður eða má leggja á þá sem endurselja vörunnar sem framleiddar eru samkvæmt leyfinu.
40. Nytjaleyfissamningar milli fleiri fyrirtækja en tveggja hafa oft í för með sér sömu vandamál og nytjaleyfissamningar af sama toga milli tveggja fyrirtækja. Þegar Eftirlitsstofnun EFTA metur einstaka nytjaleyfissamninga, sem eru af sama toga og þeir sem falla undir hópundanþáguna en gerðir milli fleiri fyrirtækja en tveggja, mun hún beita reglum hópundanþágureglugerðarinnar á hliðstæðan hátt.

2.2. Samningar um framleiðslu á samningsvörum

41. Af 2. gr. leiðir að til þess að hópundanþágan geti tekið til nytjaleyfissamninga verða þeir að tengjast „framleiðslu á samningsvörum“, þ.e. vörum sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til eða eru framleiddar með henni. Til þess að leyfið falli undir hópundanþágureglugerðina verður það með öðrum orðum að gera leyfishafa kleift að nýta tæknina, sem leyfið tekur til, til þess að framleiða vörur eða þjónustu. Hópundanþágan tekur ekki til tæknisamlaga. Hugtakið tæknisamlag tekur til samninga þar sem tveir eða fleiri aðilar koma sér saman um að leggja tækniaðferðir sínar saman og veita leyfi fyrir þeim sem einni heild. Hugtakið tæknisamlag tekur einnig til samninga þar sem tvö eða fleiri fyrirtæki koma sér saman um að veita utanaðkomandi aðila leyfi og heimila honum að veita öðrum leyfi fyrir tækniheildinni. Fjallað er um tæknisamlög í undirkafla IV.4 hér á eftir.
42. Hópundanþágureglugerðin gildir um nytjaleyfissamninga sem gerðir eru til þess að framleiða samningsvörur þar sem leyfishafinn hefur jafnframt rétt til að veita undirleyfi fyrir tækninni, sem leyfið tekur til, til utanaðkomandi aðila, þó að því tilskildu að meginmarkmið samningsins sé að framleiða samningsvörur. Aftur á móti gildir hópundanþágureglugerðin ekki um samninga sem hafa að meginmarkmiði að veita undirleyfi. Hins vegar mun Eftirlitsstofnun EFTA beita reglum hópundanþágureglugerðarinnar og leiðbeininganna, sem hér birtast, á hliðstæðan hátt gagnvart slíkum „grunnnytjaleyfissamningum“ milli leyfisveitanda og leyfishafa. Samningar milli leyfishafa og undirleyfishafa falla undir hópundanþágureglugerðina.
43. Með hugtakinu „samningsvörur“ er átt við vörur og þjónustu sem framleiddar eru með tækninni sem leyfið tekur til. Þetta á bæði við þegar tæknin, sem leyfið tekur til, er notuð í framleiðsluferlinu og þegar varan sjálf byggist á henni. Í leiðbeiningunum, sem hér birtast, nær orðalagið „vörur sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til“ yfir þetta hvorttveggja. Hópundanþágureglugerðin gildir í öllum tilvikum þegar leyfi er veitt fyrir tækni til þess að framleiða vörur og þjónustu. Í þessu tilliti nægir að leyfisveitandinn skuldbindi sig til þess að nýta ekki hugverkarétt sinn í andstöðu við leyfishafa. Í raun er rétturinn til þess að starfa innan þeirra marka, sem einkaréttur leyfisins nær til, kjarni hreins einkaleyfis. Af þessu leiðir að hópundanþágureglugerðin tekur einnig til samninga sem kallaðir eru „samningar um að láta ekki reyna á hugverkarétt“ og samninga sem kallaðir eru „sáttargerðir“ þar sem leyfisveitandi heimilar leyfishafa að framleiða innan marka einkaleyfisins.
44. Hópundanþágureglugerðin tekur til „undirverktakasamninga“ þar sem leyfisveitandi veitir leyfishafa leyfi fyrir tækni en leyfishafi skuldbindur sig til þess að framleiða tilteknar vörur á grundvelli hennar eingöngu fyrir leyfisveitandann. Undirverktakasamningar geta einnig falið í sér að leyfisveitandinn útvegar búnað til að framleiða vörur og þjónustu sem falla undir samninginn. Til þess að þessi síðarnefnda tegund af undirverktakasamningum geti falið undir hópundanþágureglugerðina verður meginmarkmið samningsins að vera tæknin sem leyfið tekur til en ekki búnaðurinn sem er útvegaður. Undirverktakasamningar falla einnig undir tilkynningu Eftirlitsstofnunar EFTA um mat á tilteknum samningum undirverktaka í tengslum við 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins⁽²⁸⁾. Samkvæmt þeirri tilkynningu, sem enn er í gildi, falla undirverktakasamningar þar sem undirverktakinn skuldbindur sig til þess að framleiða tilteknar vörur eingöngu fyrir verktakann að jafnaði utan gildissviðs 1. mgr. 53. gr. Hins vegar kunna aðrar hömlur sem undirverktaka eru settar, svo sem skuldbinding af hans hálfu um að stunda ekki eða hagnýta eigin rannsóknir og þróunarstarfsemi, að falla undir gildissvið 53. gr.⁽²⁹⁾.

⁽²⁸⁾ Stjtið. EB L 153, 18.6.1994, bls. 30, og EES-viðbætur nr. 15, 18.6.1994, bls. 29.

⁽²⁹⁾ Sjá 3. mgr. auglýsingarinnar um undirverktakasamninga.

45. Hópundanþágureglugerðin gildir einnig um samninga þar sem leyfishafi verður að vinna þróunarstarf áður en varan eða ferlið er tilbúið til nýtingar í viðskiptalegum tilgangi, að því tilskildu að samningsvara hafi verið tilgreind. Jafnvel þótt þörf sé á frekari vinnu og fjárfestingu miðar samningurinn áfram að því að framleiða tilgreinda samningsvöru. Hins vegar taka hópundanþágureglugerðin og leiðbeiningarnar ekki til samninga þar sem leyfi er veitt fyrir tækni í þeim tilgangi að leyfishafi geti stundað frekari rannsóknir og þróun á ólíkum sviðum. Til dæmis taka hópundanþágureglugerðin og leiðbeiningarnar ekki til leyfisveitingar á tæknilegum rannsóknarbúnaði sem er notaður í sambandi við frekari rannsóknir. Hópundanþágan og leiðbeiningarnar byggjast á þeirri forsendu að bein tengsl séu milli tækninnar, sem leyfið tekur til, og tilgreindrar samningsvöru. Ef engin slík tengsl eru fyrir hendi miðast samningurinn fyrst og fremst að rannsóknum og þróun en ekki að því að koma tiltekinni vöru á markað. Í því tilvikum getur verið að greiningarreglur hópundanþágureglugerðarinnar og leiðbeininganna eigi ekki við. Af sömu ástæðu taka hópundanþágureglugerðin og leiðbeiningarnar ekki heldur til undirvertakasamninga um rannsóknir og þróun þar sem leyfishafinn skuldbindur sig til þess að annast rannsóknir og þróun á sviði tækninnar, sem leyfið tekur til, og skila endurbættri tækniáðferð til leyfisveitandans. Meginefni slíkra samninga er rannsóknar- og þróunarþjónusta sem miðast við að endurbæta tækniáðferðina en ekki framleiða vörur og þjónustu á grundvelli tækninnar sem leyfið tekur til.

2.3. Hugtakið samningar um yfirfærslu tækniþekkingar

46. Hópundanþágureglugerðin og þessar leiðbeiningar taka til samninga um yfirfærslu tækniþekkingar. Samkvæmt b- og h-lið 1. mgr. 1. gr. hópundanþágureglugerðarinnar tekur hugtakið „tækni“ til einkaleyfa og umsókna um einkaleyfi, nytjamynstur og umsókna um nytjamynstur, hönnunarréttar, einkaréttar ræktenda til plöntuafbrigðis, svæðislýsingar á hálfleiðaravörum, viðbótarvottorða um vernd vegna lyfja eða annarra vara sem gefa má slík vottorð út vegna, höfundarréttar að hugbúnaði og verkunnáttu. Tæknin, sem leyfið tekur til, verður að gera leyfishafa kleift að framleiða samningsvörur með eða án annarra framleiðsluþátta.
47. Verkkunnátta er skilgreind í i-lið 1. mgr. 1. gr. sem leynileg, umtalsverð og auðkennd heild hagnýtrar þekkingar sem einkaleyfi ná ekki yfir, sem leiðir af tilraunum og prófunum. „Leynileg“ merkir að verkunnáttan sé ekki almennt þekkt eða auðveldlega aðgengileg. „Umtalsverð“ merkir að í verkunnáttunni felist þekking sem sé umtalsverð og gagnleg fyrir framleiðslu á vörunum sem falla undir nytjaleyfissamninginn eða fyrir notkun áðferðanna sem falla undir nytjaleyfissamninginn. Með öðrum orðum verður þekkingin að stuðla verulega að eða auðvelda framleiðslu á samningsvörunum. Þegar verkunnáttan, sem leyfið tekur til, varðar vöru en ekki ferli þá felur þetta skilyrði í sér að verkunnáttan sé gagnleg fyrir framleiðslu á samningsvörunni. Þessu skilyrði er ekki fullnægt þegar hægt er að framleiða samningsvöruna með almennt aðgengilegri tækni. Þetta skilyrði felur þó ekki í sér að samningsvaran eigi að vera verðmætari en vörur sem eru framleiddar með tækni sem er almennt aðgengileg. Þegar um er að ræða vinnslutækni felur þetta skilyrði í sér að verkunnáttan sé gagnleg í þeim skilningi að skynsamleg rök séu fyrir því þegar samningurinn er gerður að hún geti verulega bætt samkeppnisstöðu leyfishafa, til dæmis með því að draga úr framleiðslukostnaði hans. „Auðkennd“ merkir að unnt sé að sannprófa að verkunnáttan, sem leyfið tekur til, fullnægi skilyrðunum um að hún sé leynileg og umtalsverð. Þessu skilyrði er fullnægt þegar verkunnáttunni, sem leyfið tekur til, er lýst í handbókum eða á annan ritaðan hátt. Í sumum tilvikum er þó ekki raunhæft að gera slíka kröfu. Verkkunnáttan, sem leyfið tekur til, getur til dæmis falist í þeirri hagnýtu þekkingu sem starfsmenn leyfisveitanda búa yfir. Til dæmis geta starfsmenn leyfisveitandans búið yfir leynilegri og umtalsverðri þekkingu á tilteknu framleiðsluferli sem flyst yfir til leyfishafa í formi þjálfunar starfsmanna leyfishafa. Í slíkum tilvikum nægir að lýsa almennum þáttum verkunnáttunnar í samningnum og tilgreina þá starfsmenn sem munu taka þátt í eða hafa tekið þátt í að koma henni á framfæri við leyfishafann.
48. Hugtakið „yfirfærsla“ felur í sér að tækniþekking skuli flytjast frá einu fyrirtæki til annars. Slík yfirfærsla á sér að jafnaði stað í formi leyfisveitingar þar sem leyfisveitandi veitir leyfishafa rétt til að nýta tækni sína gegn einkaleyfisþóknun. Hún getur einnig átt sér stað á grundvelli undirnyttjaleyfissamninga þar sem leyfishafi, að fenginni heimild leyfisveitanda, veitir utanaðkomandi aðilum (undirleyfishöfum) leyfi til að nýta tækni.
49. Hópundanþágureglugerðin gildir eingöngu um samninga sem hafa yfirfærslu tækniþekkingar að meginmarkmiði, eins og skilgreint er í þeirri gerð, en ekki um kaup á vörum og þjónustu eða veitingu leyfa fyrir öðrum tegundum hugverkaréttar. Samningar, sem taka til ákvæða um kaup og sölu á vörum, falla undir hópundanþágureglugerðina að því marki einvörðungu sem þessi ákvæði eru ekki meginmarkmið samningsins og varða beint beitingu tækninnar sem leyfið tekur til. Líklegt er að þetta eigi við þegar bundnar vörur samanstanda af búnaði eða aðferðum sem eru sérstaklega hannaðar til þess að nýta tækni sem leyfið tekur til á hagkvæman hátt. Ef varan er hins vegar aðeins einn hluti af fullunninni vöru, verður að skoða vel hvort tæknin, sem leyfið tekur til, er meginmarkmið samningsins. Ef leyfishafi framleiðir til dæmis þegar fullunna vöru á grundvelli annarrar tækniáðferðar verður leyfið að leiða til verulegra endurbóta á framleiðsluáðferðum leyfishafa sem eru meira virði en varan sem keypt er af leyfisveitandanum. Sú krafa að bundnar vörur verði að tengjast tæknileyfisveitingu felur í sér að hópundanþágureglugerðin tekur ekki til kaupa á vörum sem tengjast ekki á neinn hátt vörunum sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til. Þetta á til dæmis við þegar bundna varan er ekki ætluð til notkunar ásamt með vörunni sem leyfið tekur til heldur tengist starfsemi á öðrum vörumarkaði.

50. Hópundanþágureglugerðin tekur ekki til leyfisveitingar á öðrum tegundum hugverka, svo sem vörumerkjum og höfundarrétti, að undanskildum hugbúnaði, nema þau tengist beint hagnýtingu tækninnar, sem leyfið tekur til, og séu ekki meginmarkmið samningsins. Þetta skilyrði tryggir að samningar, sem varða aðrar tegundir hugverkaréttar, geta ekki notið hópundanþágu nema slíkur réttur geri leyfishafa kleift að hagnýta betur tæknina sem leyfið tekur til. Leyfisveitandi getur til dæmis heimilað leyfishafa að nota vörumerki sitt á vörur sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til. Vörumerkjaleyfið getur gert leyfishafa kleift að hagnýta betur tæknina, sem leyfið tekur til, þar sem neytendur tengja vöruna beint við eiginleikana sem tæknin, sem leyfið tekur til, gefur henni. Skuldbinding leyfishafa um að nota vörumerki leyfisveitanda getur einnig stuðlað að útbreiðslu á tækni þar sem það gerir leyfisveitandanum kleift að sýna að tæknin, sem er notuð, sé upprunnin frá honum. Ef tæknin, sem leyfið tekur til, hefur hins vegar takmarkað gildi fyrir leyfishafann vegna þess að hann notar þá þegar samskonar tækni eða mjög svipaða og ef vörumerkið er meginmarkmið samningsins, gildir hópundanþágureglugerðin ekki ⁽³⁰⁾.
51. Leyfisveiting á höfundarrétti í því skyni að fjölfalda og dreifa verki sem nýtur verndar, til dæmis framleiðsla afrita til endursölu, telst sambærileg tæknileyfisveitingu. Þar sem slíkir nytjaleyfissamningar tengjast framleiðslu og sölu á vöru á grundvelli hugverkaréttar teljast þeir vera svipaðs eðlis og samningar um yfirfærslu tækniþekkingar og hafa því að jafnaði í för með sér sambærileg vandamál. Þrátt fyrir að hópundanþágureglugerðin taki ekki til höfundarréttar, fyrir utan höfundarrétt á hugbúnaði mun Eftirlitsstofnun EFTA að jafnaði styðjast við meginreglurnar, sem settar eru fram í hópundanþágureglugerðinni, og þessar leiðbeiningar þegar hún metur slíka leyfisveitingu á höfundarrétti í ljósi 53. gr. EES-samningsins.
52. Á hinn bóginn er talið að sérstök vandamál fylgi veitingu leyfa fyrir flutningsrétti og önnur réttindi sem tengjast höfundarrétti og því er ekki við hæfi að meta slíka leyfisveitingu á grundvelli meginreglnanna sem kveðið er á um í þessum leiðbeiningum. Þegar um er að ræða ýmis réttindi sem tengjast flutningi skapast verðmæti ekki með framleiðslu og sölu á afritum af vörunni heldur í hvert sinn þegar verndaða verkið er flutt. Þessi nýting getur verið í ýmsu formi, til að mynda flutningur, sýning eða leiga á vernduðu efni, svo sem kvikmyndum, tónlist eða íþróttaviðburðum. Við beitingu 53. gr. ber að taka mið af sérkennum verksins og hvernig það er nýtt ⁽³¹⁾. Til dæmis geta endursöluhömlur valdið litlum áhyggjum um að samkeppni skerðist á meðan það getur valdið sérstökum áhyggjum þegar leyfisveitandi skuldbindur leyfishafa sína til að láta alla leyfisveitendur njóta hagstæðari skilmála sem einn leyfisveitandi hefur fengið. Eftirlitsstofnun EFTA mun því ekki beita hópundanþágureglugerðinni og leiðbeiningunum, sem hér birtast, á hliðstæðan hátt gagnvart veitingu leyfa fyrir önnur réttindi af þeim toga sem hér var lýst.
53. Eftirlitsstofnun EFTA mun ekki heldur beita reglunum, sem settar eru í hópundanþágureglugerðinni og þessum leiðbeiningum, gagnvart vörumerkjaleyfum. Leyfisveiting fyrir vörumerki á sér oft stað í tengslum við dreifingu og endursölu á vörum og þjónustu og er að jafnaði skyldari dreifingsamningum en tæknileyfissamningum. Ef vörumerkjaleyfi tengist beint notkun, sölu og endursölu á vörum og þjónustu en er ekki meginmarkmið samningsins, fellur nytjaleyfissamningurinn undir gerðina sem um getur í 2. lið XIV. viðauka við EES-samninginn (reglugerð (EB) nr. 2790/1999) um beitingu 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins gagnvart flokkum lóðréttra samninga og samstilltra aðgerða („lóðrétt hópundanþága“ í því sem hér fer á eftir) ⁽³²⁾.

2.4. Gildistími

54. Með fyrirvara um gildistíma hópundanþágureglugerðarinnar gildir hópundanþágan svo lengi sem hugverkarétturinn, sem leyfið tekur til, hefur ekki verið felldur niður, runnið út eða dæmdur ógildur. Þegar um verkkunnáttu er að ræða gildir hópundanþágan eins lengi og verkkunnáttunni, sem leyfið tekur til, er haldið leyndri nema leyfishafi gera hana almennt þekkt en þá gildir undanþágan út gildistíma samningsins (sbr. 2. gr. hópundanþágureglugerðarinnar).
55. Hópundanþágan gildir um allan hugverkarétt sem fellur undir nytjaleyfissamninginn og hættir að gilda daginn sem síðasti hugverkarétturinn, sem myndar „tækni“ í skilningi hópundanþágureglugerðarinnar (sbr. undanfarandi málsgrein), rennur út, er dæmdur ógildur eða verður almennt aðgengilegur.

2.5. Tengsl við aðrar hópundanþágar

56. Hópundanþágureglugerðin tekur til samninga milli tveggja fyrirtækja um veitingu leyfis fyrir tækni í því skyni að framleiða samningsvörur. Tækni getur þó einnig fallið undir aðrar tegundir samninga. Að auki eru vörur, sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til, síðan seldar á markaði. Því er nauðsynlegt að skoða tengslin milli hópundanþágureglugerðarinnar og gerðarinnar sem um getur í 6. lið XIV. viðauka við EES-samninginn (reglugerð (EB) nr. 2658/2000) um beitingu 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins gagnvart flokkum samninga um sérhæfingu ⁽³³⁾ („hópundanþága vegna sérhæfingar“ í því sem hér fer á eftir), gerðarinnar sem um getur í 7. lið XIV. viðauka við EES-samninginn (reglugerð (EB) 2659/2000) um beitingu 3. mgr. 53. gr. gagnvart flokkum

⁽³⁰⁾ Sjá í þessu sambandi ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar í máli *Moosehead/Whitbread* (Stjtið. EB L 100, 20.4.1990, bls. 32).

⁽³¹⁾ Sjá í þessu sambandi mál 262/81, *Coditel* (II), [1982] dómasafn 3381.

⁽³²⁾ Stjtið. EB L 103, 12.4.2001, bls. 36, og EES-viðbætur nr. 20, 12.4.2001, bls. 179.

⁽³³⁾ Stjtið. EB L 52, 22.2.2001, bls. 38, og EES-viðbætur nr. 9, 22.2.2001, bls. 5.

samninga um rannsóknir og þróun⁽³⁴⁾ („hópundanþága vegna rannsókna og þróunar“ í því sem hér fer á eftir) og lóðréttu hópundanþágunnar⁽³⁵⁾.

2.5.1. Hópundanþágur fyrir samninga um sérhæfingu og rannsóknar- og þróunarsamninga

57. Samkvæmt c-lið 1. mgr. 1. gr. gerðarinnar um hópundanþágu vegna sérhæfingar tekur sú gerð meðal annars til samninga um sameiginlega framleiðslu þar sem tvö eða fleiri fyrirtæki koma sér saman um að framleiða tilteknar vörur í sameiningu. Gerðin tekur einnig til ákvæða um framsal eða notkun hugverkaréttinda að því tilskildu að þau séu ekki meginmarkmið samningsins heldur tengist beint samningnum og séu nauðsynleg fyrir framkvæmd hans.
58. Þegar fyrirtæki stofnsetja fyrirtæki um sameiginlega framleiðslu og veita þessu fyrirtæki leyfi til þess að hagnýta tækni, sem er notuð við framleiðslu varanna, sem eru framleiddar af sameiginlega fyrirtækinu, fellur slík leyfisveiting undir hópundanþágu vegnar sérhæfingar en ekki undir hópundanþágureglugerðina. Þess vegna er leyfisveiting í tengslum við fyrirtæki um sameiginlega framleiðslu að jafnaði metin með hliðsjón af undanþágu vegna sérhæfingar. Hins vegar ef sameiginlega fyrirtækið veitir utanaðkomandi aðila leyfi fyrir tækninni er starfsemin ekki lengur tengd framleiðslu á vörum sameiginlega fyrirtækisins og fellur því ekki undir þá gerð. Slík leyfistilhögun, sem gerir samningsaðilum kleift að sameina tækniáðferðir sínar, telst tæknisamlag en umfjöllun um þau er að finna í undirkafla IV.4. hér á eftir.
59. Hópundanþága vegna rannsókna og þróunar tekur til samninga þar sem tvö eða fleiri fyrirtæki koma sér saman um að stunda sameiginlegar rannsóknir og þróunarstarf og að hagnýta niðurstöður þeirra sameiginlega. Samkvæmt 11. mgr. 2. gr. eru rannsóknir og þróunarstarf og hagnýting niðurstaðna unnar í sameiningu þegar vinnan, sem í því felst, er unnin af sameiginlegu teymi, samtökum eða fyrirtækjum, falin utanaðkomandi aðila í sameiningu eða skipt milli samningsaðilanna þannig að þeir sérhæfi sig í rannsóknum, þróunarstarfi, framleiðslu eða dreifingu, að leyfisveitingu meðtalinni.
60. Af þessu leiðir að hópundanþága vegna rannsókna og þróunar tekur til nytjaleyfa sem samningsaðilar veita sín á milli og leyfa sem samningsaðilar veita sameiginlegu fyrirtæki innan ramma samnings um rannsóknir og þróun. Samningsaðilum er einnig heimilt innan ramma slíkra samninga að kveða á um skilyrði fyrir leyfisveitingu á niðurstöðum rannsóknar- og þróunarsamnings til utanaðkomandi aðila. Þar sem utanaðkomandi leyfishafar eiga ekki aðild að rannsóknar- og þróunarsamningnum fellur einstakur nytjaleyfissamningur, sem gerður er við utanaðkomandi aðila, aftur á móti ekki undir hópundanþáguna sem veitt er vegna rannsókna og þróunar. Slíkir nytjaleyfissamningar njóta hópundanþágu samkvæmt hópundanþágureglugerðinni ef þeir fullnægja skilyrðum þeirrar gerðar.

2.5.2. Hópundanþága vegna lóðréttra samninga

61. Lóðrétt hópundanþága tekur til samninga sem gerðir eru milli tveggja eða fleiri fyrirtækja sem hvert fyrir sig starfar, að því er samninginn varðar, á mismunandi stigum framleiðslu eða dreifingar og fjalla um með hvaða skilyrðum samningsaðilum er heimilt að kaupa, selja eða endurselja tilteknar vörur eða þjónustu. Þannig tekur hún til kaup- og dreifingarsamninga.
62. Að því gefnu að hópundanþágureglugerðin taki eingöngu til samninga milli tveggja aðila og að leyfishafi, sem selur vörur sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til, sé birgir í skilningi lóðréttu hópundanþágunnar eru þessar tvær hópundanþágur nátengdar. Samningurinn milli leyfisveitanda og leyfishafa fellur undir hópundanþágureglugerðina en samningar milli leyfishafa og kaupenda falla undir lóðréttu hópundanþáguna og leiðbeiningarnar um lóðréttar takmarkanir⁽³⁶⁾.
63. Hópundanþágureglugerðin undanþiggur einnig samninga milli leyfisveitanda og leyfishafa þegar samningurinn skuldbindur leyfishafa til þess að selja vörurnar, sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til, á ákveðinn hátt. Leyfishafi getur þannig verið skyldaður til að koma á tiltekinni dreifingartilhögun, svo sem einkadreifingu eða sérhæfðri dreifingu. Hins vegar verða dreifingarsamningar, sem gerðir eru til framkvæmdar slíkum skuldbindingum, að fullnægja skilyrðum lóðréttu hópundanþágunnar til þess að njóta hópundanþágu. Til dæmis getur leyfisveitandi skuldbundið leyfishafa til þess að koma á tilhögun sem byggist á einkadreifingu í samræmi við sérstakar reglur. Hins vegar leiðir það af b-lið 4. gr. lóðréttu hópundanþágunnar að dreifingaraðilar verða að geta annast óvirka sölu inn á landsvæði annarra einkadreifingaraðila.
64. Ennfremur skulu dreifingaraðilar að jafnaði hafa rétt til þess að stunda bæði virka og óvirka sölu inn á landsvæði, sem falla undir dreifikerfi annarra leyfishafa, sem framleiða eigin vörur á grundvelli tækninnar sem leyfið tekur til. Þetta er vegna þess að samkvæmt lóðréttu hópundanþágunni er hver leyfishafi sérstakur birgir. Hins vegar kunna ástæður, sem liggja til grundvallar hópundanþágunni í þeirri gerð, einnig að gilda þegar leyfishafi selur vörur, sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til, undir sameiginlegu vörumerki sem tilheyrir leyfisveitandanum. Þegar vörurnar, sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til, eru seldar undir sameiginlegu vörumerki getur af sömu ástæðum, þ.e. til þess að auka hagræðingu, verið æskilegt að beita sömu tegundum takmarkana á milli dreifikerfa leyfishafa og gert er innan eins lóðréttis dreifikerfis. Í þeim tilvikum er

⁽³⁴⁾ Stjtið. EB L 52, 22.2.2001, bls. 38, og EES-viðbætur nr. 9, 22.2.2001, bls. 5.

⁽³⁵⁾ Sjá 32. nmgr.

⁽³⁶⁾ Sjá 32. nmgr. og Stjtið. EB C 122, 23.5.2002, bls. 1, og EES-viðbæti nr. 26, 23.5.2002, bls. 7.

ekki líklegt að Eftirlitsstofnun EFTA vefengi takmarkanir sem fullnægja kröfum í lóðréttu hópundanþágunni á hliðstæðan hátt. Til þess að um sameiginlegt vörumerkjaaúðkenni sé að ræða verður að selja og markaðssetja vörurnar undir sameiginlegu vörumerki sem er nógu áberandi til að þess að upplýsingar um gæði svo og aðrar mikilvægar upplýsingar skili sér til neytenda. Ekki nægir að varan sé með vörumerki leyfishafa, auk vörumerkis leyfisveitandans, sem sýnir að tæknin, sem leyfið tekur til, eigi upptök sín hjá honum.

3. Örugg höfn hópundanþágunnar

65. Samkvæmt 3. gr. hópundanþágureglugerðarinnar er hópundanþága fyrir samkeppnishamlandi samninga háð skilyrðum um að markaðshlutdeild sé undir ákveðnum mörkum þannig að gildissvið hópundanþágunnar takmarkast við samninga sem geta, þótt þeir kunni að hamla samkeppni, að jafnaði talist fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins. Ef farið er yfir þessi mörk markaðshlutdeildar, sem mynda örugga höfn, skal fara fram einstaklingsbundið mat. Þótt markaðshlutdeild fari yfir þessi mörk er ekki sjálfgefið að ætla að samningurinn falli undir 1. mgr. 53. gr. eða að hann fullnægi ekki skilyrðum 3. mgr. 53. gr. Ef ekki er um harkalegar samkeppnishömlur að ræða verður að framkvæma greiningu á markaðnum.
66. Mörk markaðshlutdeildar, sem segja til um hvort samningur er í öruggri höfn hópundanþágureglugerðarinnar, miðast við hvort samningurinn er gerður milli keppnauta eða aðila sem eiga ekki í samkeppni. Með tilliti til beitingar hópundanþágureglugerðarinnar teljast fyrirtæki vera í samkeppni á viðkomandi tæknimarkaði þegar þau veita nytjaleyfi fyrir tækniáðferðum sem keppa hver við aðra. Ekki er tekið tillit til hugsanlegrar samkeppni á tæknimarkaðnum þegar miðað er við mörk markaðshlutdeildar eða listinn yfir harkalegar samkeppnishömlur er notaður. Utan öruggar hafnar hópundanþágureglugerðarinnar er tekið tillit til hugsanlegrar samkeppni á tæknimarkaðnum en það leiðir ekki til þess að listinn yfir harkalegar samkeppnishömlur, sem gildir um samninga milli keppnauta, sé notaður (sjá einnig 31. mgr. hér á undan).
67. Fyrirtæki eru í samkeppni á viðkomandi vörumarkaði þegar bæði fyrirtækin eru virk á sama vörumarkaði (-mörkuðum) og á sama landfræðilega markaði (mörkuðum) þar sem vörurnar, sem byggjast á tækninni sem nytjaleyfið tekur til, eru seldar (raunverulegir keppnautar). Þau teljast einnig vera í samkeppni þegar líklegt er að þau myndu, af raunhæfum ástæðum, ráðast í nauðsynlegar viðbótarfjárfestingar eða annan nauðsynlegan kostnað vegna breytinga á framleiðslu sinni í því skyni að fara inn á viðkomandi vörumarkað (markaði) og landfræðilegan markað (markaði) á tiltölulega skömmum tíma ⁽³⁷⁾ til þess að bregðast við lítliti en varanlegri hækkun á hlutfallslegu verði (hugsanlegir keppnautar).
68. Af 66. og 67. mgr. leiðir að tvö fyrirtæki eru ekki keppnautar í skilningi hópundanþágureglugerðarinnar ef leyfisveitandinn er hvorki raunverulegur né hugsanlegur birgir fyrir vörur á viðkomandi markaði og leyfishafinn, sem þegar er virkur á vörumarkaðnum, veitir ekki leyfi fyrir tækniáðferð í samkeppni, jafnvel þótt hann eigi tækniáðferð í samkeppni og framleiði á grundvelli þeirrar tækniáðferðar. Samningsaðilar verða hins vegar keppnautar ef leyfishafi byrjar síðar að veita leyfi fyrir tækniáðferð sinni eða leyfisveitandinn verður raunverulegur eða hugsanlegur birgir fyrir vörur á viðkomandi markaði. Í því tilviki mun listinn yfir harkalegar samkeppnishömlur, sem skipta máli fyrir samninga milli fyrirtækja sem eiga ekki í samkeppni, halda áfram að gilda um samninginn nema efnislegar breytingar verði gerðar á honum síðar, sjá 3. mgr. 4. gr. hópundanþágureglugerðarinnar og 31. mgr. hér á undan.
69. Þegar um er að ræða samninga milli keppnauta er hámarksmarkaðshlutdeild 20% og þegar um er að ræða samninga milli aðila sem eiga ekki í samkeppni er hún 30% (sbr. 1. og 2. mgr. 3. gr. hópundanþágureglugerðarinnar). Þegar aðilar að nytjaleyfissamningi eru ekki keppnautar fellur samningurinn undir hópundanþáguna að því tilskildu að hvorugur samningsaðilanna sé með meira en 30% markaðshlutdeild á viðkomandi tækni- og vörumörkuðum sem verða fyrir áhrifum. Þegar aðilar að nytjaleyfissamningi eru keppnautar fellur samningurinn undir hópundanþáguna meðan samanlögð markaðshlutdeild samningsaðilanna fer ekki yfir 20% á viðkomandi tækni- og vörumörkuðum. Hámarksmarkaðshlutdeild gildir bæði um tæknimarkaði og markaði fyrir vörur sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til. Ef farið er yfir gildandi hámarksmarkaðshlutdeild á viðkomandi markaði sem verður fyrir áhrifum gildir hópundanþágan ekki um samninginn fyrir þann viðkomandi markað. Ef nytjaleyfissamningurinn varðar til dæmis tvo aðskilda vörumarkaði eða tvo aðskilda landfræðilega markaði kann hópundanþágan að gilda á öðrum markaðnum en ekki hinum.
70. Þegar um tæknimarkaði er að ræða leiðir það af 3. mgr. 3. gr. hópundanþágureglugerðarinnar að reikna verður markaðshlutdeild leyfisveitandans út á grundvelli sölu leyfishafans og allra leyfishafa hans á vörum sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til og á það við um hvern viðkomandi markað fyrir sig ⁽³⁸⁾. Þegar samningsaðilar eru keppnautar á tæknimarkaðnum verður sala á vörum, sem byggist á tækni leyfishafans, að vera lögð saman við sölu á vörum, sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til. Þegar um er að ræða nýjar tækniáðferðir, sem hafa ekki enn leitt til neinnar sölu, er markaðshlutdeild miðuð við núll. Þegar sala hefst byrjar tæknin að safna markaðshlutdeild.
71. Þegar um vörumarkaði er að ræða skal reikna markaðshlutdeild leyfishafans út á grundvelli sölu leyfishafans á vörum sem byggjast á tækni leyfisveitandans og sölu hans á vörum sem keppa við þær, þ.e. heildarsölu leyfishafans á vörumarkaðnum sem um ræðir. Þegar leyfisveitandinn er jafnframt birgir fyrir vörur á viðkomandi markaði verður einnig að taka tillit til sölu leyfisveitanda á vörumarkaðnum sem um ræðir. Við útreikning á markaðshlutdeild fyrir vörumarkaði skal þó ekki taka mið af sölu annarra leyfishafa þegar markaðshlutdeild leyfishafa og/eða leyfisveitenda er reiknuð út.

⁽³⁷⁾ Sjá 29. mgr. hér á undan.

⁽³⁸⁾ Forsendurnar fyrir þessari reikningsreglu eru skýrðar í 23. mgr. hér á undan.

72. Reikna ber markaðshlutdeild út á grundvelli gagna um söluverðmæti þegar slík gögn eru tiltæk. Slík gögn veita að jafnaði nákvæmari vísbendingu um styrk tækninnar en gögn um magn. Séu ekki tiltæk gögn sem byggjast á verðmæti er hins vegar heimilt að nota mat sem byggist á áreiðanlegum upplýsingum, meðal annars sölutölum.
73. Ofangreindar reglur má skýra með eftirfarandi dæmum:

Leyfisveiting milli aðila sem eiga ekki í samkeppni

Dæmi 1

Fyrirtæki A, sem sérhæfir sig í þróun á líftæknivörum og líftækniáðferðum, hefur þróað nýja vöru undir heitinu Xeran. Þar sem það hefur hvorki framleiðslu- né dreifingaraðstöðu annast það ekki framleiðslu á þessari vöru. Fyrirtæki B er einn þeirra framleiðenda sem framleiðir vörur í samkeppni með tækniáðferðum sem falla ekki undir einkarétt og eru öllum aðgengilegar. Á ári 1 seldi fyrirtækið B vörur, framleiddar með almennt aðgengilegu tækniáðferðunum, að andvirði 25 milljónir evra. Á ári 2 veitir fyrirtækið A fyrirtækinu B leyfi til að framleiða Xeran. Á því ári selur fyrirtækið B vörur, sem framleiddar eru með almennt aðgengilegu tækniáðferðunum, fyrir 15 milljónir evra og Xeran fyrir 15 milljónir evra. Á ári 3 og árunum þar á eftir framleiðir fyrirtæki B og selur eingöngu Xeran fyrir 40 milljónir evra á ári. Að auki veitir fyrirtæki A einnig fyrirtæki C leyfi. C var ekki virkt á þessum vörumarkaði áður. Fyrirtækið C framleiðir og selur eingöngu Xeran fyrir 10 milljónir evra á ári 2 og fyrir 15 milljónir evra á ári 3 og árunum þar á eftir. Talið er að heildarvirði markaðarins fyrir Xeran og staðgengdarvörur fyrir Xeran, þar sem fyrirtækin B og C eru bæði virk, nemi 200 milljónum evra á ári.

Á ári 2, þegar nýjaleysisamningurinn er gerður, er markaðshlutdeild fyrirtækisins A á tæknimarkaðnum 0 %, þar sem markaðshlutur þess er reiknaður á grundvelli heildarsölu á Xeran árið þar á undan. Á ári 3 er markaðshlutdeild A á tæknimarkaðnum 12,5 % sem endurspeglar virðið á Xeran-framleiðslu fyrirtækjanna B og C á ári 2. Á ári 4 og eftir það er markaðshlutdeild fyrirtækisins A á tæknimarkaðnum 27,5 %, sem endurspeglar virði framleiðslu fyrirtækjanna B og C á Xeran árið áður.

Á ári 2 er markaðshlutdeild fyrirtækisins B á vörumarkaðnum 12,5 % sem endurspeglar sölu þess á ári 1 fyrir 25 milljónir evra. Á ári 3 er markaðshlutdeild fyrirtækisins B orðin 15 % vegna þess að sala þess fór upp í 30 milljónir evra á ári 2. Á ári 4 og árunum þar á eftir er markaðshlutdeild fyrirtækisins B 20 % þar sem árleg sala þess nemur 40 milljónum evra. Markaðshlutdeild fyrirtækisins C á vörumarkaðnum er 0 % á árunum 1 og 2,5 % á ári 3 og 7,5 % á árunum þar á eftir.

Þar eð nýjaleysisamningarnir eru milli fyrirtækja sem eru ekki í samkeppni og markaðshlutdeild fyrirtækjanna A, B og C hvers um sig er undir 30 % ár hvert falla samningarnir undir örugga höfn hópundanþágureglugerðarinnar.

Dæmi 2

Staðan er sú sama og í dæmi 1, nema nú starfa fyrirtæki B og C á mismunandi landfræðilegum mörkuðum. Talið er að heildarmarkaður fyrir Xeran og staðgengdarvörur þess sé 100 milljóna evra virði á ári á hvorum landfræðilega markaðnum fyrir sig.

Í þessu tilviki verður að reikna markaðshlutdeild fyrirtækis A á tæknimarkaðnum fyrir hvorn landfræðilega markaðinn um sig. Á markaðnum þar sem fyrirtæki B er virkt miðast markaðshlutdeild fyrirtækisins A við sölu fyrirtækis B á Xeran. Þar sem heildarmarkaðurinn í þessu dæmi er metinn á 100 milljónir evra, þ.e. helmingi minni en markaðurinn í dæmi 1, er markaðshlutdeild fyrirtækisins A 0 % á ári 2, 15 % á ári 3 og 40 % eftir það. Markaðshlutdeild B er 25 % á ári 2, 30 % á ári 3 og 40 % eftir það. Á ári 2 og 3 fer hvorki markaðshlutdeild fyrirtækis A né fyrirtækis B yfir 30 % markið. Þó er farið yfir þessi mörk frá og með ári 4 sem þýðir, samkvæmt 2. mgr. 8. gr. hópundanþágureglugerðarinnar, að eftir ár 6 falli nýjaleyfissamningurinn milli fyrirtækis A og B ekki lengur undir hópundanþágureglugerðina heldur verði að meta hann sérstaklega.

Á markaðnum þar sem fyrirtækið C er virkt er markaðshlutdeild fyrirtækisins A háð sölu fyrirtækisins C á Xeran. Markaðshlutdeild fyrirtækisins A á tæknimarkaðnum, sem byggist á sölu fyrirtækisins C árinu áður, er því 0 % á ári 2, 10 % á ári 3 og 15 % eftir það. Markaðshlutdeild C á vörumarkaðnum er hin sama: 0 % á ári 2, 10 % á ári 3 og 15 % eftir það. Nýjaleyfissamningurinn milli fyrirtækjanna A og C fellur því undir hópundanþágureglugerðina allt tímabilið.

Leyfisveiting milli keppinauta

Dæmi 3

Fyrirtæki A og B eru virk á sama viðkomandi vörumarkaði og landfræðilegum markaði fyrir tiltekna kemíska vöru. Þau eiga einnig hvort um sig einkaleyfi fyrir mismunandi tækniáðferðum sem eru notaðar til þess að framleiða þessa vöru. Á ári 1 undirrita fyrirtækin A og B gagnkvæman samning þar sem þau veita hvort öðru leyfi til að nota tækni hvors annars. Á ári 1 framleiða fyrirtækin A og B eingöngu með eigin tækni og fyrirtæki A selur vörur fyrir 15 milljónir evra og fyrirtæki B vörur fyrir 20 milljónir evra. Frá ári 2 nota þau bæði eigin tækni og tækni hvors annars. Frá og með þessu ári selur fyrirtækið A vörur framleiddar með eigin tækni fyrir 10 milljónir evra og vörur framleiddar með tækni fyrirtækis B fyrir 10 milljónir evra. Fyrirtæki B selur frá ári 2 vörur sem það framleiðir með eigin tækni fyrir 15 milljónir evra og vörur sem framleiddar eru með tækni fyrirtækis A fyrir 10 milljónir evra. Heildarmarkaður vörunnar og staðengdarvara hennar nemur 100 milljónum evra á ári.

Til að meta nytjaleyfissamninginn samkvæmt hópundanþágureglugerðinni verður að reikna út markaðshlutdeild fyrirtækjanna A og B bæði á tæknimarkaðnum og vörumarkaðnum. Markaðshlutdeild fyrirtækisins A á tæknimarkaðnum fer eftir vörumagninu sem seldist árið áður og bæði fyrirtæki A og B framleiddu með tækni fyrirtækisins A. Á ári 2 er markaðshlutdeild fyrirtækis A á tæknimarkaðnum því 15 % sem endurspeglar eigin framleiðslu þess og sölu fyrir 15 milljónir evra á ári 1. Frá ári 3 er markaðshlutdeild fyrirtækis A á tæknimarkaðnum 20 % sem endurspeglar sölu fyrir 20 milljónir evra á vörum sem eru framleiddar með tækni fyrirtækis A og framleiddar og seldar af fyrirtækjum A og B (10 milljónir evra hvort). Á sama hátt er markaðshlutur fyrirtækis B á tæknimarkaðnum 20 % á ári 2 og eftir það 25 %.

Markaðshlutdeild fyrirtækja A og B á vörumarkaðnum fer eftir sölu hvors þeirra um sig á vörumum á undanfarandi ári, óháð því hvaða tækniáðferðir þau notuðu. Markaðshlutdeild fyrirtækis A á vörumarkaðnum er 15 % á ári 2 og 20 % eftir það. Markaðshlutdeild fyrirtækis B á vörumarkaðnum er 20 % á ári 2 og 25 % eftir það.

Þar sem samningurinn er milli keppinauta má sameinuð markaðshlutdeild þeirra á tæknimarkaðnum og vörumarkaðnum ekki fara yfir 20 % mörk markaðshlutdeilda til þess að falla undir hópundanþágureglugerðina. Ljóst er að svo er ekki í þessu dæmi. Sameinuð markaðshlutdeild á tæknimarkaðnum og vörumarkaðnum er 35 % á ári 2 og 45 % eftir það. Þennan samning milli keppinauta verður því að meta sérstaklega.

4. Harkalegar samkeppnishömlur samkvæmt hópundanþágureglugerðinni**4.1. Almennar meginreglur**

74. Í 4. gr. hópundanþágureglugerðarinnar er að finna lista yfir harkalegar samkeppnishömlur. Samkeppnishömlur flokkast sem harkalegar á grundvelli eðlis síns og einnig vegna þess að reynslan sýnir að slíkar hömlur takmarka næstum alltaf samkeppni. Samkvæmt dómaframkvæmd EB-dómstóla⁽³⁹⁾ geta slíkar hömlur verið augljóst markmið samnings eða orðið til vegna sérstakra aðstæðna í ákveðnu tilviki (sbr. 14. mgr. hér á undan).
75. Þegar samningur um yfirfærslu tækniþekkingar felur í sér harkalegar samkeppnishömlur leiðir það af 1. og 2. mgr. 4. gr. hópundanþágureglugerðarinnar að samningurinn í heild fellur utan gildissviðs hópundanþágunnar. Samkvæmt hópundanþágureglugerðinni er ekki hægt að aðskilja harkalegar hömlur frá öðrum hluta samningsins. Ennfremur telur Eftirlitsstofnun EFTA að þegar samningar eru metnir sérstaklega hver um sig fullnægi harkalegar samkeppnishömlur eingöngu í undantekningartilvikum skilyrðunum fjórum í 3. mgr. 53. gr. (sbr. 18. mgr. hér á undan).
76. Í 4. gr. hópundanþágureglugerðarinnar er greint á milli samninga milli keppinauta og samninga milli þeirra sem eiga ekki í samkeppni.

4.2. Samningar milli keppinauta

77. Í 1. mgr. 4. gr. eru tilgreindar harkalegar hömlur í tengslum við nytjaleyfissamninga milli keppinauta. Samkvæmt 1. mgr. 4. gr. gildir hópundanþágureglugerðin ekki um samninga sem beint eða óbeint, einir sér eða ásamt öðrum þáttum sem eru á valdi samningsaðilanna, hafa að markmiði:
- að takmarka svigrúm samningsaðilans til að ákveða söluverð sitt þegar hann selur vörur til utanaðkomandi aðila,
 - að takmarka framleiðslu, fyrir utan hömlur á framleiðslu á samningsvörum sem leyfishafa eru settar í einhliða samningi eða eingöngu öðrum hvorum leyfishafanum eru settar í gagnkvæmum samningi,
 - að skipta mörkuðum eða viðskiptamannahópum, nema
 - sú skylda hvíli á leyfishafa eða leyfishöfum að framleiða eingöngu með tækninni, sem leyfið tekur til, innan eins eða fleiri tæknilegra notkunarsviða eða á einum eða fleiri vörumörkuðum,

⁽³⁹⁾ Sjá til dæmis dómaframkvæmd sem vitnað er til í 18. nmgr.

- ii) sú skylda hvíli á leyfisveitanda og/eða leyfishafa samkvæmt einhliða samningi að framleiða ekki með tækninni sem leyfið tekur til innan eins eða fleiri tæknilegra notkunarsviða eða á einum eða fleiri vörumörkuðum eða á einu eða fleiri afmörkuðum landsvæðum sem eru frátekin fyrir hinn samningsaðilann,
- iii) sú skylda hvíli á leyfisveitanda að veita ekki nytjaleyfi fyrir tækninni til annars leyfishafa á tilteknu landsvæði,
- iv) leyfishafi og/eða leyfisveitandi takmarki í einhliða samningi virka og/eða óvirka sölu inn á afmarkað landsvæði eða til hóps einkaviðskiptamanna sem er frátekinn fyrir hinn samningsaðilann,
- v) leyfishafi takmarki í einhliða samningi virka sölu inn á afmarkað landsvæði eða til hóps einkaviðskiptamanna, sem leyfisveitandi hefur úthlutað öðrum leyfishafa, að því tilskildu að sá síðarnefndi hafi ekki verið fyrirtæki í samkeppni við leyfisveitanda þegar hans eigið leyfi var veitt,
- vi) sú skylda hvíli á leyfishafa að framleiða eingöngu samningsvörur til eigin nota að því tilskildu að leyfishafa sé frjálst að selja samningsvörur virkt og óvirkt sem varahluti í sínar eigin vörur,
- vii) sú skylda hvíli á leyfishafa í einhliða samningi að framleiða samningsvörur eingöngu fyrir tiltekinn viðskiptamann ef leyfið var veitt til þess að skapa aðra birgðalind fyrir þann viðskiptamann.
- d) að takmarka svigrúm leyfishafa til að hagnýta eigin tækni eða takmarka svigrúm allra annarra samningsaðila til að stunda rannsóknir og þróunarstarfsemi, nema síðarnefndu hömlurnar séu nauðsynlegar til þess að koma í veg fyrir að utanaðkomandi aðili fái vitneskju um verkunnáttuna sem leyfið tekur til .
78. Í hópundanþágureglugerðinni er gerður greinarmunur á gagnkvæmum samningum og einhliða samningum að því er varðar nokkrar tegundir af harkalegum hömlum. Listinn yfir harkalegar samkeppnishömlur setur gagnkvæmum samningum þröngri skorður en einhliða samningum milli keppinauta. Gagnkvæmir samningar eru nytjaleyfissamningar þar sem tækniáðferðirnar, sem leyfið tekur til, eru í samkeppni eða hægt er að nota þær til að framleiða samkeppnisvörur. Einhliða samningur er samningur þar sem aðeins einn samningsaðilanna veitir öðrum samningsaðila nytjaleyfi fyrir tækniáðferð sinni eða, þegar um gagnkvæman samning er að ræða, þar sem tækniáðferðirnar, sem leyfið tekur til, keppa ekki hver við aðra og ekki er hægt að nota þær til þess að framleiða samkeppnisvörur. Samningur er ekki gagnkvæmur einfaldlega vegna þess að samningurinn felur í sér skuldbindingu um að veita einkaleyfi á móti eða vegna þess að leyfishafi veitir á móti leyfi fyrir endurbótum sínum á tækninni sem leyfið tekur til. Ef einhliða samningur verður síðar meir gagnkvæmur samningur vegna þess að sömu aðilar gera með sér annan nytjaleyfissamning getur verið nauðsynlegt að samningsaðilarnir endurskoði fyrsta nytjaleyfissamninginn til þess að tryggja að samningurinn innihaldi ekki harkalegar samkeppnishömlur. Við mat á einstökum málum mun Eftirlitsstofnun EFTA taka mið af því hversu langur tími líður frá því að fyrsti samningurinn er gerður þar til hinn næsti er gerður.
79. Þær harkalegu samkeppnishömlur, sem lýst er í a-lið 1. mgr. 4. gr., varða samninga milli keppinauta sem hafa að markmiði samráð um verð á vörum, sem seldar eru utanaðkomandi aðilum, til að mynda vörum sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til. Verðsamráð milli keppinauta felur í eðli sínu í sér samkeppnishömlur. Verðsamráð getur til dæmis verið í formi beinna samninga um nákvæmlega uppsett verð eða verðlista með ákveðnum heimiluðum hámarksafslætti. Það skiptir ekki máli hvort samningurinn varðar fastsett verð, lágmarksverð, hámarksverð eða leiðbeinandi verð. Verðsamráð getur einnig átt sér stað óbeint, með því að hvetja leyfishafa til þess að víkja ekki frá samþykktu verðlagi, til dæmis með því að sjá til þess að einkaleyfisþóknun hækki ef verð á vörum fer undir ákveðið stig. Hins vegar telst sú skuldbinding af hálfu leyfishafa um að greiða ákveðna lágmarkseinkaleyfisþóknun í sjálfu sér ekki vera verðsamráð.
80. Ef einkaleyfisþóknun er reiknuð á grundvelli sölu á einstakri vöru hefur fjárhæð þóknunarinnar bein áhrif á jaðarkostnað vörunnar og því bein áhrif á vöruverð⁽⁴⁰⁾. Keppinautar geta því notað gagnkvæm nytjaleyfi með gagnkvæmri reglubundinni leyfisþóknun sem leið til að samræma verð á vörumörkuðum á síðara sölustigi⁽⁴¹⁾. Eftirlitsstofnun EFTA meðhöndlar hins vegar eingöngu gagnkvæma samninga með gagnkvæmri reglubundinni leyfisþóknun sem verðsamráð ef samningurinn er laus við hvers kyns samkeppnisörvandi markmið og telst því ekki vera raunverulegur nytjaleyfissamningur. Ef samningurinn skapar ekki nein verðmæti og hefur því ekki neina viðskiptalega þýðingu er um yfirskyn að ræða og líta má á tilhögunina sem ólöglegt samráð.
81. Harkalegu hömlurnar, sem lýst er í a-lið 1. mgr. 4. gr., eiga einnig við um samninga þar sem einkaleyfisþóknun er reiknuð á grundvelli allrar vörusölu hvort sem tæknin, sem leyfið tekur til, er notuð eða ekki. Slíkir samningar falla einnig undir d-lið 1. mgr. 4. gr. en samkvæmt honum má ekki takmarka getu leyfishafa til þess að nota sína eigin tækni (sjá 95. mgr. hér á eftir). Slíkir samningar takmarka að jafnaði samkeppni þar sem það verður kostnaðarsamara fyrir leyfishafann að nota sína eigin tækni í samkeppni og hefta samkeppni sem var fyrir hendi áður en þeir voru gerðir⁽⁴²⁾. Þetta á bæði við um gagnkvæma samninga og einhliða samninga. Í undantekningartilvikum kann samningur þar sem einkaleyfisþóknun er reiknuð á grundvelli allrar vörusölu þó að fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins í einstaka máli, ef hægt er að komast að þeirri niðurstöðu, á grundvelli hlutlægra þátta, að hömlurnar séu nauðsynlegar til þess að tryggja samkeppnisörvandi leyfisveitingu. Þetta getur átt við ef, þar sem engar hömlur eru fyrir hendi, ógerlegt væri, eða of miklum erfiðleikum háð, að reikna og hafa eftirlit með einkaleyfisþóknunum, sem leyfishafi verður að greiða, til dæmis vegna þess að tækni leyfisveitandans skilur ekki eftir sig nein sýnileg merki í fullunninni vöru og vegna þess að engar aðrar nothæfar eftirlitsáðferðir eru tiltækar.

⁽⁴⁰⁾ Sjá í þessu tilliti 98. mgr. leiðbeininganna um beitingu 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins sem vitnað er til í 5. mgr.

⁽⁴¹⁾ Þetta á einnig við þegar annar samningsaðilinn veitir hinum samningsaðilanum leyfi og samþykkir að kaupa efnisleg aðföng frá leyfishafa. Kaupverð getur þjónað sama hlutverki og einkaleyfisþóknun.

⁽⁴²⁾ Sjá í þessu sambandi mál 193/83, *Windsurfing International*, [1986] dómasafn 611, 67. mgr.

82. Þær harkalegu samkeppnishömlur, sem lýst er í b-lið 1. mgr. 4. gr., varða gagnkvæmar takmarkanir á framleiðslu samningsaðilanna. Framleiðsluhömlur eru hömlur á því hversu mikið samningsaðila er heimilt að framleiða og selja. Ákvæði b-liðar 1. mgr. 4. gr. tekur ekki til framleiðsluhamla á leyfishafa í einhliða samningi eða framleiðsluhamla á einn leyfishafa í gagnkvæmum samningi að því tilskildu að framleiðsluhömlurnar varði eingöngu vörur sem framleiddar eru með tækninni sem fellur undir leyfið. Harkalegu hömlurnar í b-lið 1. mgr. 4. gr. samanstanda því af gagnkvæmum framleiðsluhömlum sem lagðar eru á samningsaðila og framleiðsluhömlum sem lagðar eru á leyfisveitanda með tilliti til hans eigin tækni. Þegar keppinautar koma sér saman um að leggja á gagnkvæmar framleiðsluhömlur hefur samningurinn að markmiði og leiðir að líkindum til þess að dregið verði úr framleiðslu á markaðnum. Sama gildir um samninga sem draga úr áhuga samningsaðilanna á að útvíkka framleiðsluna til dæmis með gagnkvæmri skuldbindingu um að greiða ákveðna fjárhæð ef farið er umfram tiltekið framleiðslumagn.
83. Hagstæðari meðferð, sem einhliða magnhömlur fá, byggist á því að einhliða hömlur leiða ekki endilega til minni framleiðslu á markaðnum og því að þegar hömlurnar eru einhliða er minni hættá að samningurinn sé ekki raunverulegur nýtlefissamningur. Þegar leyfishafi er tilbúinn til þess að fallast á einhliða hömlur er líklegt að samningurinn leiði til raunverulegar samþættingar á tækniáferðum, sem bæta hver aðra upp, eða til aukinnar hagræðingar við það að fullkomnari tækni leyfishafa er samþætt framleiðslutækjum leyfishafa. Í gagnkvæmum samningi er líklegt að framleiðsluhömlur sem lagðar eru á einn leyfishafa endurspegli það að tækniáferð, sem einn samningsaðilanna fær leyfi fyrir, sé meira virði og geti stuðlað að samkeppnisörvandi leyfisveitingum.
84. Þær harkalegu samkeppnishömlur, sem lýst er í c-lið 1. mgr. 4. gr., varða skiptingu markaða og viðskiptamannahópa. Samningar þar sem keppinautar skipta með sér mörkuðum og viðskiptamönnum hafa að markmiði að takmarka samkeppni. Hömlur eru harkalegar þegar keppinautar koma sér saman um það í gagnkvæmum samningi að framleiða ekki á tilteknum landsvæðum né annast virka og/eða óvirka sölu inn á tiltekin landsvæði eða til tiltekinna viðskiptamanna sem haldið er eftir fyrir hinn samningsaðilann.
85. Ákvæði c-liðar 1. mgr. 4. gr. gilda óháð því hvort leyfishafi heldur réttinum til að nota sína eigin tækni. Þegar leyfishafi hefur orðið sér úti um búnað til þess að nota tækni leyfisveitanda til að framleiða tiltekna vöru getur verið kostnaðarsamt að hafa sérstaka framleiðslulínu sem byggist á annarri tækni til þess að þjóna viðskiptamönnum sem hömlurnar taka til. Með tilliti til þess að takmörkunin getur hugsanlega hamlað samkeppni kann leyfishafi auk þess að hafa litla örvun til að framleiða á grundvelli sinnar eigin tækni. Einnig er mjög ólíklegt að slíkar hömlur séu nauðsynlegar til þess að stuðla að samkeppnisörvandi leyfisveitingum.
86. Samkvæmt ii. lið c-liðar 1. mgr. 4. gr. telst það ekki harkalegar hömlur þegar leyfisveitandi veitir leyfishafa einkaleyfi í einhliða samningi til þess að framleiða á grundvelli tækninnar, sem leyfi nær til, á tilteknu landsvæði og fellst þar með á að framleiða ekki sjálfur samningsvörur á svæðinu né heldur útvega samningsvörur frá því landsvæði. Slík einkaleyfisveiting fellur undir hópundanþáguna óháð stærð landsvæðisins. Ef leyfið er á heimsvísu felur einkaleyfið í sér að leyfisveitandi lætur vera að fara inn á markaðinn eða vera um kyrrt á honum. Hópundanþágan gildir einnig þegar leyfið takmarkast við eitt eða fleiri tæknileg notkunarsvið eða einn eða fleiri vörumarkaði. Markmið samninganna, sem falla undir ii. lið c-liðar 1. mgr. 4. gr., getur verið að örva leyfishafa til að fjárfesta í og þróa tæknina sem leyfið tekur til. Markmið samningsins er því ekki endilega að skipta upp mörkuðum.
87. Samkvæmt iv. lið c-liðar 1. mgr. 4. gr. og af sömu ástæðu gildir hópundanþágan einnig um einhliða samninga þar sem samningsaðilarnir koma sér saman um að selja vörur sínar hvorki á virkan eða óvirkan hátt ⁽⁴³⁾ til landsvæðis sem einkaréttur nær til eða hóps einkaviðskiptamanna sem er frátekinn fyrir hinn aðilann.
88. Samkvæmt iii. lið c-liðar 1. mgr. 4. gr. teljast það ekki heldur harkalegar hömlur ef leyfisveitandi tilnefnir leyfishafa sem eina leyfishafa sinn á tilteknu landsvæði þannig að utanaðkomandi aðilar geta ekki fengið leyfi til þess að framleiða vörur á grundvelli tækni leyfisveitanda á viðkomandi landsvæði. Þegar um er að ræða slík einkaleyfi gildir hópundanþágan óháð því hvort samningurinn er gagnkvæmur að því gefnu að samningurinn hafi ekki áhrif á svigrúm samningsaðilanna til að hagnýta sína eigin tækni að öllu leyti á viðkomandi landsvæðum sínum.
89. Samkvæmt v. lið c-liðar 1. mgr. 4. gr. falla hömlur í einhliða samningi á virkri sölu leyfishafa til landsvæðis eða hóps viðskiptamanna, sem leyfisveitandi hefur úthlutað öðrum leyfishafa, utan listans yfir harkalegar hömlur og njóta því hópundanþágu upp að hámarki markaðshlutdeildar. Þetta er þó með því skilyrði að verndaði leyfishafinn hafi ekki verið keppinautur leyfisveitandans þegar samningurinn var gerður. Ekki er ástæða til þess að líta á slíkar hömlur sem harkalegar. Með því að heimila leyfisveitandanum að vernda leyfishafa, sem ekki var þegar fyrir á markaðnum, gegn virkri sölu leyfishafa, sem eru keppinautar leyfisveitandans og hafa af þeirri ástæðu þegar komið sér fyrir á markaðnum, kunna slíkar hömlur að örva leyfishafann til þess að hagnýta tæknina sem leyfið tekur til á hagkvæmari hátt. Komi leyfishafar sér hins vegar saman um að selja vörur hvorki á virkan eða óvirkan hátt til tiltekinna svæða eða tiltekinna viðskiptamannahópa jafngildir samningurinn ólögmetu samráði milli leyfishafanna. Þegar slíkir samningar fela ekki í sér neina yfirfærslu tækniþekkingar falla þeir utan gildissviðs hópundanþágureglugerðarinnar.

⁽⁴³⁾ Hvað varðar almenna skilgreiningu á virkri og óvirkri sölu er vísað í 50. mgr. leiðbeininganna um lóðréttar takmarkanir sem vísað er til í 36. nmgr.

90. Samkvæmt i. lið c-liðar 1. mgr. 4. gr. teljast hömlur í samningum milli keppinauta, sem takmarka nytjaleyfið við einn eða tvo vörumarkaði eða tæknileg notkunarsvið⁽⁴⁴⁾, ekki harkalegar. Slíkar hömlur njóta hópundanþágu allt að 20% mörkum markaðshlutdeildar óháð því hvort samningurinn er gagnkvæmur. Þó er beiting hópundanþágu háð því skilyrði að hömlur á notkunarsviðinu varði ekki neitt annað en tæknaöferðirnar sem leyfið tekur til. Það skilyrði er einnig sett að notkun leyfishafa á eigin tækni sé ekki takmörkuð (sjá d-lið 1. mgr. 4. gr.). Ef notkun leyfishafa á eigin tækni er takmörkuð telst samningurinn fela í sér markaðsskiptingu.
91. Hópundanþágan gildir óháð því hvort hömlurnar á notkunarsviðinu eru samhverfar eða ósamhverfar. Ósamhverfar hömlur á notkunarsviði í gagnkvæmum nytjaleyfissamningi merkja að hvorugum samningsaðilanna er heimilt að nota tæknina sem hinn aðilinn hefur leyfi fyrir nema á öðrum notkunarsviðum. Eins lengi og samningsaðilarnir eru ekki hindraðir í að nota sínar eigin tæknaöferðir er ekki gert ráð fyrir að samningurinn fái samningsaðilana til þess að hætta við eða láta vera að fara inn á það eða þau svið sem falla undir leyfi hins aðilans. Jafnvel þótt leyfishafar komi sér upp tækjabúnaði til þess að nota tæknina, sem leyfið tekur til, innan notkunarsviðs þess þarf það ekki að hafa nein áhrif á framleiðslubúnaðinn sem er notaður innan gildissviðs leyfisins. Í þessu tilliti er mikilvægt að hömlurnar tengist aðskildum vörumörkuðum eða notkunarsviðum, en ekki viðskiptamönnum, sem skipt er eftir landsvæðum eða hópi og kaupa vörur sem falla undir sama vörumarkað eða tæknilegt notkunarsvið. Hættan á markaðsskiptingu er talin verulega meiri í síðarnefnda tilvikinu (sjá 85. mgr. hér á undan). Að auki kunna hömlur á notkunarsviði að vera nauðsynlegar til þess að stuðla að frekari samkeppnisörvandi nytjaleyfisveitingu (sjá 182. mgr. hér á eftir).
92. Í ákvæðum vi. liðar c-liðar 1. mgr. 4. gr. er önnur undantekning, nánar tiltekið hömlur vegna framleiðslu til eigin nota, þ.e. krafa um að leyfishafa sé ekki heimilt að framleiða vörur sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til, nema til eigin nota. Þegar samningsvaran er íhlutur er leyfishafinn því skuldbundinn til þess að framleiða ekki þann íhlut nema til þess að fella inn í sínar eigin vörur og hægt er að skuldbinda hann til þess að selja ekki íhluti til annarra framleiðenda. Leyfishafi verður þó að geta selt íhlutina sem varahluti í sínar eigin vörur og því verður hann að geta útvegað þá utanaðkomandi aðilum sem annast viðhaldsþjónustu á þessum vörum. Slíkar hömlur í tengslum við framleiðslu til eigin nota geta verið nauðsynlegar til þess að hvetja til útbreiðslu á tækni, einkum milli keppinauta og falla því undir hópundanþáguna. Einnig er fjallað um slíkar undanþágur í undirkafla IV.2.5 hér á eftir.
93. Að lokum leiðir það af vii. lið c-liðar 1. mgr. 4. gr. að ekki er um harkalegar hömlur að ræða þegar leyfishafi skuldbindur sig í einhliða samningi til þess að framleiða samningsvörur eingöngu fyrir tiltekinn viðskiptamann til þess að tryggja að þessi viðskiptamaður hafi aðgang að annarri birgðalind. Það er því skilyrði fyrir beitingu vii. liðar c-liðar 1. mgr. 4. gr. að leyfið takmarkist við að tryggja þessum tiltekna viðskiptamanni aðra birgðalind. Þó er það ekki skilyrði að aðeins eitt slíkt leyfi sé veitt. Ákvæði vii. liðar c-liðar 1. mgr. 4. gr. taka einnig til aðstæðna þar sem fleiri en eitt fyrirtæki er með leyfi til þess að útvega sama tiltekna viðskiptamanni vörur. Hættan á að slíkir samningar skipti upp mörkuðum er takmörkuð þar sem leyfið er eingöngu veitt í því skyni að sjá tilteknum viðskiptamanni fyrir vörum. Einkum og sér í lagi er ekki hægt að gera ráð fyrir því að samningurinn muni í slíkum kringumstæðum verða til þess að leyfishafi hætti að hagnýta sína eigin tækni.
94. Þær harkalegu samkeppnishömlur, sem lýst er í d-lið 1. mgr. 4. gr., taka í fyrsta lagi til hvers kyns hamla á svigrúmi samningsaðila til þess að stunda rannsóknir og þróunarstarfsemi. Báðum samningsaðilum verður að vera frjálst að stunda óháðar rannsóknir og þróunarstarfsemi. Þessi regla gildir óháð því hvort hömlurnar varða svið sem leyfið tekur til eða önnur svið. Það að samningsaðilar koma sér saman um að veita hvor öðrum aðgang að endurbótum á tækni sinni síðar telst þó í sjálfu sér ekki hömlur á óháðri rannsóknar- og þróunarstarfsemi. Áhrif slíkra samninga á samkeppni verður að meta í ljósi aðstæðna í hverju einstöku tilviki. Ákvæði d-liðar 1. mgr. 4. gr. tekur ekki heldur til hamla á svigrúmi samningsaðila til þess að stunda rannsóknir og þróunarstarfsemi ásamt með utanaðkomandi aðilum, ef slíkar hömlur eru nauðsynlegar til þess að tryggja að ekki sé ljóstrað upp um verkunnáttu leyfisveitandans. Til þess að hömlurnar, sem lagðar eru á leyfishafa til þess að koma í veg fyrir að verkunnáttu leyfisveitanda sé ljóstrað upp, geti fengið undanþágu verða þær að vera nauðsynlegar fyrir þessa vernd og í hófi. Dæmi um þetta er að ef samningurinn tiltekur sérstaka starfsmenn sem hljóta skulu þjálfun í að nota verkunnáttuna sem leyfið tekur til og bera ábyrgð á henni getur verið nóg að skuldbinda leyfishafa til að leyfa þessum starfsmönnum ekki að taka þátt í rannsóknnum og þróunarstarfsemi ásamt með utanaðkomandi aðilum. Aðrar verndarráðstafanir geta verið jafnviðeigandi.
95. Samkvæmt d-lið 1. mgr. 4. gr. má ekki heldur hindra leyfishafa í því að nota sína eigin tækni í samkeppni að því tilskildu að hann noti ekki tæknina sem leyfisveitandi hefur veitt honum leyfi fyrir í því sambandi. Þegar um hans eigin tækni er að ræða má ekki leggja hömlur á leyfishafa varðandi það hvar hann framleiðir og selur, hversu mikið hann framleiðir og selur eða á hvaða verði hann selur. Ekki má heldur skuldbinda hann til þess að greiða einkaleyfisþóknun fyrir vörur sem framleiddar eru á grundvelli hans eigin tækni (sbr. 81. mgr. hér á undan). Ennfremur má ekki hindra leyfishafa í að veita utanaðkomandi aðilum leyfi fyrir sinni eigin tækni. Þegar leyfishafi er hindraður í að nota sína eigin tækni eða stunda rannsóknir og þróunarstarfsemi er dregið úr samkeppnishæfni tækni leyfishafans. Þetta hefur þau áhrif að draga úr samkeppni á fyrirbyggjandi vöru- og tæknimörkuðum og áhuga leyfishafa á að fjárfesta í þróun og endurbótum á sinni eigin tækni.

⁽⁴⁴⁾ Fjallað er nánar um takmarkanir á notkunarsviði í undirkafla IV.2.4 hér á eftir.

4.3. *Samningar milli fyrirtækja sem eiga ekki í samkeppni*

96. Í 2. mgr. 4. gr. eru harkalegar hömlur í tengslum við nýttjaleyfissamninga milli fyrirtækja, sem eiga ekki í samkeppni, tilgreindar. Samkvæmt þessu ákvæði gildir hópundanþágureglugerðin ekki um samninga sem beint eða óbeint, einir sér eða ásamt öðrum þáttum sem eru á valdi samningsaðilanna, hafa að markmiði:
- a) að takmarka svigrúm samningsaðilans til að ákveða söluverð sitt þegar hann selur vörur til utanaðkomandi aðila, með fyrirvara um svigrúm birgisins til að ákveða hámarkssöluverð eða leiðbeinandi söluverð, að því tilskildu að það jafngildi ekki föstu verði eða lágmarkssöluverði vegna þrýstings eða örvunar frá öðrum hvorum aðilanna,
 - b) að takmarka það landsvæði þar sem leyfishafa er heimilt að selja samningsvörurnar á óvirkan hátt eða þann viðskiptamannahóp sem leyfishafa er heimilt að selja samningsvörurnar til á óvirkan hátt, nema þegar um eftirtaldar hömlur er að ræða:
 - i) hömlur á óvirkri sölu inn á afmarkað svæði eða til hóps einkaviðskiptamanna sem er frátekinn fyrir leyfisveitandann,
 - ii) hömlur á óvirkri sölu inn á afmarkað svæði eða til hóps einkaviðskiptamanna sem leyfisveitandinn hefur úthlutað til annars leyfishafa á fyrstu tveimur árunum sem þessi leyfishafi selur samningsvörur á þessu svæði eða til þessa hóps viðskiptamanna,
 - iii) skuldbinding um að framleiða samningsvörur eingöngu til eigin nota að því tilskildu að leyfishafa sé frjálst að selja samningsvörur virkt og óvirkt sem varahluti í sínar eigin vörur,
 - iv) skuldbinding um að framleiða ekki samningsvörur nema fyrir tiltekinn viðskiptamann ef leyfið var veitt til þess að skapa aðra birgðalind fyrir þann viðskiptamann,
 - v) hömlur á sölu leyfishafa til notenda ef leyfishafinn stundar heildsölu á markaðnum,
 - vi) hömlur á sölu aðila að sérhæfðu dreifikerfi til dreifingaraðila sem eru ekki viðurkenndir.
 - c) að takmarka virka eða óvirka sölu leyfishafa sem er aðili að sérhæfðu dreifikerfi og starfar á smásölustigi verslunar til notenda, með fyrirvara um möguleikann á að banna aðila að kerfinu að reka starfsemi sína frá starfsstöð sem hefur ekki fengið viðurkenningu.
97. Þær harkalegu samkeppnishömlur, sem lýst er í a-lið 2. mgr. 4. gr., varða verð sem er ákvarðað þegar vörur eru seldar utanaðkomandi aðilum. Nánar tiltekið nær þetta ákvæði yfir hömlur sem hafa það að beinu eða óbeinu markmiði að koma á föstu söluverði eða lágmarkssöluverði eða föstu verðstigi eða lágmarksverðstigi sem leyfisveitandi eða leyfishafi á að fara eftir við sölu á vörum til utanaðkomandi aðila. Þegar um er að ræða samninga, sem kveða beint á um söluverð, eru hömlurnar alveg skýrar. En einnig er hægt að viðhalda söluverði með óbeinum hætti. Dæmi um slíkt eru samningar um að fastsetja hagnað, fastsetja hámark afsláttar, tenging söluverðs við söluverð keppinauta, hótanir, ógnanir, viðvaranir, sektir eða riftun samnings í tengslum við að tilteknu verðlagi sé fylgt. Beinar eða óbeinar aðferðir, sem eru notaðar við verðsamráð, má gera skilvirkari með því að tengja þær ráðstöfunum til að bera kennsl á verðlækkunir, til dæmis með því að koma á verðeftirlitskerfi eða skuldbinda leyfishafa til að tilkynna frávik frá föstu verði. Á svipaðan hátt er hægt að gera beint eða óbeint verðsamráð skilvirkara ef það er sameinað aðgerðum sem draga úr áhuga leyfishafa á að lækka söluverð sitt, eins og þegar leyfisveitandi skyldar leyfishafa til þess að nota bestukjaraákvæði, þ.e. skuldbindur hann til þess að veita einum viðskiptamanni hagstæðari kjör en öðrum. Sömu aðferðir má nota til að hámarksverð eða leiðbeinandi verð virki sem fast söluverð eða lágmarkssöluverð. Það að leyfisveitandi láti leyfishafa í té lista yfir leiðbeinandi verð eða kveði á um hámarkssöluverð telst þó í sjálfu sér ekki leiða til fasts söluverðs eða lágmarkssöluverðs.
98. Í b-lið 2. mgr. 4. gr. er fjallað um harkalegar samkeppnishömlur sem felast í samningum eða samstilltum aðgerðum sem hafa að beinu eða óbeinu markmiði að takmarka óvirka sölu leyfishafa á vörum, sem byggjast á tækninni, sem nýttjaleyfið tekur til⁽⁴⁵⁾. Hömlur á óvirkri sölu, sem lagðar eru á leyfishafa, geta leitt af beinum skuldbindingum eins og skuldbindingunni um að selja ekki ákveðnum viðskiptamönnum eða viðskiptamönnum á ákveðnum svæðum eða skuldbindingunni um að vísa pöntunum frá þessum viðskiptamönnum til annarra leyfishafa. Þær geta einnig leitt af óbeinum aðgerðum sem eiga að fá leyfishafann til þess að annast ekki slíka sölu, eins og fjárhagslegum ívilnunum eða með því að koma á eftirlitskerfi til að staðfesta raunverulegan áfangastað varanna sem leyfið tekur til. Hægt er að nota magnhömlur sem óbeina leið til að takmarka óvirka sölu. Eftirlitsstofnun EFTA mun ekki gera ráð fyrir að magnhömlur sem slíkar þjóni þessum tilgangi. Öðru máli gegnir þó þegar magnhömlur eru notaðar til þess að hrinda í framkvæmd samningi sem felur í sér undirbyggjandi markaðsskiptingu. Það getur verið visbending um slíkt ef magn er með tímanum aðlagð til þess að anna eingöngu staðbundinni eftirspurn, ef magnhömlur fara saman við skuldbindingu um að selja lágmarksmagn á svæðinu, ef krafan um lágmarkseinkaleyfisþóknun tengist sölu á svæðinu, ef einkaleyfisþóknun er mismunandi eftir því hver áfangastaður varanna er og ef eftirlit er haft með áfangastað vara sem einstakir leyfishafar selja. Nokkrar almennar undantekningar eru frá þessum harkalegu hömlum varðandi óvirka sölu leyfishafa og er fjallað um þær hér á eftir.

⁽⁴⁵⁾ Þessi alvarlega takmörkun á við um nýttjaleyfissamninga sem varða viðskipti á landsvæði EES-samningsins. Að svo miklu leyti sem samningar snerta útlutning út fyrir EES eða innflutning/endurinnflutning inn á EES, er vísað til máls C-306/96, Javico, [1998] I-1983 varðandi innflutning/endurinnflutning frá svæðum utan bandalagsins.

99. Ákvæði b-liðar 2. mgr. 4. gr. taka ekki til söluhamla sem eru lagðar á leyfisveitanda. Allar söluhömlur, sem lagðar eru á leyfisveitanda, njóta hópundanþágu upp að 30% marki markaðshlutdeildar. Sama gildir um allar hömlur á virkri sölu leyfishafa að undanskildum ákvæðunum um virka sölu í 105. og 106. mgr. hér á eftir. Hópundanþága fyrir hömlur á virkri sölu byggist á þeirri forsendu að slíkar hömlur stuðli að auknum fjárfestingum, aukinni samkeppni um annað en verð og umbótum á gæðum þeirrar þjónustu sem leyfishafar veita með því að leysa svokallaðan laumufarþegavanda (e. *free rider problems*) og ránsvanda (e. *hold-up problems*). Þegar um er að ræða hömlur á virkri sölu milli landsvæða leyfishafa eða viðskiptamanna hans er það ekki skilyrði að verndaða leyfið hafi verið veitt á landsvæði eða viðskiptamannahópi sem einkarétturinn nær til. Hópundanþágan gildir einnig um virkar söluhömlur þar sem fleiri en einn leyfishafi hefur verið tilnefndur fyrir tiltekið svæði eða hóp viðskiptamanna. Meiri líkur eru á fjárfestingum sem skila hagræðingu ef leyfishafi getur verið þess fullviss að hann muni eingöngu vera í virkri sölusamkeppni við fáa leyfishafa á svæðinu en ekki einnig við leyfishafa utan svæðisins.
100. Hömlur á virkri og óvirkri sölu leyfishafa inn á afmarkað landsvæði eða til hóps einkaviðskiptamanna, sem er frátekinn fyrir leyfisveitanda, telst ekki harkalegar samkeppnishömlur (sbr. i. lið b-liðar 2. mgr. 4. gr.). Í reynd falla þær undir hópundanþágu. Á meðan slíkar takmarkanir fara ekki yfir mörk markaðshlutdeildar er gert ráð fyrir að þrátt fyrir að takmarka samkeppni geti þær stuðlað að samkeppnisörvandi útbreiðslu á tækni og samþættingu slíkrar tækni í framleiðslu leyfishafans. Fyrir landsvæði eða hóp viðskiptamanna sem er frátekinn fyrir leyfisveitandann er þess ekki krafist að leyfisveitandi framleiði raunverulega með tækninni sem leyfið tekur til á landsvæðinu eða fyrir viðkomandi hóp viðskiptamanna. Einnig getur verið að landsvæði eða hópur viðskiptamanna sé frátekinn fyrir leyfisveitandann til hagnýtingar síðar.
101. Hömlur á óvirkri sölu leyfishafa inn á afmarkað landsvæði eða til hóps einkaviðskiptamanna, sem hefur verið úthlutað til annars leyfishafa, njóta hópundanþágu í tvö ár frá þeim degi að telja þegar verndaði leyfishafinn selur í fyrsta sinn vörurnar sem byggjast á tækninni sem nytjaleyfið tekur til á hinu afmarkaða svæði eða til hóps einkaviðskiptamanna sinna (sbr. ii. lið b-liðar 2. mgr. 4. gr.). Leyfishafar þurfa oft að ráðast í verulegar fjárfestingar í framleiðslutækjum og kynningarstarfsemi þegar þeir hefja starfsemi og þróa hana á nýju landsvæði. Nýr leyfishafi tekur því verulega áhættu, einkum þar sem kostnaður vegna kynningarstarfsemi og fjárfestinga í búnaði, sem þarf til þess að framleiða vörur á grundvelli tiltekinnar tækni, er oft óafturkræfur, þ.e. hann fæst ekki aftur ef leyfishafi fer af markaðnum. Við slíkar aðstæður eru leyfishafar oft tregir til að gera nytjaleyfissamning nema fá vernd í ákveðinn tíma gegn (virkri og) óvirkri sölu annarra leyfishafa inn á landsvæði sín. Því falla hömlur á óvirkri sölu annarra leyfishafa inn á einkaréttarsvæði leyfishafa oft utan gildissviðs 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins í allt að tvö ár frá þeim degi að telja sem viðkomandi leyfishafi setur vöruna, sem byggist á tækninni sem leyfið tekur til, í fyrsta sinn í sölu á einkaréttarsvæðinu. Slíkar hömlur njóta hópundanþágu að því marki sem þær kunna að falla undir 1. mgr. 53. gr. Eftir að þessu tveggja ára tímabili lýkur teljast hömlur á óvirkri sölu milli leyfishafa harkalegar hömlur. Slíkar hömlur falla að jafnaði undir 1. mgr. 53. gr. og ólíklegt er að þær fullnægi skilyrðum 3. mgr. 53. gr. Einkum er ólíklegt að hömlur á óvirkri sölu séu óhjákvæmilegar til þess að ná fram hagræðingu⁽⁴⁶⁾.
102. Samkvæmt ákvæðum iii. liðar b-liðar 2. mgr. 4. gr. tekur hópundanþágan einnig til hamla sem skuldbinda leyfishafa til að framleiða ekki vörur sem byggjast á tækninni sem nytjaleyfið tekur til, nema til eigin nota. Ef samningsvaran er íhlutur er þannig hægt að skuldbinda leyfishafa til þess að nota ekki þessa vöru nema sem íhlut í sínar eigin vörur og til þess að selja vöruna ekki öðrum framleiðendum. Leyfishafi verður þó að geta selt vörurnar á virkan og óvirkan hátt sem varahluti í sínar eigin vörur og verður því að geta útvegað þær utanaðkomandi aðilum sem annast viðhaldsþjónustu á þessum vörum. Fjallað er nánar um hömlur á framleiðslu til eigin nota í undirkafla IV.2.5. hér á eftir.
103. Þegar um er að ræða samninga milli keppinauta (sbr. 93. mgr. hér á undan) gildir hópundanþágan einnig um samninga þar sem leyfishafi er skuldbundinn til þess að framleiða samningsvörur eingöngu fyrir ákveðinn viðskiptamann til þess að tryggja honum aðra birgðalind (sbr. iv. lið b-liðar 2. mgr. 4. gr.). Þegar um er að ræða samninga milli aðila, sem eru ekki í samkeppni, er ólíklegt að slíkar hömlur falli undir 1. mgr. 53. gr.
104. Samkvæmt v. lið b-liðar 2. mgr. 4. gr. tekur hópundanþágan til skuldbindingar af hálfu leyfishafans um að selja ekki endanlegum notendum heldur eingöngu smásölum. Slík skuldbinding gerir leyfisveitanda kleift að láta leyfishafa annast heildsöludreifingu og fellur að jafnaði utan 1. mgr. 53. gr.⁽⁴⁷⁾.
105. Að lokum tekur hópundanþágan, samkvæmt vi. lið b-liðar 2. mgr. 4. gr., til hamla á leyfishafa að selja ekki til óviðurkenndra dreifingaraðila. Þessi undanþága gerir leyfisveitandanum kleift að skuldbinda leyfishafa til að taka þátt í sérhæfðu dreifikerfi. Í því tilviki verða leyfishafar þó, samkvæmt c-lið 2. mgr. 4. gr. að hafa heimild til að selja bæði á virkan og óvirkan hátt til endanlegra notenda án þess að það hafi áhrif á möguleikann á að takmarka starfsemi leyfishafa við heildsölu, eins og gert er ráð fyrir í v. lið b-liðar 2. mgr. 4. gr. (sbr. undanfarandi málsgrein).

⁽⁴⁶⁾ Sjá í þessu tilliti 77. mgr. í dóminum í máli *Nungesser* sem vitnað er til í 16. nmgr.

⁽⁴⁷⁾ Sjá í þessu tilliti mál 26/76, *Metro (I)*, [1977] dómasafn 1875.

106. Hafá ber í huga (sbr. 39. mgr. hér á undan) að hópundanþágan tekur til nytjaleyfissamninga þar sem leyfisveitandi kveður á um skuldbindingar sem leyfishafa er heimilt eða skylt að leggja á kaupendur sína, meðal annars dreifingaraðila. Þessar skuldbindingar verða þó að vera í samræmi við þær samkeppnisreglur sem gilda um afhendingar- og dreifingarsamninga. Þar eð hópundanþágureglugerðin takmarkast við samninga milli tveggja aðila falla samningar milli leyfishafa og kaupenda hans um að fullnægja þessum skuldbindingum ekki undir hópundanþágureglugerðina. Slíkir samningar njóta eingöngu hópundanþágu þegar þeir eru í samræmi við lóðréttu hópundanþáguna (sbr. undirkafla 2.5.2. hér á undan).

5. Hömlur sem njóta ekki hópundanþágu

107. Í 5. gr. hópundanþágureglugerðarinnar eru tilgreindar fjórar tegundir hamla sem njóta ekki hópundanþágu og því þarf að meta samkeppnishamlandi eða samkeppnisörvandi áhrif þeirra í hverju tilviki fyrir sig. Af 5. gr. leiðir að jafnvel þótt nytjaleyfissamningur hafi að geyma einhverjar þær hömlur sem nefndar eru í þessum ákvæðum, kemur það ekki í veg fyrir að hópundanþágunni sé beitt gagnvart öðrum hlutum hans. Það eru eingöngu viðkomandi einstakar hömlur sem njóta ekki hópundanþágu, en það þýðir að meta verður þær sérstaklega. Þar af leiðandi gildir aðskiljanleikareglan um þær hömlur sem lýst er í 5. gr.

108. Í 1. mgr. 5. gr. er kveðið á um að hópundanþágan gildi ekki um eftirtaldir þrjár skuldbindingar:

- sérhverja beina eða óbeina skuldbindingu af hálfu leyfishafa um að veita leyfisveitanda, eða utanaðkomandi aðila sem leyfisveitandi tilnefnir, einkanytjaleyfi vegna aðskiljanlegra endurbóta, sem leyfishafi hefur gert, eða nýrra notkunarmöguleika, sem hann hefur fundið, fyrir tæknina sem leyfið tekur til,
- sérhverja beina eða óbeina skuldbindingu af hálfu leyfishafa um að framselja leyfisveitanda, eða utanaðkomandi aðila sem leyfishafi tilnefnir, réttindi á aðskiljanlegum endurbótum eða nýjum notkunarmöguleikum, sem fundnir hafa verið fyrir tæknina sem leyfið tekur til,
- sérhverja beina eða óbeina skuldbindingu af hálfu leyfishafa um að vefengja ekki gildi hugverkaréttar sem leyfisveitandi hefur á sameiginlega markaðnum. Hins vegar tekur hópundanþágureglugerðin ekki til þess möguleika sem leyfisveitandi hefur til að rifta nytjaleyfissamningi ef leyfishafi vefengir gildi tækninnar sem leyfið tekur til.

Ákvæði a-, b- og c-lið 1. mgr. 5. gr. miða að því að hindra að samningar, sem geta dregið úr örvun leyfishafa til að stunda nýsköpun, fái undanþágu.

109. Ákvæði a- og b-liðar 1. mgr. 5. gr. varða skuldbindingar um að veita leyfisveitanda leyfi á móti, eða framselja honum einkaleyfi fyrir aðskiljanlegum endurbótum á tækninni sem leyfið tekur til. Endurbætur eru aðskiljanlegar ef hægt er að hagnýta þær án þess að það brjóti í bága við tæknina sem leyfið tekur til. Skuldbinding um að veita leyfisveitanda einkanytjaleyfi fyrir aðskiljanlegum endurbótum á tækni, sem leyfi nær til, eða til þess að framselja leyfisveitanda slíkar endurbætur getur dregið úr örvun leyfishafa til að stunda nýsköpun þar sem það hindrar hann í að hagnýta endurbætur sínar jafnvel þegar hann veitir utanaðkomandi aðilum leyfi fyrir þeim. Þetta á jafnt við þegar aðskiljanlegar endurbætur varða sömu notkunarmöguleika og tæknin, sem leyfið tekur til, og þegar leyfishafi þróar nýja notkunarmöguleika á tækninni sem leyfið tekur til. Samkvæmt a- og b-lið 1. mgr. 5. gr. fá slíkar skuldbindingar ekki hópundanþágu. Hins vegar tekur hópundanþágan til skuldbindinga um að veita leyfisveitanda leyfi á móti, sem eru ekki einkanytjaleyfi, þegar um er að ræða aðskiljanlegar endurbætur. Þetta gildir einnig um einhliða skuldbindingu um að veita leyfisveitanda leyfi á móti, þ.e. skuldbindingu sem eingöngu er lögð á leyfishafa og þegar leyfisveitandi hefur, samkvæmt samningnum, heimild til að koma aðskiljanlegu endurbótunum á framfæri við aðra leyfishafa. Einhliða skuldbinding um að veita leyfisveitanda leyfi á móti getur stuðlað að nýsköpun og útbreiðslu á nýrri tækni sem gerir leyfisveitanda kleift að ákveða sjálfur hvort og að hve miklu leyti hann vill koma nýjum endurbótum á framfæri við leyfishafa sína. Ákvæði um að koma endurbótum á framfæri getur einnig stuðlað að útbreiðslu á tækni þar sem sérhverjum leyfishafa er kunnugt um, á þeim tíma sem samningurinn er gerður, að hann stendur til jafns við aðra leyfishafa hvað varðar tæknina sem hann notar við framleiðslu sína. Leyfi á móti og skuldbindingar um framsal á einkaleyfi fyrir óaðskiljanlegum endurbótum takmarka samkeppni ekki í skilningi 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins þar sem leyfishafi getur ekki hagnýtt sér óaðskiljanlegar endurbætur án þess að fá til þess leyfi hjá leyfisveitanda.

110. Beiting a- og b-liðar 1. mgr. 5. gr. er ekki háð því hvort leyfisveitandi greiðir þóknun fyrir endurbætur eða einkanytjaleyfi. Hvort slík þóknun er fyrir hendi og hversu há hún er getur þó skipt máli þegar einstaka tilvik er metið í ljósi 53. gr. Þegar um er að ræða leyfi á móti gegn þóknun eru minni líkur á að skuldbindingin dragi úr áhuga leyfishafa á að stunda nýsköpun. Við mat á leyfi á móti, utan gildissviðs hópundanþágunnar, skiptir markaðsstaða leyfisveitandans á tæknimarkaðnum einnig máli. Því sterkari sem staða leyfisveitandans er þeim mun líklegri er að skuldbindingar um að veita leyfi á móti takmarki samkeppni á sviði nýsköpunar. Því sterkari stöðu sem tækni leyfisveitanda hefur þeim mun líklegri er að leyfishafi verði mikilvæg uppspretta nýsköpunar og samkeppni síðar. Neikvæð áhrif skuldbindinga um leyfi á móti geta einnig aukist þegar um er að ræða samhliða net nytjaleyfissamninga sem hafa að geyma slíkar skuldbindingar. Þegar tiltækri tækni er stjórnað af takmörkuðum fjölda leyfisveitanda sem krefjast skuldbindinga af hálfu leyfishafa um að veita leyfi á móti er meiri hætta á samkeppnishamlandi áhrifum en þegar um er að ræða ýmsar mismunandi tækniáðferðir þar sem eingöngu sumar þeirra eru með leyfi þar sem kveðið er á um leyfi á móti.

111. Hættan á neikvæðum áhrifum á nýsköpun er meiri þegar keppinautar gera með sér gagnkvæma nytjaleyfissamninga þar sem báðir aðilar skuldbinda sig til að veita leyfi á móti og jafnframt að deila endurbótum á eigin tækni með hinum aðilanum. Það að keppinautar deila með sér öllum endurbótum getur hindrað báða í að ná forskoti á hinn í samkeppni (sjá einnig 208. mgr. hér á eftir). Hins vegar er ólíklegt að samningsaðilar séu hindraðir í að ná samkeppnisforskoti hvor á annan þegar markmið leyfisins er að gera þeim kleift að þróa sínar eigin tækniáðferðir og þegar leyfið verður ekki til þess að þeir noti sama tæknigrunn við hönnun vara sinna. Þetta á við þegar markmið leyfisins er að skapa hönnunarfrelsi fremur en að bæta tæknigrunn leyfishafans.
112. Útilokaðu hömlurnar, sem lýst er í c-lið 1. mgr. 5. gr., varða ákvæði um að vefengja ekki hugverkarétt, þ.e. skuldbindingar um að draga ekki gildi hugverkaréttar leyfisveitanda í efa. Ástæðan fyrir því að útiloka slík ákvæði frá gildissviði hópundanþágunnar er sú staðreynd að leyfishafar eru að jafnaði í bestri aðstöðu til þess að ákvarða hvort hugverkaréttur er í gildi. Til að tryggja að samkeppni raskist ekki og í samræmi við meginreglurnar sem liggja til grundvallar verndun hugverkaréttar, ber að útiloka ógildan hugverkarétt. Ógildur hugverkaréttur kæfir nýsköpun í stað þess að efla hana. Ákvæði 1. mgr. 53. gr. kunna að gilda um ákvæði um að vefengja ekki gildi hugverkaréttar leyfisveitandans ef tæknin, sem leyfið tekur til, er verðmæt og veikir því samkeppnishæfni fyrirtækja sem eru hindruð í að nota tæknina eða mega eingöngu nota hana ef þau greiða einkaleyfisþóknun⁽⁴⁸⁾. Í slíkum tilvikum er ólíklegt að skilyrðum 3. mgr. 53. gr. sé fullnægt⁽⁴⁹⁾. Eftirlitsstofnun EFTA tekur hins vegar jákvæða afstöðu gagnvart ákvæðum um að vefengja ekki hugverkarétt í tengslum við verkunnáttu þar sem það getur verið ógerlegt eða mjög erfitt að endurheimta verkunnáttu, sem leyfi nær til, þegar ljóstrað hefur verið upp um hana. Í slíkum tilvikum stuðlar skuldbinding af hálfu leyfishafa um að vefengja ekki verkunnáttu, sem leyfi nær til, að útbreiðslu nýrrar þekkingar, einkum með því að gera leyfisveitendum, í veikri stöðu, kleift að veita leyfishöfum í sterkari aðstöðu leyfi án þess að eiga á hættu að verkunnáttan verði dregin í efa þegar leyfishafinn hefur tileinkað sér hana.
113. Hópundanþágureglugerðin gefur leyfisveitanda kost á að rifta nytjaleyfissamningi ef tæknin, sem leyfið tekur til, er vefengd. Leyfisveitandi er því ekki þvingaður til að halda áfram að eiga viðskipti við leyfishafa sem vefengir sjálf inntak nytjaleyfissamningsins, en það þýðir að leyfishafi, sem heldur áfram að nota vefengdu tæknina eftir að samningnum hefur verið sagt upp, gerir það á eigin ábyrgð. Í c-lið 1. mgr. 5. gr. er þó tryggt að hópundanþágureglugerðin taki ekki til samningsskuldbindinga sem skylda leyfishafa til þess að vefengja ekki tæknina sem leyfið tekur til, en það myndi gera leyfisveitanda kleift að stefna leyfishafa fyrir samningsbrot og því letja samningshafa enn frekar í að draga í efa að tækni leyfisveitanda gildi. Ákvæðið tryggir þannig að leyfishafi sé í sömu stöðu og utanaðkomandi aðilar.
114. Samkvæmt 2. mgr. 5. gr. gildir hópundanþágan ekki, þegar um er að ræða samninga milli aðila sem eiga ekki í samkeppni, um beinar eða óbeinar skuldbindingar, sem geta takmarkað möguleika leyfishafa til þess að hagnýta eigin tækni eða takmarka möguleika samningsaðila til þess að stunda rannsóknir og þróunarstarfsemi nema þessar síðarnefndu hömlur séu óhákvæmilegar til þess að koma í veg fyrir að verkunnáttu, sem leyfi nær til, sé ljóstrað upp við utanaðkomandi aðila. Þetta skilyrði samsvarar skilyrðinu í d-lið 1. mgr. 4. gr. um lista yfir harkalegar hömlur varðandi samninga milli keppinauta sem fjallað er um í 94. og 95. mgr. hér á undan. Ef um ræðir samninga milli aðila sem eiga ekki í samkeppni er hins vegar ekki hægt að líta svo á að slíkar hömlur hafi almennt neikvæð áhrif á samkeppni eða að skilmálunum í 3. mgr. 53. gr. sé að jafnaði ekki fullnægt⁽⁵⁰⁾. Í þessum tilvikum verður að meta hvern samning sérstaklega.
115. Þegar um er að ræða samninga milli aðila sem eiga ekki í samkeppni á leyfishafi að jafnaði ekki neina tækni í samkeppni. Þó kunna að finnast tilvik þegar samningsaðilar, með tilliti til hópundanþágu, teljast ekki eiga í samkeppni þrátt fyrir að leyfishafi eigi tækni í samkeppni. Þetta á við þegar leyfishafi á tækni en veitir ekki leyfi fyrir henni og leyfisveitandinn er ekki raunverulegur eða hugsanlegur birgji á vörumarkaðnum. Með tilliti til hópundanþágu eru aðilar í slíkum aðstæðum hvorki keppinautar á tæknimarkaðnum né keppinautar á vörumarkaðnum⁽⁵¹⁾. Í slíkum tilvikum er mikilvægt að tryggja að möguleikar leyfishafa, til að hagnýta og þróa frekar sína eigin tækni, séu ekki takmarkaðir. Þessi tækni myndar samkeppnisaðhald á markaðnum sem ber að viðhalda. Í slíkum aðstæðum teljast hömlur á því að leyfishafi noti sína eigin tækni eða rannsóknir eða þróun að jafnaði hindra samkeppni og ekki fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr. Til dæmis mun skuldbinding af hálfu leyfishafa að greiða einkaleyfisgjöld, ekki eingöngu á grundvelli vara sem hann framleiðir með tækninni sem leyfið tekur til, heldur einnig á grundvelli vara sem hann framleiðir með sinni eigin tækni, að jafnaði takmarka möguleika leyfishafa á að hagnýta sína eigin tækni og er því útilokuð frá gildissviði hópundanþágunnar.
116. Þegar leyfishafi á ekki tækni í samkeppni eða er ekki við það að þróa slíka tækni geta hömlur á möguleika samningsaðila til að annast óháða rannsóknar- eða þróunarstarfsemi takmarkað samkeppni ef aðeins fáeinir tækniáðferðir eru tiltækar. Í því tilviki kunna samningsaðilar að vera mikilvæg (möguleg) uppspretta nýsköpunar á markaðnum. Þetta á einkum við þegar samningsaðilar hafa yfir nauðsynlegum eignum og kunnáttu að ráða til þess að stunda frekari rannsóknir og þróunarstarfsemi. Í því tilviki er ólíklegt að skilyrðum 3. mgr. 53. gr. sé fullnægt. Í öðrum tilvikum, þegar fleiri tækniáðferðir eru tiltækar og þar sem samningsaðilar hafa ekki yfir að ráða sérstökum eignum eða kunnáttu, er líklegt að hömlur á rannsóknum og þróun falli annaðhvort utan gildissviðs 1. mgr. 53. gr. vegna þess að ekki er um að ræða merkjanlega röskun á samkeppni eða fullnægi skilyrðum 3. mgr. 53. gr. Takmörkunin getur stuðlað að útbreiðslu á nýrri tækni þar sem leyfisveitandi getur verið viss um að leyfishafi verði ekki nýr keppinautur og með því að örva leyfishafa til að einbeita

⁽⁴⁸⁾ Ef tæknin, sem leyfið tekur til, er úrelt verður engin takmörkun á samkeppni, sjá í þessu tilliti mál 65/86, *Bayer gegn Süllhofer*, [1988] dómásafn 5249.

⁽⁴⁹⁾ Hvað varðar ákvæði um að vefengja ekki gildi hugverkaréttar leyfisveitanda í tengslum við uppgjörssamninga sjá 209. mgr. hér á eftir.

⁽⁵⁰⁾ Sjá 14. mgr. hér á undan.

⁽⁵¹⁾ Sjá 66. og 67. mgr. hér á undan.

sér að hagnýtingu og þróun á tækninni sem leyfið tekur til. Ennfremur gildir 1. mgr. 53. gr. eingöngu þegar samningurinn dregur úr örvun leyfshafa til að bæta og hagnýta sína eigin tækni. Þetta á til dæmis varla við þegar leyfisveitandi hefur rétt til að rifta nytjaleyfissamningi ef leyfshafi hefur framleiðslu á grundvelli sinnar eigin tækni í samkeppni. Slík réttindi draga ekki úr örvun leyfshafa til nýsköpunar þar sem eingöngu er hægt að rifta samningnum þegar fjárhagslega hagkvæm tækni hefur verið þróuð og vörur, sem eru framleiddar á grundvelli hennar, eru tilbúnar til markaðssetningar.

6. Afturköllun hópundanþágunnar og rof hópundanþágureglugerðarinnar

6.1. Málsmeðferð við afturköllun

117. Samkvæmt 6. gr. hópundanþágureglugerðarinnar er Eftirlitsstofnun EFTA og samkeppnisvöldum í EFTA-rikkjunum heimilt að afturkalla þann ávinning sem hlýst af hópundanþágunni vegna einstakra samninga sem fullnægja ekki skilyrðum 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins. Samkeppnisvöld EFTA-rikkjana hafa ekki heimild til þess að afturkalla ávinning sem hlýst af hópundanþágu nema ef viðkomandi landfræðilegur markaður er ekki stærri en yfirráðasvæði EFTA-ríkisins sem um ræðir.
118. Skilyrðin fjögur í 3. mgr. 53. gr. gilda sem ein heild og til þess að hægt sé að beita undanþágureglunni verður þeim öllum að vera fullnægt⁽⁵²⁾. Því er hægt að afturkalla hópundanþáguna ef einstakur samningur fullnægir ekki einu eða fleiri hinna fjögurra skilyrða.
119. Ef hópundanþága er afturkölluð hvílir sönnunarbyrðin um að samningurinn falli undir gildissvið 1. mgr. 53. gr. og að samningurinn fullnægi ekki öllum skilyrðunum fjórum í 3. mgr. 53. gr. á stjórnvaldinu sem afturkallaði hana. Að teknu tilliti til þess að afturköllun þýðir að umræddur samningur takmarkar samkeppni í skilningi 1. mgr. 53. gr. og fullnægir ekki skilyrðum 3. mgr. 53. gr. fylgir afturköllun óhjákvæmilega neikvæð ákvörðun sem grundvölluð er á 5., 7. eða 9. gr. II. kafla bókunar 4 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól.
120. Samkvæmt 6. gr. gefa eftirtaldir aðstæður einkum tilefni til að afturkalla samning:
1. Þegar markaðsaðgangur fyrir tækniáðferðir utanaðkomandi aðila er takmarkaður, til dæmis vegna uppsafnaðra áhrifa samhliða neta svipaðra samkeppnishamlandi samninga sem banna leyfshöfum að nota tækni utanaðkomandi aðila.
 2. Þegar markaðsaðgangur hugsanlegra leyfshafa er takmarkaður, til dæmis vegna uppsafnaðra áhrifa samhliða neta svipaðra samkeppnishamlandi samninga sem koma í veg fyrir að leyfisveitendur veiti öðrum leyfshöfum leyfi.
 3. Þegar samningsaðilar láta hjá líða að hagnýta tæknina sem leyfið tekur til, án nokkurrar hlutlægrar og gildrar ástæðu.
121. Markmið 4. og 5. gr. hópundanþágureglugerðarinnar, þar sem settur er fram listi yfir harkalegar samkeppnishömlur og hömlur sem njóta ekki undanþágu, er að tryggja að samningar, sem njóta hópundanþágu, dragi ekki úr örvun til nýsköpunar, tefji ekki fyrir útbreiðslu á tækniáðferð og takmarki ekki að óþörfu samkeppni milli leyfisveitanda og leyfshafa eða milli leyfshafa. Hins vegar tekur listinn yfir harkalegar hömlur og listinn yfir hömlur, sem njóta ekki undanþágu, ekki tillit til allra hugsanlegra afleiðinga nytjaleyfissamninga. Einkum tekur hópundanþágan ekki tillit til neinna uppsafnaðra áhrifa sambærilegra hamla sem felast í netum nytjaleyfissamninga. Nytjaleyfissamningar geta leitt til þess að utanaðkomandi aðilar, bæði meðal leyfisveitenda og meðal leyfshafa, verði útilokaðir frá markaðnum. Útilokun á öðrum leyfisveitendum getur leitt af uppsöfnuðum áhrifum neta nytjaleyfissamninga, sem banna leyfshöfum að hagnýta tækni í samkeppni, sem leiðir til útilokunar á öðrum (hugsanlegum) leyfisveitendum. Útilokun á leyfisveitendum er líkleg til að verða í tilvikum þegar flest fyrirtækjanna á markaðnum, sem gætu (á hagkvæman hátt) aflað sér leyfis í samkeppni, eru hindruð í að gera það vegna þess að samkeppnishamlandi samningar eru fyrir hendi og í tilvikum þegar hugsanlegir leyfshafar standa frammi fyrir tiltölulega mikilli aðgangshindrun. Útilokun á öðrum leyfshöfum kann að stafa af uppsöfnuðum áhrifum nytjaleyfissamninga sem banna leyfisveitendum að veita öðrum leyfshöfum leyfi og koma þannig í veg fyrir að hugsanlegur leyfshafi fái aðgang að nauðsynlegri tækni. Vandamál vegna útilokunar er rannsakað nánar í undirkafla IV.2.7 hér á eftir. Að auki er líklegt að Eftirlitsstofnun EFTA afturkalli ávinning hópundanþágunnar þegar stór hluti leyfisveitenda, sem veitir leyfi fyrir tækniáðferðum í samkeppni, skuldbindur leyfshafa sína til þess að láta hagstæðari skilmála sem þeir hafa samið um við aðra leyfisveitendur, einnig ná til sín.
122. Einnig er líklegt að Eftirlitsstofnun EFTA afturkalli ávinning af hópundanþágu ef samningsaðilar láta vera að hagnýta tæknina, sem leyfið tekur til, nema það sé rökstutt á hlutlægan hátt. Ef samningsaðilar hagnýta ekki tæknina, sem leyfið tekur til, getur í reynd engin starfsemi, sem leiðir til hagræðingar, átt sér stað og þar með hverfur sjálfur grundvöllur hópundanþágunnar. Hins vegar þarf hagnýting ekki að vera í formi samþættingar á eignum. Hagnýting getur einnig átt sér stað þegar leyfið skapar hönnunarfrelsi fyrir leyfshafa sem gerir honum kleift að hagnýta sína eigin tækni án þess að eiga á hættu að leyfisveitandi kæri hann fyrir brot á hugverkarétti. Þegar um er að ræða leyfisveitingu milli keppnauta kann sú staðreynd að samningsaðilarnir hagnýta ekki tæknina, sem leyfið tekur til, að vera vísbending um tilhögunin sé dulbúið ólöglegt samráð. Af

⁽⁵²⁾ Sjá í þessu tilliti 42. mgr. leiðbeininga Eftirlitsstofnunarinnar um beitingu 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins sem vitnað er til í 5. nmgr.

Þessum ástæðum mun eftirlitsstofnunin skoða gaumgæfilega þau mál þar sem tækni, sem leyfi nær til, er ekki hagnýtt

6.2. Rof hópundanþágureglugerðarinnar

123. Í 2. mgr. 7. gr. hópundanþágureglugerðarinnar, í þeirri mynd sem hún var felld inn í EES-samninginn, er kveðið á um sérstaka málsmeðferð vegna rofs á hópundanþágureglugerðinni. Á meðan framkvæmdastjórnin getur rofið hópundanþágureglugerðina með reglugerð, sem beint er að aðildarríkjum ESB, gerir 2. mgr. 7. gr. hópundanþágureglugerðarinnar Eftirlitsstofnun EFTA kleift að lýsa því yfir með tilmælum, að ef samhliða net svipaðra samninga nær yfir meira en 50% af viðkomandi markaði í EFTA-rikinum gildi hópundanþágureglugerðin ekki. Tilmælunum er beint að EFTA-ríki eða EFTA-rikinum og tekur til viðkomandi markaða sem um ræðir. Eftir að Eftirlitsstofnun EFTA hefur samþykkt tilmælin, samkvæmt 7. gr., hafa EFTA-ríkin þrjú mánuði til þess að tilkynna eftirlitsstofnuninni um hvort þau samþykkja tilmælin. Þögn af hálfu EFTA-ríkis verður túlkuð sem samþykki. Ef EFTA-ríki samþykkir tilmælin, eða er talið hafa samþykkt þau, verður EFTA-ríkið að hafa hrundið þeim í framkvæmd innan þriggja mánaða frá þeim degi þegar þau voru samþykkt (⁵³).
124. Afturköllun Eftirlitsstofnunar EFTA á ávinningnum af hópundanþágureglugerðinni í samræmi við 6. gr. felur í sér að ákvörðun er samþykkt, samkvæmt 7. eða 9. gr. II. kafla bókunar 4 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól, en afleiðingar tilmæla eftirlitsstofnunarinnar um rof hópundanþágu og samþykki EFTA-rikkjanna, samkvæmt 7. gr. hópundanþágureglugerðarinnar eru aðeins þær að hópundanþágan nær ekki lengur yfir viðkomandi takmarkanir og markaði og endurvekja virkni 1. og 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins. Í framhaldi af rofi á hópundanþágunni fyrir tiltekinn markað vegna samninga, sem innihalda ákveðnar takmarkanir, munu þau viðmið, sem þróast hafa í viðkomandi dómafordæmum EFTA-dómstólsins sem og EB-dómstóla og með tilkynningum og fyrri ákvörðunum, sem eftirlitsstofnunin hefur samþykkt, vera til leiðbeiningar um beitingu 53. gr. gagnvart einstaka samningum. Þar sem við á tekur eftirlitsstofnunin ákvörðun í einstökum málum sem kunna að hafa leiðbeiningargildi fyrir öll fyrirtæki sem starfa á viðkomandi markaði.
125. Þegar metið er hvort markaðsnetáhrif ná yfir 50% markaðarins verður að taka tillit til hvers einstaks nets nytjaleyfissamninga, sem hafa að geyma takmarkanir eða sambland takmarkana, sem hafa svipuð áhrif á markaðinn.
126. Í ákvæðum 7. gr. hópundanþágureglugerðarinnar felst ekki að Eftirlitsstofnun EFTA beri skylda til þess að aðhafast þegar farið er yfir mörk 50% markaðshlutdeildar. Almennt er rof undanþágu viðeigandi þegar líklegt er að aðgangur að viðkomandi markaði eða samkeppni þar sé merkjanlega takmarkaður. Þegar eftirlitsstofnunin metur nauðsyn þess að beita 7. gr. athugar hún hvort ekki færi betur á að leysa málið með stakri afturköllun. Það kann einkum að fara eftir fjölda fyrirtækjanna í samkeppni, sem hafa stuðlað að uppsöfnuðum áhrifum á markaðnum, eða fjölda þeirra landfræðilegu markaða innan EFTA-ríkis þar sem áhrifa gæti.
127. Sérhver tilmæli, sem eru samþykkt samkvæmt 7. gr., verða að kveða skilmerkilega á um umfang sitt. Í þessu felst, í fyrsta lagi, að Eftirlitsstofnun EFTA verður að skilgreina viðkomandi vörumarkaði og landfræðilega markaði og, í öðru lagi, að hún verður að tilgreina tegund leyfistakmörkunarinnar sem hópundanþágureglugerðin á ekki lengur að gilda um. Að því er varðar síðarnefnda atriðið er eftirlitsstofnuninni heimilt að móta umfang tilmælanna í samræmi við þá þætti samkeppinnar sem hún hefur í huga að taka á. Sem dæmi má nefna að jafnvel þótt taka beri tillit til allra samhliða neta samninga um að taka ekki þátt í samkeppni, við útreikning á hvort mörkum 50% markaðshlutdeildar er náð, þá getur Eftirlitsstofnun EFTA samt sem áður takmarkað gildissvið tilmælanna þannig að þau taki eingöngu til skuldbindinga um að taka ekki þátt í samkeppni ef þær fara yfir tiltekinn gildistíma. Því kynni það engin áhrif að hafa á samninga til skemmri tíma eða minna samkeppnishamlandi samninga, vegna minni útilokunaráhrifa slíkra takmarkana. Ef við á getur eftirlitsstofnunin einnig veitt leiðbeiningar með því að tilgreina hversu lítil markaðshlutdeildin eigi að vera á tilteknum markaði til þess að einstakt fyrirtæki teljist ekki stuðla verulega að uppsöfnuðum áhrifum. Ef markaðshlutdeild varanna, sem byggjast á tækninni sem einstakur leyfisveitandi veitir leyfi fyrir, fer ekki yfir 5% telst samningurinn eða net samninga, sem tæknin nær til, að jafnaði ekki stuðla verulega að uppsöfnuðum útilokunaráhrifum (⁵⁴).
128. Aðlögunartíminn fyrir rof hópundanþágureglugerðarinnar, sem eigi er skemmri en sex mánuðir, sem Eftirlitsstofnun EFTA verður að setja í tilmælin samkvæmt 2. mgr. 7. gr., ætti að gefa fyrirtækjunum, sem um ræðir, færi á að aðlaga samninga sína þannig að þeir taki mið af rofi hópundanþágureglugerðarinnar. Eftirlitsstofnunin telur að aðlögunartímabilið skuli vera frá þeim degi sem EFTA-ríkið, sem tilmælunum er beint að, samþykkir landsbundnar framkvæmdarráðstafanir.
129. Tilmælin og innlendu framkvæmdarráðstafanirnar, sem rjúfa beitingu hópundanþágureglugerðarinnar, hafa ekki áhrif á hópundanþágur fyrir viðkomandi samninga á tímabilinu áður en innlendu framkvæmdarráðstafanirnar öðlast gildi.

(⁵³) Hins vegar leiðir af 2. mgr. 7. gr. hópundanþágureglugerðarinnar að ef EFTA-ríki, sem tilmælunum er beint að, tilkynnir Eftirlitsstofnun EFTA að það samþykki ekki tilmæli hennar, skal eftirlitsstofnunin tilkynna framkvæmdastjórninni þetta svar. Ef framkvæmdastjórnin fellst ekki á afstöðu hlutaðeigandi EFTA-ríkis skulu ákvæði 2. mgr. 92. gr. EES-samningsins gilda.

(⁵⁴) Sjá í þessu tilliti 8. mgr. tilkynningar Eftirlitsstofnunar EFTA um minniháttarsamninga, sem vísað er til í 20. nmgr.

IV. BEITING 1. OG 3. MGR. 53. GR. EES-SAMNINGSINS UTAN GILDISSVIÐS HÓPUNDAN-ÞÁGUNNAR**1. Almennar greiningarreglur**

130. Samningar, sem falla utan hópundanþágunnar, til dæmis vegna þess að farið er yfir mörk markaðshlutdeildar eða samningurinn tekur til fleiri en tveggja samningsaðila, skulu metnir sérstaklega hver fyrir sig. Samningar, sem annaðhvort takmarka ekki samkeppni í skilningi 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins eða fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr., eru gildir að lögum og njóta réttarverndar. Minnt er á að ekki er gengið út frá að samningar, sem falla utan gildissviðs hópundanþágunnar, séu ólögmatir enda feli þeir ekki í sér harkalegar samkeppnishömlur. Einkum er ekki gengið út frá að 1. mgr. 53. gr. eigi við einfaldlega vegna þess að farið sé yfir mörk markaðshlutdeildar. Þörf er á sérstöku mati sem byggist á reglunum sem lýst er í leiðbeiningunum sem hér birtast.
131. Til þess að auka fyrirsjáanleika utan gildissviðs hópundanþágureglugerðarinnar, og til að nákvæm greining takmarkist við mál, sem líkur eru á að skapi verulegan samkeppnisvanda, telur Eftirlitsstofnun EFTA að, fyrir utan samninga, sem hafa að geyma harkalegar samkeppnishömlur, sé ólíklegt að brotið sé gegn 53. gr., ef til eru, auk tækniáðferðanna sem er stjórnað af samningsaðilum, fjórar eða fleiri tækniáðferðir, undir stjórn óháðra aðila, sem geta komið í stað tækniáðferðarinnar, sem nýtleifyfi nær til, með sambærilegum kostnaði fyrir notandann. Við mat á því hvort tækniáðferðirnar séu nægilega hliðstæðar verður að taka tillit til innbyrðis styrkleika umræddra tækniáðferða með tilliti til viðskipta. Samkeppnisaðhald, sem tiltekin tækniáðferð veitir, er takmarkað ef ekki er hægt að láta hana koma í stað tækniáðferðarinnar, sem nýtleifyfið tekur til, á fjárhagslega hagkvæman hátt. Dæmi um þetta er að kjósi neytendur á markaðnum, vegna netáhrifa á markaðnum, miklu fremur vörur sem byggjast á tækninni sem leyfi nær til, kunna aðrar tækniáðferðir, sem þegar eru á markaðnum eða líklegar eru að komi á markaðinn innan hæfilegra tímamarka, ekki að vera raunverulegur annar kostur og kunna því eingöngu að mynda takmarkað samkeppnisaðhald. Sú staðreynd að samningur fellur utan öruggar hafnar hópundanþágunnar, sem lýst er í þessari málsgrein, þýðir ekki að samningurinn falli undir 1. mgr. 53. gr. og, ef hann gerir það, að skilyrðum 3. mgr. 53. gr. sé ekki fullnægt. Hvað varðar örugga höfn fyrir markaðshlutdeild samkvæmt hópundanþágureglugerðinni skapar þessi örugga höfn til viðbótar eingöngu þau neikvæðu líkindi að samningurinn sé ekki bannaður samkvæmt 53. gr. Utan hinnar öruggu hafnar verður að meta samninginn sérstaklega á grundvelli meginreglnanna sem fjallað er um í leiðbeiningunum sem hér birtast.

1.1. Þættir sem skipta máli

132. Við beitingu á 53. gr. EES-samningsins í einstökum málum er nauðsynlegt að taka tilhlýðilegt tillit til þess hvernig samkeppni er háttáð á markaðnum sem um ræðir. Eftirtalin atriði eru sérstaklega mikilvæg hvað þetta varðar:
- eðli samninganna,
 - markaðsstaða samningsaðila,
 - markaðsstaða keppinauta,
 - markaðsstaða kaupenda á vörum sem leyfið tekur til,
 - aðgangshindranir,
 - þroski markaðarins, og
 - aðrir þættir.

Mikilvægi hvers einstaks þáttar getur verið breytilegt frá einu máli til annars og er háð öllum hinum þáttunum. Til dæmis er mikil markaðshlutdeild samningsaðilanna yfirleitt góð vísbending um markaðsstyrk, en sé um að ræða litlar aðgangshindranir þarf markaðshlutdeildin ekki að benda til markaðsstyrks. Því er ekki hægt að setja fram ákveðnar reglur um mikilvægi einstakra þátta.

133. Samningar um yfirfærslu tækniþekkingar geta tekið á sig ýmsar myndir. Því er mikilvægt að greina eðli samnings út frá því hvernig samkeppni háttar milli samningsaðila og með tilliti til þeirra takmarkana sem hann felur í sér. Í síðara tilvikinu er nauðsynlegt að skoða hvað býr að baki skýlausum skilmálum samningsins. Hægt er að sjá hvort óbeinar samkeppnistakmarkanir séu fyrir hendi út frá því hvernig samningsaðilar hafa framkvæmt samninginn og hvers konar örvun þeir búa við.
134. Markaðsstaða samningsaðilanna gefur vísbendingu um hugsanlegan markaðsstyrk leyfisveitanda, leyfishafa eða þeirra beggja. Því stærri sem markaðshlutdeild þeirra er þeim mun meiri líkur eru á að markaðsstyrkur þeirra sé mikill. Þetta á einkum við þegar markaðshlutdeildin endurspeglar kostnaðarhagræðingu eða annan samkeppnisávinning miðað við keppinautana. Þessir samkeppnisyfirburðir kunna til dæmis að stafa af því að fyrirtækið kom fyrst inn á markaðinn, er með nauðsynleg einkaleyfi eða hefur yfir betri tækni að ráða.
135. Þegar greina á hvernig samkeppni háttar milli samningsaðila er stundum nauðsynlegt að ganga lengra en gert er í greiningunni sem er að finna hér á undan í undirkafla II.3 um skilgreiningu á markaðnum og undirkafla II. 4 um muninn á keppinautum og þeim sem eiga ekki í samkeppni. Jafnvel þótt leyfisveitandinn sé ekki núverandi eða hugsanlegur birgir á vörumarkaðnum og leyfishafi sé ekki núverandi eða hugsanlegur keppinautur á

tæknimarkaðnum skiptir það máli fyrir greininguna hvort leyfishafi á tækni í samkeppni sem hann veitir ekki leyfi fyrir. Ef leyfishafi hefur sterka stöðu á vörumarkaðnum getur samningur, sem veitir honum einkaleyfi fyrir tækni í samkeppni, takmarkað samkeppni mun meira en þegar leyfisveitandi veitir ekki einkaleyfi eða veitir öðrum fyrirtækjum leyfi.

136. Markaðshlutdeild, ásamt hugsanlegum samkeppnisyfirburðum og samkeppnislegu óhagræði, er einnig notuð til að meta markaðsstöðu keppinauta. Því sterkari sem raunverulegir keppinautar eru og því fleiri sem þeir eru þeim mun minni hættu er á að samningsaðilarnir geti nýtt sér markaðsstyrkleika sinn hver fyrir sig. Ef keppinautar eru á hinn bóginn tiltölulega fáir og markaðsstaða þeirra (stærð, kostnaður, möguleiki til rannsókna og þróunar o.s.frv.) er frekar svipuð kann þessi markaðstilhögun að auka hættuna á leynilegu samráði.
137. Markaðsstaða kaupenda gefur vísbendingu um hvort einn eða fleiri kaupendur hafa einhvern kaupandastyrk. Fyrsta merki um kaupandastyrk er markaðshlutdeild kaupandans á innkaupamarkaðnum. Þessi hlutdeild endurspeglar hversu mikilvæg eftirspurn hans er hjá hugsanlegum birgjum. Aðrar vísbendingar eru staða kaupandans á eigin endursölumarkaði, til að mynda mikil útbreiðsla sölustaða og ímynd vörumerkis hans meðal neytenda, svo eitthvað sé nefnt. Við ákveðnar aðstæður getur kaupandastyrkur komið í veg fyrir að leyfisveitandi og/eða leyfishafi geti nýtt sér markaðsstyrk sinn á markaðnum og þar með leyst samkeppnisvanda sem annars hefði verið fyrir hendi. Þetta á einkum við þegar sterkir kaupendur hafa getu og örvun til þess að koma nýjum birgjum inn á markaðinn með lítilli en varanlegri hækkun á hlutfallsverði. Ef sterkir kaupendur fá einfaldlega hagstæðari skilmála hjá birgi eða láta sér nægja að færa verðhækkun yfir á viðskiptamenn sína er staða þeirra ekki slík að hún komi í veg fyrir að leyfishafi nýti sér markaðsstyrk sinn á vörumarkaðnum og leysir því ekki samkeppnisvanda á þeim markaði ⁽⁵⁵⁾.
138. Aðgangshindranir eru mældar eftir því hversu mikið fyrirtæki, sem fyrir eru á markaðnum, geta hækkað verð sitt umfram ráðandi verð í samkeppnisumhverfi án þess að það laði að ný fyrirtæki. Ef engar markaðshindranir væru fyrir hendi myndi auðveld og skjót innganga gera slíkar verðhækkningar óarðbærar. Ef líklegt er að ný fyrirtæki komist inn á markaðinn, innan eins eða tveggja ára, sem kæmi í veg fyrir eða takmarkaði beitingu markaðsstyrks, teljast markaðshindranirnar almennt litlar. Aðgangshindranir geta orsakast af mjög mörgum ólíkum þáttum, eins og stærðar- og umfangshagkvæmni, stjórnvaldsreglum, einkum ef með þeim er stofnað til sérreittinda, ríkisaðstoð, innflutningstollum, hugverkarétti, eign auðlinda þar sem hömlur eru á framboði, til dæmis af náttúrulegum ástæðum, yfirráðum yfir nauðsynlegri aðstöðu, frumherjaforskoti og vörumerkjatryggð neytenda sem er tilkomin vegna mikilla auglýsinga á löngum tíma. Samkeppnishamlandi samningar milli fyrirtækja geta einnig virkað sem aðgangshindrun með því að gera aðgang erfiðari og útiloka (hugsanlega) keppinauta. Aðgangshindranir geta verið fyrir hendi á öllum stigum rannsókna og þróunar, framleiðslu og dreifingar. Spurningin um að hve miklu leyti eigi að líta á þessa þætti sem aðgangshindranir fer einkum eftir því hvort þeir hafa í för með sér óafturkræfan kostnað. Óafturkræfur kostnaður er það gjald sem fyrirtæki verður að greiða til þess að komast inn á eða vera virkt á markaði, en tapast þegar það dregur sig af markaðnum. Því hærri sem óafturkræfur kostnaður er þeim mun frekar þurfa hugsanlegir nýir aðilar að veita og meta áhættuna við að koma inn á markaðinn og því meira sannfærandi er hótun þeirra fyrirtækja, sem eru fyrir á markaðnum, um að þau muni mæta nýrri samkeppni, þar sem óafturkræfur kostnaður gerir þeim fyrirtækjum, sem fyrir eru, dýrt að yfirgefa markaðinn. Almennt hefur innkoma á markað í för með sér meiri eða minni óafturkræfan kostnað. Þess vegna er raunveruleg samkeppni almennt skilvirkari og vegur þyngra, þegar mál er metið, heldur en hugsanleg samkeppni.
139. Þroskaður markaður er markaður sem hefur verið til um einhvern tíma þar sem tæknin, sem er notuð, er vel þekkt og útbreidd og breytist ekki mikið, og þar sem eftirspurn er tiltölulega stöðug eða minnkandi. Á slíkum markaði eru samkeppnishömlur líklegri til að hafa neikvæð áhrif en á framsæknari mörkuðum.
140. Við mat á tilteknum takmörkunum getur þurft að taka tillit til annarra þátta. Meðal þeirra þátta geta verið uppsöfnuð áhrif, þ.e. umfang svipaðra samninga á markaðnum, lengd samninganna, reglugerðarumhverfi og hegðun sem kann að gefa til kynna samráð eða auðvelda það, eins og forganga í verðlagningu, fyrirfram tilkynntar verðbreytingar og umræður um „rétt“ verð, lítill verðsveigjanleiki sökum umframafkastagetu, verðmismunun og samráðshegðun í fortíð.

1.2. Neikvæð áhrif samkeppnishamlandi nytjaleyfissamninga

141. Samningar um yfirfærslu tækniþekkingar, sem eru samkeppnishamlandi, geta meðal annars haft eftirtalin neikvæð áhrif á markaðinn:
1. Að draga úr samkeppni milli mismunandi tækniáðferða fyrirtækja sem starfa á tæknimarkaði eða á markaði fyrir vörur sem byggjast á viðkomandi tækniáðferðum, meðal annars að auðvelda leynilegt samráð, hvort heldur er formlegt eða þögnlegt.
 2. Að útiloka keppinauta frá markaðnum með því að hækka kostnað þeirra, takmarka aðgang þeirra að nauðsynlegum aðföngum eða koma á aðgangshindrunum með öðrum hætti.
 3. Að draga úr samkeppni á sviði sömu tækni milli fyrirtækja sem framleiða vörur á grundvelli sömu tækniáðferðar.
142. Samningar um yfirfærslu tækniþekkingar geta dregið úr samkeppni milli mismunandi tækniáðferða, þ.e. samkeppni milli fyrirtækja sem veita leyfi eða framleiða á grundvelli tækniáðferða sem geta komið hver í stað annarrar. Þetta á einkum við þegar kveðið er á um gagnkvæmar skuldbindingar. Dæmi um þetta er að

⁽⁵⁵⁾ Sjá í þessu tilliti mál T-228/97, *Irish Sugar*, [1999] dómasafn II-2969, 101. mgr.

þegar keppinautar yfirfæra tækniáferðir í samkeppni hvor yfir til annars og skuldbinda sig til þess að láta hvor öðrum í té allar tæknilegar endurbætur á tækniáferðum sínum síðar og ef þessi samningur hindrar annan hvorn keppinautanna í því að ná tæknilegu forskoti á hinn, hindrar það samkeppni á sviði nýsköpunar milli samningsaðila (sjá einnig 208. mgr. hér á eftir).

143. Leyfisveiting milli keppinauta getur einnig stuðlað að leynilegu samráði. Hættan á leynilegu samráði er sérstaklega mikil á samþjöppuðum mörkuðum. Til þess að um leynilegt samráð sé að ræða verða viðkomandi fyrirtæki að hafa svipaðar skoðanir á því hvað séu sameiginlegir hagsmunir þeirra og hvernig samræmingar-tilhöguninni skuli háttáð. Til þess að leynilegt samráð beri árangur verða fyrirtækin einnig að geta stjórnað hegðun hvors annars á markaðnum og nægilegar hindranir verða að vera til þess að tryggja að ekkert örvi þau til þess að víkja frá sameiginlegri stefnu á markaðnum, meðan aðgangshindranir verða að vera nægilega háar til þess að takmarka aðgang utanaðkomandi aðila að markaðnum eða að þeir færi út starfsemi sína. Samningar geta auðveldað leynilegt samráð með því að auka gagnsæi á markaðnum, með því að stjórna tiltekinni hegðun og með því að reisa aðgangshindranir. Einnig geta nýjaleyfissamningar, sem leiða til mjög mikillar einsleitni í sameiningu kostnaðarþátta, í undantekningartilvikum auðveldað leynilegt samráð vegna þess að fyrirtæki, sem hafa sambærilegan kostnað, eru líklegri til að hafa svipaðar skoðanir á því hvernig samræmingu skuli háttáð⁽⁵⁶⁾.
144. Nýjaleyfissamningar geta einnig haft áhrif á samkeppni milli tækniáferða með því að skapa hindranir fyrir aðgang keppinautanna að markaðnum og fyrir útfærslu þeirra á starfsemi sinni. Slík útilokunaráhrif kunna að stafa af takmörkunum sem hindra leyfishafa í að fá leyfi frá utanaðkomandi aðilum eða letur þá í því að gera það. Til dæmis er hægt að útiloka utanaðkomandi aðila frá markaðnum ef leyfisveitendur, sem fyrir eru, skuldbinda leyfishafa til þess að taka ekki þátt í samkeppni í svo ríkum mæli að utanaðkomandi aðilar hafa ekki aðgang að nógu mörgum leyfishöfum og erfitt er fyrir nýja leyfishafa að koma inn á markaðinn. Þeir, sem bjóða hliðstæðar tækniáferðir, kunna einnig að vera útilokaðir frá markaðnum ef leyfisveitandi, með nægilega mikinn markaðsstyrk, fellir saman ólíka hluta tækniáferðarinnar og veitir leyfi fyrir þeim í einni heild meðan aðeins hluti þessarar heildar er nauðsynlegur til þess að framleiða tiltekna vöru.
145. Nýjaleyfissamningar geta einnig dregið úr samkeppni á sviði sömu tækni, þ.e. samkeppni milli fyrirtækja sem framleiða á grundvelli sömu tækni. Samningur, sem leggur svæðistakmarkanir á leyfishafa og kemur í veg fyrir að þeir selji hvor inn á annars landsvæði, dregur úr samkeppni milli þeirra. Nýjaleyfissamningar kunna einnig að draga úr samkeppni á sömu tækni með því að auðvelda leynilegt samráð milli leyfishafa. Ennfremur geta nýjaleyfissamningar dregið úr samkeppni á sviði sömu tækni með því að auðvelda leynilegt samráð milli eigenda tækniáferða, sem eiga í samkeppni, eða draga úr samkeppni milli tækniáferða með því að koma á aðgangshindrunum.

1.3. *Jákvæð áhrif samkeppnishamlandi nýjaleyfissamninga og rammi til að greina slík áhrif*

146. Jafnvel samkeppnishamlandi nýjaleyfissamningar hafa í flestum tilvikum einnig samkeppnisörvandi áhrif í formi hagræðingar sem kann að veita á móti samkeppnishamlandi áhrifum þeirra. Þetta mat fer fram innan ramma 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins, sem felur í sér undanþágu frá banninu í 1. mgr. 53. gr. Til þess að hægt sé að beita þessari undanþágu verður nýjaleyfissamningurinn að leiða af sér hlutlægan efnahagslegan ávinning, samkeppnishömlur verða að vera ójákvæmilegar til þess að ná fram hagræðingu, neytendur verða að fá sanngjarna hlutdeild í ávinningi af hagræðingunni, og samningurinn má ekki veita samningsaðilum færi á að koma í veg fyrir samkeppni að því er varðar verulegan hluta framleiðsluvaranna sem um er að ræða.
147. Matið á samkeppnishamlandi samningum samkvæmt 3. mgr. 53. gr. fer fram með tilliti til raunverulegs samhengis þeirra⁽⁵⁷⁾ og á grundvelli raunverulegra aðstæðna á hverjum tíma. Við matið er tekið mið af mikilvægum breytingum á raunverulegum aðstæðum. Undantekningarreglan í 3. mgr. 53. gr. gildir svo fremi skilyrðunum fjórum sé fullnægt og hættir að gilda þegar það á ekki lengur við⁽⁵⁸⁾. Þegar 3. mgr. 53. gr. er hins vegar beitt í samræmi við þessar meginreglur er nauðsynlegt að taka tillit til óafturkræfra stofnfjárfestinga allra samningsaðilanna og þess tíma og þeirra takmarkana sem þörf er á til þess að hefjast handa við og endurheimta fjárfestingu sem leiðir til hagræðingar. Ekki er hægt að beita ákvæðum 53. gr. án þess að taka tillit til slíkra fyrirframfjárfestinga og áhættunnar samfara þeim. Áhættan, sem samningsaðilar standa frammi fyrir og óafturkræfar fjárfestingar sem leggja verður í til þess að framkvæma samninginn, kunna þannig að leiða til þess að samningurinn falli utan gildissviðs 1. mgr. 53. gr. eða fullnægi skilyrðum 3. mgr. 53. gr., eftir atvikum, á þeim tíma sem nauðsynlegur er til þess að endurheimta fjárfestinguna.
148. Fyrsta skilyrði 3. mgr. 53. gr. útheimtir mat á hlutlægu ávinningi samnings með tilliti til þeirrar hagræðingar sem af honum leiðir. Hvað þetta varðar gerir nýjaleyfissamningur mögulegt að sameina tækniáferðir og aðra þætti sem bæta hvað annað upp í því skyni að setja nýjar eða endurbættar vörur á markaðinn eða framleiða þær vörur sem fyrir eru með minni tilkostnaði. Ef frá eru talin þau tilvik þar sem um harkalegt verðsamráð er að ræða, á leyfisveiting sér oft stað vegna þess að hagkvæmara er fyrir leyfisveitanda að veita leyfi fyrir tækni sinni en að hagnýta hana sjálfur. Þetta kann einkum að eiga við þegar leyfishafi hefur þegar aðgang að nauðsynlegum framleiðslutækjum. Samningurinn veitir leyfishafa aðgang að tækni sem hægt er að sameina þessum framleiðslutækjum og gerir honum leyfi að hagnýta nýja eða endurbætta tækniáferð. Annað dæmi um leyfisveitingu, sem leiðir hugsanlega til hagræðingar, er þegar leyfishafi hefur þegar yfir tækniáferð að ráða og þegar sameining þessarar tækniáferðar og tækniáferðar leyfisveitandans hafa samlegðaráhrif. Þegar tvær tækniáferðir eru sameinaðar kann leyfishafi að ná kostnaðar- og framleiðslutilhögum sem annars hefði ekki verið möguleg. Nýjaleyfissamningar kunna einnig að leiða til hagræðingar á dreifingarstiginu á sama hátt og lóðréttir dreifingarsamningar. Slík hagræðing kann að koma fram sem kostnaðarlækkun eða

⁽⁵⁶⁾ Sjá í þessu sambengi 23. mgr. leiðbeininganna um lárétta samstarfssamninga sem vitnað er til í 23. mgr.

⁽⁵⁷⁾ Sjá sameinuð mál 25/84 og 26/84, *Ford*, [1985] dómasafn 2725.

⁽⁵⁸⁾ Sjá í þessu sambengi til dæmis ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar í *TPS* (Stjtið. EB L 90, 2.4.1999, bls. 6). Á sama hátt gildir bannið í 1. mgr. 53. gr. í EES-samningnum svo lengi sem samningurinn hefur að markmiði að takmarka samkeppni eða af honum leiðir að samkeppni takmarkast.

framboð á mikilsverðri þjónustu við neytendur. Jákvæðum áhrifum lóðréttra samninga er lýst í leiðbeiningunum um lóðréttar takmarkanir ⁽⁵⁹⁾. Enn annað dæmi um hugsanlega hagræðingu er samningur þar sem eigendur tækniaðferða setja þær saman í eina heild sem utanaðkomandi aðilum er veitt nytjaleyfi fyrir. Slíkir samnýtingarsamningar geta einkum lækkað viðskiptakostnað þar sem leyfishafar þurfa ekki að gera aðskilda nytjaleyfissamninga við hvern leyfisveitanda. Samkeppnisörvandi nytjaleyfissamningar geta einnig haft þann tilgang að tryggja hönnunarfrelsi. Í atvinnugreinum, þar sem hugverkaréttur er algengur og þar sem einstakar vörur kunna að brjóta gegn allmörgum fyrirbyggjandi og framtíðar hugverkaréttindum, eru nytjaleyfissamningar, þar sem samningsaðilar samþykkja að láta ekki reyna á hugverkarétt sinn gagnvart hver öðrum, oft samkeppnisörvandi vegna þess að þeir gera samningsaðilum kleift að þróa sína eigin tækniaðferð, hverjum fyrir sig, án þess að þeir eigi síðar á hættu að verða kærðir fyrir brot á hugverkarétti.

149. Þegar Eftirlitsstofnun EFTA tekur afstöðu til þess hvort hömlur eru óhjálvæmilegar, samkvæmt 3. mgr. 53. gr., mun hún einkum skoða hvort einstakar hömlur gera kleift að reka viðkomandi starfsemi á hagkvæmari hátt en hefði verið gert væri viðkomandi hömlum ekki til að dreifa. Við þetta mat verður að taka mið af markaðsaðstæðum og þeim raunveruleika sem samningsaðilarnir standa frammi fyrir. Fyrirtæki, sem bera fyrir sig 3. mgr. 53. gr., þurfa ekki að velta fyrir sér öðrum hugsanlegum eða fræðilegum möguleikum. Þau verða hins vegar að útskýra og færa sönnur á hvers vegna aðrir kostir, sem virðast raunhæfir og takmarka samkeppni minna, væru ekki jafnhagkvæmir. Ef annar kostur, sem virðist raunhæfur í viðskiptalegu tilliti, og takmarkar síður samkeppni, leiddi til verulega minni hagkvæmni teljast viðkomandi hömlur óhjálvæmilegar. Í sumum tilvikum getur einnig verið nauðsynlegt að skoða hvort samningurinn sem slíkur er óhjálvæmilegur til að ná fram hagræðingunni. Þetta getur til dæmis átt við þegar um er að ræða tæknisamling sem tekur til viðbórtækni-
aðferða sem eru ekki nauðsynlegar ⁽⁶⁰⁾, en þá verður að kanna hvort slík samnýting leiðir til hagræðingar eða hvort takmarka megi samnýtinguna, án þess að draga úr hagkvæmni, við tækni-
aðferð getur komið í staðinn fyrir. Þegar um er að ræða einfalda leyfisveitingu milli tveggja samningsaðila þarf að jafnaði ekki annað en að skoða hvort einstök takmörkun er óhjálvæmileg. Að jafnaði er enginn annar kostur fyrir hendi sem takmarkar samkeppni minna miðað við nytjaleyfissamninginn sem slíkan.
150. Skilyrðið um að neytendum sé veitt sanngjörn hlutdeild í ávinningnum felur í sér að bæta verður neytendum vara, sem framleiddar eru með leyfi, a.m.k. fyrir neikvæð áhrif samningsins ⁽⁶¹⁾. Þetta þýðir að hagræðingin, sem næst fram, verður algerlega að vega á móti væntanlega neikvæðum áhrifum samningsins á verð, framleiðslu og aðra þætti sem máli skipta. Þetta er hægt með því að breyta kostnaðartilhögun viðkomandi fyrirtækja, sem yrði þeim örvun til að lækka verð, eða veita neytendum aðgang að nýjum eða endurbættum vörum og bæta þeim þannig hugsanlegar verðhækkanir ⁽⁶²⁾.
151. Síðasta skilyrðið í 3. mgr. 53. gr. um að samningurinn veiti samningsaðilum ekki færi á að koma í veg fyrir samkeppni að því er varðar verulegan hluta samningsvaranna sem um er að ræða, útheimtir greiningu á öðrum upptökum samkeppnisþrýstings á markaðinn og áhrifum samningsins á slík samkeppnisupptök. Við beitingu síðasta skilyrðis 3. mgr. 53. gr. verður að taka tillit til tengslanna milli 3. mgr. 53. gr. og 54. gr. Beiting 3. mgr. 53. gr. getur ekki komið í veg fyrir beitingu 54. gr. EES-samningsins ⁽⁶³⁾. Þar sem ákvæði bæði 53. og 54. gr. miða að því að viðhalda skilvirkri samkeppni á markaðnum verður ennfremur, samræmisins vegna, að túlka 3. mgr. 53. gr. á þann hátt að hún útiloki alla beitingu á undanþágureglunni gagnvart samkeppnishamlandi samningum sem fela í sér misnotkun markaðsráðandi stöðu ⁽⁶⁴⁾.
152. Það að samningur dragi verulega úr einum þætti samkeppni merkir ekki endilega að samkeppni sé útilokuð í skilningi 3. mgr. 53. gr. Tæknisamling getur, til dæmis leitt til stöðlunar í atvinnugreininni, en það leiðir aftur til þess að lítil samkeppni myndast um tæknilegt snið. Þegar helstu aðilar á markaðnum hafa tekið upp ákveðið snið gera netáhrif það mjög erfitt fyrir önnur snið að komast af. Þetta felur þó ekki í sér að myndun raunstaðla innan atvinnugreina útiloki alltaf samkeppni í skilningi síðasta skilyrðisins í 3. mgr. 53. gr. Innan staðalsins geta birgjar keppt um verð, gæði og vöru. Til þess að samningurinn fullnægi skilyrðum 3. mgr. 53. gr. verður hins vegar að tryggja að hann hamli ekki samkeppni að öþörfu og hamli ekki nýsköpun í framtíðinni að nauðsynjalausu.

2. Beiting 53. gr. EES-samningsins gagnvart ýmsum tegundum takmarkana í nytjaleyfissamningum

153. Í þessum undirkafla er fjallað um ýmsar tegundir takmarkana sem oft er að finna í nytjaleyfissamningum. Miðað við hversu algengar þær eru er gagnlegt að veita leiðbeiningar um hvernig þær eru metnar utan öruggar hafnar hópundanþágureglugerðarinnar. Í þessum undirkafla verður eingöngu fjallað stuttlega um þær takmarkanir, sem teknar hafa verið fyrir í undanfarandi hlutum þessarar leiðbeininga, einkum í undirkafla III.4 og III.5.
154. Í þessum undirkafla er bæði fjallað um samninga milli aðila, sem eiga ekki í samkeppni, og samninga milli keppnauta. Hvað varðar síðarnefnda atriðið er greint, þar sem við á, milli gagnkvæmra samninga og einhliða samninga. Ekki er þörf á neinum slíkum greinarmun þegar um er að ræða samninga milli þeirra sem eiga ekki

⁽⁵⁹⁾ Sjá tilvísun í 36. nmgr. Sjá einkum 115. mgr. og áfram.

⁽⁶⁰⁾ Hvað þessi hugtök varðar sjá undirkafla IV.4.1 hér á eftir.

⁽⁶¹⁾ Sjá 85. mgr. leiðbeininganna um beitingu 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins sem vitnað er til í 5. nmgr.

⁽⁶²⁾ Sama, 98. og 102. mgr.

⁽⁶³⁾ Sjá 130. mgr. dómsins sem vitnað er til í 5. nmgr. Á sama hátt kemur beiting 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins ekki í veg fyrir beitingu EES-reglna varðandi frjálsa för vöru, þjónustu, fólks og fjármagns. Þessum ákvæðum er við ákveðnar aðstæður beitt gagnvart samningum, ákvörðunum og samstilltum aðgerðum í skilningi 1. mgr. 53. gr. Sjá í þessu tilliti mál, C-309/99, *Wouters*, [2002] dómasafn I-1577, 120. mgr.

⁽⁶⁴⁾ Sjá í þessu tilliti mál T-51/89, *Tetra Pak (I)*, [1990] dómasafn II-309. Sjá einnig 106. mgr. leiðbeininganna um beitingu 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins sem vísað er til í 5. nmgr. hér á undan.

í samkeppni. Þegar fyrirtæki eru hvorki raunverulegir eða hugsanlegir keppinautar á viðkomandi tæknimarkaði eða á markaði fyrir vörur sem byggjast á tækninni sem nytjaleyfið tekur til, er í raun enginn munur á gagnkvæmri leyfisveitingu og tveimur aðskildum leyfum. Tilhögun, þar sem samningsaðilar fella tækniáðferðir saman í eina heild sem utanaðkomandi aðilum er síðan veitt nytjaleyfi fyrir, telst tæknisamslag og er fjallað um hana í 4. undirkafla hér á eftir.

155. Í þessum undirkafla er ekki fjallað um skuldbindingar í nytjaleyfissamningum sem takmarka að jafnaði ekki samkeppni í skilningi 1. mgr. 53. gr. Þessar skuldbindingar ná meðal annars yfir:
- Þagnarskyldukvaðir
 - Skuldbindingar af hálfu leyfishafa um að framselja ekki nytjaleyfi
 - Skuldbindingar um að nota ekki tæknina, sem leyfið tekur til, eftir að samningurinn rennur út, að því tilskildu að tæknin, sem leyfið tekur til, sé í gildi og notuð
 - Skuldbindingar um að aðstoða leyfishafa við að framfylgja hugverkarétti sem leyfið tekur til
 - Skuldbindingar um lágmarkseinkaleyfisþóknun eða um að framleiða lágmarksmagn af vörum sem byggjast á tækninni, sem leyfið tekur til
 - Skuldbindingar um að nota vörumerki leyfishafa eða tilgreina heiti leyfisveitanda á vörinni

2.1. Skuldbindingar um einkaleyfisþóknun

156. Aðilar að nytjaleyfissamningi geta að jafnaði sjálfir ákveðið hversu háa einkaleyfisþóknun leyfishafi greiðir sem og tilhögun slíkra greiðslna án þess að það falli undir 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins. Þessi meginregla gildir bæði um samninga milli keppinauta og samninga milli aðila sem eiga ekki í samkeppni. Skuldbindingar um einkaleyfisþóknun geta til dæmis verið í formi eingreiðslna, sem hlutfall af söluverði eða föst fjárhæð fyrir hverja vöru, sem byggist á tækninni, sem leyfið tekur til. Í þeim tilvikum þegar tæknin, sem leyfið tekur til, tengist framleiðsluþætti, sem er hluti af endanlegri vöru, telst það almennt ekki takmarka samkeppni að reikna einkaleyfisþóknun á grundvelli verðs endanlegrar vöru, að því tilskildu að tæknin, sem leyfið tekur til, sé hluti af henni. Þegar um einkaleyfi fyrir hugbúnaði er að ræða telst einkaleyfisþóknun, sem byggist á fjölda notenda, og einkaleyfisþóknun, sem miðast við fjölda véla, almennt samrýmanlegar 1. mgr. 53. gr.
157. Þegar um er að ræða nytjaleyfissamninga milli keppinauta verður að hafa í huga að í takmörkuðum fjölda tilvika getur einkaleyfisþóknun samsvarað verðsamráði, sem telst harkalegar hömlur (sbr. a-lið 1. mgr. 4. gr.). Samkvæmt a-lið 1. mgr. 4. gr. telst það harkalegar hömlur ef keppinautar greiða hver öðrum gagnkvæma reglubundna einkaleyfisþóknun, jafnvel þótt ekki sé um raunverulegt leyfi að ræða, þar sem samningurinn þjónar ekki því markmiði að samþætta tækniáðferðir sem bæta hverjar aðrar upp né neinu öðru samkeppnisörvandi markmiði. Það telst einnig harkalegar hömlur, samkvæmt a- og d-lið 1. mgr. 4. gr. ef einkaleyfisþóknun nær einnig til vara sem eru framleiddar eingöngu með eigin tækni leyfishafans.
158. Aðrar tegundir einkaleyfisþóknunar, sem keppinautar koma sér saman um, njóta hópundanþágu allt að 20% mörkum markaðshlutdeildar jafnvel þótt þær hamli samkeppni. Utan öruggar hafnar hópundanþágunnar getur 1. mgr. 53. gr. átt við þegar keppinautar veita hver öðrum gagnkvæm leyfi og krefjast reglubundinna einkaleyfisþóknunar, sem greinilega er í ósamræmi við markaðsvirði leyfisins og þegar slík einkaleyfisþóknun hefur veruleg áhrif á markaðsverð. Við mat á því hvort einkaleyfisþóknun er greinilega í ósamræmi við markaðsvirði skiptir máli að taka mið af einkaleyfisþóknun sem aðrir leyfishafar greiða á vörumarkaðnum fyrir sömu tækniáðferðir eða aðrar tækniáðferðir sem geta komið í þeirra stað. Í slíkum tilvikum er ólíklegt að skilyrðum 3. mgr. 53. gr. sé fullnægt. Einnig er hægt að beita ákvæðum 1. mgr. 53. gr. þegar gagnkvæm reglubundin einkaleyfisþóknun á hverja einingu hækkar eftir því sem framleiðslan eykst. Ef samningsaðilar hafa verulegan markaðsstyrk getur slík einkaleyfisþóknun haft í för með sér framleiðsluhömlur.
159. Þrátt fyrir að hópundanþága gildi eingöngu á meðan tæknin er í gildi og er notuð geta samningsaðilar að jafnaði komið sér saman um að framlengja skuldbindingar um einkaleyfisþóknun umfram gildistíma hugverkaréttarins, sem leyfið tekur til, án þess að það brjóti í bága við 1. mgr. 53. gr. Þegar þessi réttindi falla úr gildi geta utanaðkomandi aðilar hagnýtt viðkomandi tækni og keppt við samningsaðilana. Slík raunveruleg og hugsanleg samkeppni nægir að jafnaði til þess að tryggja að viðkomandi skuldbinding hamli ekki samkeppni merkjanlega.
160. Þegar um er að ræða samninga milli aðila, sem eiga ekki í samkeppni, tekur hópundanþágan til samninga þar sem einkaleyfisþóknun er reiknuð á grundvelli bæði varanna, sem framleiddar eru með tækninni sem leyfið tekur til, og vara sem framleiddar eru með tækni, sem utanaðkomandi aðili veitir leyfi fyrir. Slík tilhögun kann að auðvelda útreikning á einkaleyfisþóknun. Það kann hins vegar einnig að leiða til útilokunar frá markaðnum þar sem kostnaðurinn við að nota framleiðsluþætti frá utanaðkomandi aðilum eykst og getur því haft sömu áhrif og skuldbinding um að taka ekki þátt í samkeppni. Ef einkaleyfisþóknun er ekki aðeins greidd af vörum, sem framleiddar eru með tækni sem leyfi nær til, heldur einnig af vörum, sem framleiddar eru með tækni utanaðkomandi aðila, þá hækkar einkaleyfisþóknunin verðið á vörum þess siðarnefnda og dregur úr eftirspurn eftir tækni utanaðkomandi aðila. Utan gildissviðs hópundanþágunnar verður því að skoða hvort hömlurnar leiða til útilokunar frá markaði. Í því skyni er rétt að nota greiningarreglurnar sem lýst er í undirkafla 2.7 hér á eftir. Ef samningarnir hafa veruleg áhrif til útilokunar frá markaðnum falla þeir undir bannið í 1. mgr. 53. gr. og ólíklegt er að fullnægi skilyrðum 3. mgr. 53. gr. nema engin önnur raunhæf aðferð sér fyrir hendi til að reikna út einkaleyfisþóknun og hafa eftirlit með henni.

2.2. Veiting einkanytjaleyfa og söluhömlur

161. Að því er þessar leiðbeiningar varðar er gagnlegt að greina á milli hamla á framleiðslu innan ákveðins svæðis (einkaleyfa eða sérleyfa) og hamla á sölu á vörum, sem byggjast á tækninni, sem leyfið tekur til, inn á ákveðið svæði og til tiltekins hóps viðskiptamanna (söluhömlur).

2.2.1. Einkanytjaleyfi og sérnytjaleyfi

162. Leyfi telst einkanytjaleyfi ef enginn annar en leyfishafi hefur leyfi til þess að framleiða á grundvelli tækninnar, sem nytjaleyfið tekur til, á tilteknu landsvæði. Leyfisveitandinn skuldbindur sig þannig til þess að framleiða ekki sjálfur né veita öðrum framleiðsluleyfi á tilteknu landsvæði. Þetta landsvæði getur verið allur heimurinn. Leyfi telst sérnytjaleyfi ef leyfisveitandi skuldbindur sig eingöngu til þess að veita utanaðkomandi aðilum ekki framleiðsluleyfi á tilteknu landsvæði. Einkanytjaleyfum eða sérnytjaleyfum fylgja oft söluhömlur sem afmarka landsvæðið þar sem samningsaðilum er heimilt að selja vörurnar sem byggjast á tækninni sem nytjaleyfið tekur til.
163. Gagnkvæmir einkanytjaleyfissamningar milli keppinauta falla undir c-lið 1. mgr. 4. gr. þar sem skipting markaða milli keppinauta er talin harkalegar hömlur. Gagnkvæmir sérnytjaleyfissamningar milli keppinauta njóta hópundanhágu allt að 20% mörkum markaðshlutdeildar. Samkvæmt slíkum samningi skuldbinda samningsaðilar sig á gagnkvæman hátt til þess að veita utanaðkomandi aðilum ekki leyfi fyrir tækniáðferðum sínum. Í tilvikum, þar sem samningsaðilar hafa verulegan markaðsstyrk, geta slíkir samningar auðveldað leyfilegt samráð þar eð þeir tryggja að samningsaðilarnir sitji einir um að koma með vörur á markaðinn sem byggjast á tækniáðferðunum sem leyfið tekur til.
164. Einhliða einkanytjaleyfissamningar milli keppinauta njóta hópundanhágu allt að 20% mörkum markaðshlutdeildar. Ef farið er yfir þessi mörk markaðshlutdeildar er nauðsynlegt að greina hvort slíkir einkanytjaleyfissamningar kunna að hamla samkeppni. Ef einkanytjaleyfið tekur til alls heimsins þýðir það að leyfisveitandinn yfirgefur markaðinn. Ef einkanytjaleyfið tekur til ákveðins landsvæðis, til dæmis ríkis innan EES, felur samningurinn í sér að leyfisveitandinn framleiðir helst ekki vörur eða veitir þjónustu á því landsvæði. Þegar mat fer fram á grundvelli 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins verður einkum að athuga samkeppnisstyrk leyfisveitanda. Ef leyfisveitandinn hefur veika stöðu á vörumarkaðnum eða skortir getu til þess að hagnýta tækni sína á markaði leyfishafans á skilvirkan hátt er ólíklegt að samningurinn falli undir 1. mgr. 53. gr. Sérstakar aðstæður ríkja þegar leyfisveitandinn og leyfishafinn keppa eingöngu á tæknimarkaðnum og leyfisveitandann, til að mynda litla rannsóknarstofnun eða lítið rannsóknarfyrirtæki, skortir framleiðslu- og dreifingarbúnað til þess að koma vörunum, sem byggjast á tækninni, sem leyfið tekur til, á markað á skilvirkan hátt. Í slíkum tilvikum er ólíklegt að brotið sé gegn ákvæði 1. mgr. 53. gr.
165. Einkanytjaleyfissamningar milli aðila, sem eiga ekki í samkeppni, eru líklegir, að því marki sem þeir falla undir 1. mgr. 53. gr. ⁽⁶⁵⁾, til að fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr. Rétturinn til þess að veita einkaleyfi er að jafnaði nauðsynlegur til þess að örva leyfishafa til þess að fjárfesta í tækninni, sem leyfið tekur til, og koma vörunum tímanlega á markað. Þetta á einkum við þegar leyfishafinn verður að ráðast í miklar fjárfestingar til þess að þróa frekar tæknina sem leyfið tekur til. Ráðstafanir gegn einkanytjarétti eftir að leyfishafi hefur náð góðum árangri í viðskiptum með tækninni sem leyfið tekur til yrðu til þess að svipta leyfishafa ávinningi af velgengni sinni og ynnu þannig gegn samkeppni, útbreiðslu tækniþekkingar og nýsköpun. Eftirlitsstofnun EFTA mun því eingöngu í undantekningartilvikum gera ráðstafanir gegn einkanytjaleyfissamningum milli aðila sem eiga ekki í samkeppni, óháð landsvæðinu sem leyfið tekur til.
166. Helst er hægt að réttlæta slíka ihlutun þegar leyfishafi í markaðsráðandi stöðu fær einkaleyfi fyrir einni eða fleiri tækniáðferðum í samkeppni. Slíkir samningar eru líklegir til að falla undir 1. mgr. 53. gr. og ólíklegir til að fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr. Hins vegar er það skilyrði að erfið sé að komast inn á tæknimarkaðinn og að tæknin, sem leyfið tekur til, leiði í raun og veru til samkeppni á markaðnum. Við slíkar aðstæður kann einkaleyfi að útiloka utanaðkomandi leyfisaðila frá markaðnum og gera leyfishafa kleift að halda markaðsstyrk sínum.
167. Tilhögun, þar sem tveir eða fleiri aðilar veita hver öðrum gagnkvæm nytjaleyfi og skuldbinda sig til þess að veita ekki utanaðkomandi aðilum leyfi, er sérstakt áhyggjuefni þegar tækniáðferðirnar í heild, sem leiðir af gagnkvæmu leyfunum, verða til þess að mynda raunstaðal innan atvinnugreinarinnar sem utanaðkomandi aðili verður að hafa aðgang að til þess að geta tekið virkan þátt í samkeppni á markaðnum. Í slíkum tilvikum myndar samningurinn lokaðan staðal sem eingöngu samningsaðilar hafa aðgang að. Eftirlitsstofnun EFTA mun meta slíka samninga á grundvelli sömu meginreglna og gilda um tæknisamlög (sjá 4. undirkafla hér á eftir). Að jafnaði verður þess krafist að utanaðkomandi aðilar geti fengið leyfi fyrir þeim tækniáðferðum, sem liggja til grundvallar slíkum staðli, með sanngjörnum, réttmætum og óhlutdrægum skilmálum. Ef aðilar, sem koma sér saman um slíka tilhögun, keppa við utanaðkomandi aðila á fyrirliggjandi vörumarkaði og tilhögunin varðar þann vörumarkað er líklegt að lokaður staðall hafi veruleg útilokandi áhrif. Eingöngu er hægt að komast hjá þessum neikvæðu áhrifum á samkeppni með því að veita utanaðkomandi aðilum einnig leyfi.

2.2.2. Söluhömlur

168. Hvað varðar söluhömlur er einnig mikilvægt að greina á milli nytjaleyfissamninga milli keppinauta og milli aðila sem eiga ekki í samkeppni.

⁽⁶⁵⁾ Sjá dóminn í máli *Nungesser* sem vitnað er til í 16. nmgr.

169. Hömlur annars eða beggja aðila á virkri eða óvirkri sölu í gagnkvæmum samningi milli keppinauta teljast harkalegar samkeppnishömlur samkvæmt c-lið 1. mgr. 4. gr. Söluhömlur á öðrum hvorum samningsaðila í gagnkvæmum samningi milli keppinauta falla undir 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins og eru ekki líklegar til að fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr. Slíkar hömlur teljast að jafnaði fela í sér skiptingu markaða þar sem þær koma í veg fyrir að viðkomandi aðili geti stundað virka eða óvirka sölu inn á landsvæði og til hópa viðskiptamanna, sem hann þjónaði eða hefði á raunhæfan hátt getað þjónað hefði samningurinn ekki komið til.
170. Þegar um einhliða samninga er að ræða milli keppinauta gildir hópundanþágan um hömlur á virkri og óvirkri sölu leyfishafans eða leyfisveitandans inn á landsvæði, sem einkarétturinn nær til, eða til hóps einkaviðskiptamanna sem frátekinn er fyrir hinn aðilann (sbr. iv. lið c-liðar 1. mgr. 4. gr.). Ef farið er yfir 20% mörk markaðshlutdeildar falla söluhömlur milli leyfishafa og leyfisveitanda undir 1. mgr. 53. gr. ef annar eða báðir samningsaðilar hafa verulegan markaðsstyrk. Slíkar hömlur kunna þó að vera óhjákvæmilegar til að miðla verðmætum tækniáðferðum og fullnægja því skilyrðum 3. mgr. 53. gr. Þetta kann að eiga við þegar leyfisveitandinn hefur tiltölulega veika markaðsstöðu á því landsvæði þar sem hann sjálfur hagnýtir tækni sína. Við slíkar aðstæður kunna hömlur á virkri sölu einkum að vera óhjákvæmilegar til þess að örva leyfisveitandann til að veita leyfi. Þegar engar slíkar hömlur eru fyrir hendi gæti leyfisveitandinn staðið frammi fyrir virkri samkeppni á aðalstarfssviði sínu. Á sama hátt kunna hömlur á virkri sölu leyfisveitanda að vera óhjákvæmilegar, einkum þegar leyfishafi hefur tiltölulega veika markaðsstöðu á landsvæðinu sem honum hefur verið úthlutað og verður að ráðast í verulegar fjárfestingar til þess að geta hagnýtt tæknina, sem leyfið tekur til, á hagkvæman hátt.
171. Hópundanþágan tekur einnig til hamlu á virkri sölu inn á landsvæði eða til hóps viðskiptamanna, sem frátekinn er fyrir annan leyfishafa, sem var ekki keppinautur leyfisveitandans á þeim tíma sem hann gerði nytjaleyfissamninginn við leyfisveitandann. Þó er það skilyrði að samningur milli viðkomandi leyfishafa sé einhliða. Ef farið er yfir mörk markaðshlutdeildar kunna slíkar virkar söluhömlur að falla undir 1. mgr. 53. gr. þegar samningsaðilar hafa verulegan markaðsstyrk. Hins vegar er líklegt að takmörkunin sé óhjákvæmileg í skilningi 3 mgr. 53. gr. á þeim tíma sem nauðsynlegur er meðan leyfishafi, sem verndar nýtur, er að koma sér inn á nýjan markað og byggja upp markaðsstöðu sína á landsvæðinu, sem honum hefur verið úthlutað, eða gagnvart þeim hópi viðskiptamanna sem honum hefur verið úthlutað. Þessi vernd gegn virkri sölu gerir leyfishafa kleift að komast yfir það misræmi sem hann stendur frammi fyrir vegna þess að sumir leyfishafanna eru fyrirtæki í samkeppni við leyfisveitanda og því þegar með staðfestu á markaðnum. Hömlur á óvirkri sölu leyfishafa inn á landsvæði eða til hóps viðskiptamanna, sem úthlutað hefur verið til annars leyfishafa, teljast harkalegar hömlur samkvæmt c-lið 1. mgr. 4. gr. hópundanþágureglugerðarinnar.
172. Þegar um er að ræða samninga milli aðila, sem eiga ekki í samkeppni, njóta söluhömlur milli leyfisveitanda og leyfishafa hópundanþágu upp að 30% mörkum markaðshlutdeildar. Ef farið er yfir hámark markaðshlutdeildar kunna hömlur á virkri og óvirkri sölu leyfishafa til landsvæða eða hópa viðskiptamanna, sem eru frátekni fyrir leyfisveitanda, að falla utan 1. mgr. 53. gr. þegar hægt er, á grundvelli hlutlægra þátta, að komast að niðurstöðu um að leyfisveiting myndi ekki eiga sér stað án söluhamla. Að jafnaði er ekki hægt að vænta þess að eigandi tækniáðferðar fari í beina samkeppni við sjálfan sig á grundvelli sinnar eigin tækni. Í öðrum tilvikum kunna söluhömlur á leyfishafa að falla undir 1. mgr. 53. gr. bæði þegar leyfisveitandi sjálfur hefur nægilegan markaðsstyrk og þegar um ræðir uppsöfnuð áhrif sambærilegra samninga milli leyfisveitanda sem hafa saman sterka stöðu á markaðnum.
173. Söluhömlur á leyfisveitanda eru, þegar þær falla undir 1. mgr. 53. gr., líklegar til að fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr. nema þegar engar aðrar hliðstæðar tækniáðferðir á markaðnum geta komið í stað tækni leyfisveitanda eða þegar leyfishafar fá leyfi fyrir slíkrar hliðstæðri tækni hjá utanaðkomandi aðilum. Slíkar hömlur, einkum hömlur á virkri sölu, eru líklegar til að vera óhjákvæmilegar, í skilningi 3. mgr. 53. gr., til þess að fá leyfishafa til þess að fjárfesta í framleiðslu, markaðssetningu og sölu á vörum, sem byggjast á tækninni, sem leyfið tekur til. Líklegt er að verulega myndi draga úr örvun leyfishafa til að fjárfesta stæði hann í beinni samkeppni við leyfisveitanda þar sem einkaleyfisþóknun íþyngir ekki framleiðslukostnaði hans. Slíkt gæti leitt til þess að ákjósanlegt fjárfestingarstig næðist ekki.
174. Þegar kemur að hömlum á sölu milli leyfishafa í samningum milli aðila sem eiga ekki í samkeppni undanþiggur hópundanþágureglugerðin hömlur á virkri sölu milli landsvæða eða hópa viðskiptamanna. Ef farið er yfir hámark markaðshlutdeildar hamlu hömlur á virkri sölu milli landsvæða og hópa viðskiptamanna leyfishafa samkeppni á sviði sömu tækni og eru því líklegar til að falla undir 1. mgr. 53. gr. þegar einstaka leyfishafi hefur verulegan markaðsstyrk. Slíkar hömlur kunna þó að fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr. þegar þær eru nauðsynlegar til þess að koma í veg fyrir laumfarþegavanda (e. *free riding*) og til þess að örva leyfishafa til að ráðast í nauðsynlegar fjárfestingar til þess að hagnýta tæknina, sem leyfið tekur til, á hagkvæman hátt innan landsvæðis síns og til að stuðla að aukinni sölu á vörunum sem leyfið tekur til. Hömlur á óvirkri sölu eru á listanum yfir harkalegar hömlur í b-lið 2. mgr. 4. gr., sbr. 101. mgr. hér á undan, þegar þær vara lengur en í tvö ár frá þeim degi að telja þegar leyfishafi, sem nýtur hagnaðar af hömlunum, setti vöruna, sem byggist á tækninni sem leyfið tekur til, fyrst á markað utan landsvæðisins, sem einkarétturinn nær til. Hömlur á óvirkri sölu, sem fram fara á þessu tveggja ára tímabili, eru ekki líklegar til að fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr.

2.3. Framleiðsluhömlur

175. Gagnkvæmar framleiðsluhömlur í nytjaleyfissamningum milli keppinauta teljast harkalegar hömlur, samkvæmt b-lið 1. mgr. 4. gr. hópundanþágureglugerðarinnar (sbr. 82. mgr. hér á undan). Ákvæði b-liðar 1. mgr. 4. gr. taka ekki til framleiðsluhamla sem lagðar eru á leyfishafa í einhliða samningi eða annan hvorn leyfishafann

í gagnkvæmum samningi. Slíkar hömlur njóta hópundanþágu allt að 20% mörkum markaðshlutdeildar. Ef farið er yfir þetta hámark geta framleiðsluhömlur á leyfishafa takmarkað samkeppni hafi samningsaðilar umtalsverðan markaðsstyrk. Hins vegar er líklegt að hægt sé að beita 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins ef tækni leyfisveitandans er greinilega betri en tækni leyfishafans og framleiðsluhömlurnar eru umtalsvert meiri en framleiðsla leyfishafans fyrir gerð samningsins. Í því tilviki hafa framleiðsluhömlurnar takmörkuð áhrif jafnvel á mörkuðum þar sem eftirspurn fer vaxandi. Við beitingu 3. mgr. 53. gr. verður einnig að taka tillit til þess að slíkar hömlur geta verið nauðsynlegar til þess að örva leyfishafann til að breiða tækni sína út sem víðast. Til dæmis getur leyfisveitandi verið tregur til þess að veita keppinautum sínum leyfi ef hann getur ekki takmarkað leyfið við tiltekinn framleiðslustað með ákveðinni framleiðslugetu (staðbundið leyfi). Þegar nytjaleyfissamningur leiðir til raunverulegrar samþættingar á framleiðsluþáttum, sem bæta hver annan upp, kunna hömlur á leyfishafa að fullnægja skilyrðum 3. mgr. 53. gr. Þetta er þó ólíklegt þegar samningsaðilar hafa verulegan markaðsstyrk.

176. Framleiðsluhömlur í nytjaleyfissamningum milli aðila, sem eiga ekki í samkeppni, njóta hópundanþágu upp að 30% mörkum markaðshlutdeildar. Helsta samkeppnishamlandi hættan af framleiðsluhömlum á leyfishafa í samningum milli aðila, sem eiga ekki í samkeppni, felst í skertri samkeppi milli leyfishafa á sviði sömu tækni. Hversu mikil slík samkeppnishamlandi áhrif eru fer eftir markaðsstöðu leyfisveitanda og leyfishafa og því hvort framleiðsluhömlur koma í veg fyrir að leyfishafi geti annað eftirspurn eftir þeim vörum, sem byggjast á tækninni, sem leyfið tekur til.
177. Þegar framleiðsluhömlur og landsvæði, sem einkaréttur nær til, eða hópar viðskiptamanna, sem einkaréttur nær til, fara saman aukast samkeppnishamlandi áhrif. Sameining þessara tveggja tegunda takmarkana leiðir þess að líklegra er að samningurinn þjóni því markmiði að skipta upp mörkuðum.
178. Framleiðsluhömlur, sem lagðar eru á leyfishafa í samningum milli aðila, sem eiga ekki í samkeppni, geta einnig haft samkeppnisörvandi áhrif þar sem þær kunna að stuðla að útbreiðslu á tækniáðferð. Sem birgir fyrir tækniáðferð ætti leyfisveitandinn að jafnaði að hafa rétt til að ákvarða hversu mikið leyfishafi má framleiða með tækninni, sem leyfið tekur til. Ef leyfisveitandi hefði ekki rétt til að ákvarða framleiðslu leyfishafa hefðu margir samningar líklega aldrei verið gerðir, en það hefði haft neikvæð áhrif á útbreiðslu nýrrar tækni. Þetta getur einkum átt við þegar leyfisveitandinn er einnig framleiðandi því að þá kann framleiðsla leyfishafa að rata aftur inn á aðalstarfsvið leyfisveitandans og haft þannig bein áhrif á þessa starfsemi. Hins vegar eru minni líkur á að framleiðsluhömlur séu nauðsynlegar til þess að tryggja útbreiðslu á tækni leyfisveitandans þegar hún fer saman við söluhömlur á leyfishafa, sem hindra hann í að selja inn á landsvæði eða til hóps viðskiptamanna sem er frátekinn fyrir leyfisveitandann.

2.4. Hömlur á notkunarsviði

179. Þegar um er að ræða hömlur á notkunarsviði er leyfið annaðhvort takmarkað við notkun eins tæknisviðs eða fleiri eða við einn vörumarkað eða fleiri. Í mörgum tilvikum er hægt að nota sömu tækni til þess að framleiða mismunandi vörur eða gera hana hluta af vörum sem tilheyra mismunandi vörumörkuðum. Til dæmis er hægt að nota nýja mótunartækni til þess að búa til plastflöskur og plastglös, sem tilheyra mismunandi vörumörkuðum. Einn vörumarkaður getur hins vegar tekið til margra tæknilegra notkunarsviða. Til dæmis er hægt að hagnýta nýja vélartækni fyrir bæði fjögurra og sex strokka vélar. Á sama hátt er hægt að nota tækni til framleiðslu á tölvukubbasettum til þess að framleiða kubbasett með allt að fjórum miðverkum (CPU) og meira en fjórum miðverkum. Leyfi, sem takmarkar notkun á tækninni sem leyfi tekur til við framleiðslu á, svo dæmi sé tekið, fjögurra strokka vélum og tölvukubbasettum með allt að fjórum miðverkum, telst hömlur á tæknilegu notkunarsviði.
180. Að því virtu að hömlur á notkunarsviði njóta hópundanþágu og að tiltekna hömlur á viðskiptamönnum teljist harkalegar hömlur, samkvæmt c-lið 1. mgr. 4. gr. og b-lið 2. mgr. 4. gr. hópundanþágureglugerðarinnar, er mikilvægt að greina á milli þessara tveggja flokka takmarkana. Með hömlum á viðskiptamönnum er gengið út frá því að ákveðnir hópar viðskiptamanna séu auðkenndir og að samningsaðilar séu hindraðir í að selja til slíkra auðkenndra hópa. Þótt hömlur á tæknilegu notkunarsviði geti samsvarað tilteknum hópum viðskiptamanna á vörumarkaði felur það ekki í sér að flokka beri takmörkunina sem hömlur á viðskiptamönnum. Til dæmis felur sú staðreynd, að tilteknir viðskiptamenn kaupa aðallega eða eingöngu tölvukubbasett með meira en fjórum miðverkum, ekki í sér að leyfi, sem er takmarkað við kubbasett með allt að fjórum miðverkum, sé hömlur á viðskiptamönnum. Þó verður að skilgreina notkunarsvið á hlutlægan hátt með tilliti til auðkenndra og merkingarþærra tæknilegra eiginleika vörunnar sem leyfið tekur til.
181. Hömlur á notkunarsviði takmarka hagnýtingu leyfishafa á tækninni, sem leyfið tekur til, við eitt sérstakt notkunarsvið án þess að það takmarki möguleika leyfisveitandans til þess að hagnýta tæknina sem leyfið tekur til. Að auki er hægt að úthluta þessum notkunarsviðum, eins og landsvæðunum, til leyfishafa með einkanytjaleyfi eða sérnýtjaleyfi. Hömlur á notkunarsviði ásamt með einkanytjaleyfi eða sérnýtjaleyfi takmarka einnig möguleika leyfisveitandans til að hagnýta sína eigin tækni, með því að hindra hann í því að hagnýta hana sjálfur, til að mynda með því að veita öðrum leyfi fyrir henni. Þegar um sérnýtjaleyfi er að ræða varða hömlurnar eingöngu leyfisveitingu til utanaðkomandi aðila. Farið er með hömlur á notkunarsviði ásamt með einkanytjaleyfum og sérnýtjaleyfum á sama hátt og einkanytjaleyfi og sérnýtjaleyfi sem fjallað er um í undirkafla 2.2.1 hér á undan. Hvað varðar leyfisveitingu milli keppinauta þýðir þetta fyrst og fremst að gagnkvæm veiting á einkanytjaleyfum telst harkalegar hömlur samkvæmt c-lið 1. mgr. 4. gr.

182. Hömlur á notkunarsviði geta haft samkeppnisörvandi áhrif þar sem þær kunna að örva leyfisveitendur til að veita leyfi fyrir tækni sinni til notkunar á sviði utan hans eigin aðalstarfssviðs. Ef leyfisveitandinn getur ekki komið í veg fyrir að leyfishafar starfi á sviðum þar sem hann sjálfur hagnýtir tæknina eða á sviðum þar sem virði tækninnar liggur enn ekki ljóst fyrir, kann leyfisveitandi að vera tregur til að veita leyfi fyrir henni eða þetta leiðir til þess að hann fer fram á hærri einkaleyfisþóknun. Einnig verður að taka tillit til þess að í tilteknum atvinnugreinum á leyfisveiting sér oft stað til þess að tryggja hönnunarfrelsi þar sem hún kemur í veg fyrir kærur fyrir brot á hugverkarétti. Innan ramma leyfisins getur leyfishafinn þróað sína eigin tækni án þess að óttast að leyfisveitandi kæri hann fyrir brot á hugverkarétti.
183. Hömlur á notkunarsviði, sem lagðar eru á leyfisveitendur í samningum milli raunverulegra eða hugsanlegra keppinauta, njóta hópundanþágu allt að 20% mörkum markaðshlutdeildar. Helsta samkeppnisvandamálið í tengslum við slíkar hömlur er hætta á að leyfishafi hætti að vera virkur í samkeppni fyrir utan notkunarsviðið sem leyfið tekur til. Þessi hætta er meiri þegar um er að ræða gagnkvæmar leyfisveitingar milli keppinauta þar sem samningurinn gerir ráð fyrir ósamhverfum hömlum á notkunarsviðinu. Hömlur á notkunarsviði eru ósamhverfar þegar öðrum aðilanum er leyft að nota tæknina, sem leyfið tekur til, á einum vörumarkaði eða tilteknu tæknilegu notkunarsviði, meðan hinum aðilanum er leyft að nota aðra tækni, sem leyfi nær til, innan annars vörumarkaðar eða tæknilegs notkunarsviðs. Samkeppnisvandamál geta einkum komið upp þar sem framleiðsluástaða leyfishafans, sem búin er tækjum til þess að nota tæknina, sem leyfið tekur til, er einnig notuð til þess að framleiða hans eigin tæknivörur utan notkunarsviðsins sem leyfið tekur til. Ef líkur eru á að samningurinn leiði til þess að leyfishafi dragi úr framleiðslu sinni á vörum utan notkunarsviðsins, sem leyfið tekur til, er líklegt að samningurinn falli undir 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins. Samhverfar hömlur á notkunarsviði, til dæmis samningar þar sem samningsaðilar hafa leyfi til þess að nota tækniáferðir hvors annars innan sama notkunarsviðs eða -sviða eru ekki líklegar til þess að falla undir 1. mgr. 53. gr. Slíkir samningar eru ekki líklegir til þess að takmarka samkeppni sem átti sér stað áður en samningurinn var gerður. Ennfremur er ólíklegt að hægt sé að beita 1. mgr. 53. gr. gagnvart samningum sem aðeins gera leyfishafa kleift að þróa og hagnýta sína eigin tækni innan ramma leyfisins án þess að óttast að leyfisveitandi kæri hann fyrir brot á hugverkarétti. Við slíkar aðstæður setja hömlur á notkunarsviði í sjálfu sér ekki hömlur á samkeppni sem var fyrir hendi áður en samningurinn var gerður. Án samningsins ætti leyfishafi það einnig á hættu að verða kærður utan notkunarsviðsins sem leyfið tekur til. Komi hins vegar upp sú staða að leyfishafi hætti eða dragi úr starfsemi sinni á sviði utan notkunarsviðsins sem leyfið tekur til, án þess að viðskiptalegar ástæður réttlæti það, kann það að vera vísbending um undirliggjandi tilhögun um markaðsskiptingu sem telst harkalegar hömlur samkvæmt c-lið 1. mgr. 4. gr. hópundanþágureglugerðarinnar.
184. Hömlur á notkunarsviði, sem lagðar eru á leyfishafa og leyfisveitanda í samningum milli aðila, sem eiga ekki í samkeppni, njóta hópundanþágu upp að 30% mörkum markaðshlutdeildar. Hömlur á notkunarsviði milli aðila sem eiga ekki í samkeppni, þar sem leyfisveitandinn tekur einn eða fleiri vörumarkaði eða tæknileg notkunarsvið frá fyrir sjálfan sig, teljast almennt annaðhvort ekki takmarka samkeppni eða stuðla að hagræðingu. Þær stuðla að aukinni útbreiðslu á nýrri tækni þar sem þær örva leyfishafa til að veita leyfi fyrir hagnýtingu á þeim sviðum þar sem hann vill ekki hagnýta tæknina sjálfur. Ef leyfisveitandinn gæti ekki komið í veg fyrir að leyfishafar störfuðu á sviðum, þar sem hann sjálfur hagnýtir tækni sína, myndi hann líklega ekki hafa áhuga á að veita öðrum leyfi.
185. Í samningum milli aðila, sem eiga ekki í samkeppni, hefur leyfisveitandi að jafnaði einnig rétt til að veita mismunandi leyfishöfum sérnýtjaleyfi eða einkanytjaleyfi sem takmarkast við eitt eða fleiri notkunarsvið. Slíkar hömlur takmarka samkeppni milli leyfishafa á sviði sömu tækniáferðar á sama hátt og einkanytjaleyfi og eru greind á sama hátt (sbr. undirkafla 2.2.1 hér á undan).

2.5. Kvöð um að framleiða eingöngu til eigin nota

186. Hægt er að skilgreina framleiðslu, sem takmarkast við eigin notkun, sem skuldbindingu af hálfu leyfishafa um að takmarka framleiðslu sína á vörinni, sem leyfið tekur til, við það magn sem er nauðsynlegt til þess að hann geti framleitt sínar eigin vörur og látið fara fram viðhald og viðgerðir á eigin vörum. Með öðrum orðum felst í þessari tegund hamla að leyfishafi skuldbindur sig til þess að nota vörur, sem byggjast á tækninni sem leyfið tekur til, eingöngu sem aðföng í eigin framleiðslu. Leyfið tekur ekki til sölu á vörinni, sem leyfið tekur til, til innfellingar í vörur annarra framleiðenda. Þessar hömlur á framleiðslu til eigin nota njóta hópundanþágu allt að 20% mörkum markaðshlutdeildar, annars vegar, og 30% hins vegar. Utan ramma hópundanþágunnar er nauðsynlegt að skoða samkeppnisörvandi og samkeppnishamlandi áhrif takmörkunarinnar. Í þessu skyni er nauðsynlegt að greina á milli samninga milli keppinauta og samninga milli þeirra sem eiga ekki í samkeppni.
187. Þegar um er að ræða nytjaleyfissamninga milli keppinauta koma hömlur, sem skuldbinda leyfishafa til þess að hagnýta leyfið ekki nema til að framleiða íhluti, sem verða hluti af hans eigin vörum, í veg fyrir að hann geti útvegað öðrum framleiðendum slíka íhluti. Hafir leyfishafi ekki verið raunverulegur eða hugsanlegur íhlutabirgir fyrir aðra framleiðendur, áður en samningurinn var gerður, breyta hömlur á framleiðslu til eigin nota engu um þetta miðað við fyrra ástand. Við þessar aðstæður eru hömlurnar metnar á sama hátt og um samninga væri að ræða milli aðila sem eiga ekki í samkeppni. Hins vegar ef leyfishafi er raunverulegur eða líklegur íhlutabirgir er nauðsynlegt að skoða hvaða áhrif samningurinn hefur á starfsemi hans. Ef leyfishafi kemur sér upp tækjabúnaði til þess að nota tækni leyfisveitandans og hættir þar með að nota sína eigin tækni á sjálfstæðum grundvelli og hættir jafnframt að starfa sem íhlutabirgir takmarkar samningurinn samkeppni sem átti sér stað áður en samningurinn var gerður. Þetta getur leitt til verulegra neikvæðra áhrifa á markaðnum ef leyfisveitandinn hefur verulegan markaðsstyrk á íhlutamarkaðnum.

188. Þegar um er að ræða nýjaleyfissamninga milli aðila, sem eiga ekki í samkeppni, stafar samkeppni tvenns konar hættu af hömlum, sem fela í sér að eingöngu megi framleiða til eigin nota: a) hömlur á samkeppni á sviði sömu tækniaðferðar á markaðnum fyrir útvegum á aðföngum og b) útilokun á verðmunarviðskiptum milli leyfishafa, en það gefur leyfisveitanda betra tækifæri til að mismuna leyfishöfum að því er varðar einkaleyfisþóknun.
189. Hömlur, sem fela í sér að eingöngu er heimilt að framleiða til eigin nota, geta þó einnig stuðlað að samkeppnisörvandi nýjaleyfisveitingu. Ef leyfisveitandinn er íhlutabirgir geta takmarkanirnar verið nauðsynlegar til þess að hægt sé að miðla tækni milli aðila sem eiga ekki í samkeppni. Ef engar takmarkanir eru fyrir hendi kynni leyfisveitandi e.t.v. ekki að veita leyfi eða veita það eingöngu gegn hærri einkaleyfisþóknun, sökum þess að slíkt myndi að öðrum kosti skapa honum beina samkeppni við sjálfan sig á íhlutamarkaðnum. Í slíkum tilvikum takmarka hömlur, sem felast í því að eingöngu er heimilt að framleiða til eigin nota, að jafnaði ekki samkeppni eða falla undir 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins. Hins vegar er það skilyrði að leyfishafi sé ekki hindraður í að selja vörur, sem leyfið tekur til, sem varahluti í sínar eigin vörur. Leyfishafi verður að geta þjónað eftirmarkaði fyrir sínar eigin vörur, svo sem óháðum þjónustufyrirtækjum sem veita þjónustu og gera við vörur sem hann sjálfur hefur framleitt.
190. Þegar leyfisveitandinn er ekki íhlutabirgir á viðkomandi markaði eiga ekki við framangreindar ástæður fyrir því að leggja hömlur á leyfishafa sem felast í því að hann geti einungis framleitt til eigin nota. Í slíkum tilvikum geta hömlurnar að meginreglu til verið að stuðla að tæknimiðlun með því að tryggja að leyfishafar selji ekki til framleiðenda sem keppa við leyfisveitandann á öðrum mörkuðum. Hins vegar felur skuldbinding leyfishafa um að selja ekki tilteknum hópum viðskiptamanna, sem eru fráteknið fyrir leyfisveitandann, að jafnaði í sér annan möguleika sem er minna samkeppnishamlandi. Þar af leiðandi eru hömlur, sem fela í sér að eingöngu er heimilt að framleiða til eigin nota, að jafnaði ekki nauðsynlegar til þess að tæknimiðlun geti átt sér stað.

2.6. Samtvinnun og samþætting

191. Hvað varðar leyfi fyrir tækniaðferð er um samtvinnun að ræða þegar leyfisveitandi skilyrðir veitingu leyfis fyrir einni tækniaðferð (bindandi varan) við það að leyfishafi taki einnig leyfi fyrir annarri tækniaðferð eða kaupum ákveðna vöru af leyfisveitanda eða af einhverjum aðila sem hann tilnefnið (bundna varan). Samþætting á sér stað þegar tvær tækniaðferðir eða ein tækniaðferð og ein vara eru eingöngu seldar saman í einni heild. Í báðum tilvikum er það þó skilyrði að vörurnar og tækniaðferðirnar, sem um ræðir, séu aðskildar í þeim skilningi að aðskilin eftirspurn sé eftir hverri þessara vara og tækniaðferða sem mynda hluta af samtvinnun eða samþættingu. Þetta á að jafnaði ekki við þegar tækniaðferðirnar eða vörurnar eru tengdar saman af nauðsyn á þann hátt að ekki er hægt að hagnýta tæknina, sem leyfið tekur til, án bundnu vörunnar eða að ekki sé hægt að hagnýta annan hluta heildarinnar án hins. Í því, sem hér fer á eftir, vísar „samtvinnun“ bæði til samtvinnunar og samþættingar.
192. Ákvæði 3. gr. hópundanþágureglugerðarinnar, sem takmarka beitingu hópundanþágunnar við mörk markaðshlutdeildar, tryggir að samtvinnun og samþætting njóti ekki hópundanþágu fari þær yfir 20% mörk markaðshlutdeildar í samningum milli keppinauta og 30% mörkin þegar um er að ræða aðila sem eiga ekki í samkeppni. Mörk markaðshlutdeildar gilda um alla viðkomandi tækni- eða vörumarkaði sem verða fyrir áhrifum af nýjaleyfissamningnum, meðal annars markaðinn fyrir bundnu vöruna. Ef farið er yfir mörk markaðshlutdeildar er nauðsynlegt að vega og meta samkeppnishamlandi áhrif gegn samkeppnisörvandi áhrifum af samtvinnuninni.
193. Helstu samkeppnishamlandi áhrif samtvinnunar eru útilokun annarra birgja fyrir bundnu vöruna frá markaðnum. Samtvinnun getur einnig gert leyfisveitandanum kleift að viðhalda markaðsstyrk á markaðnum fyrir bindandi vöruna með því að skapa markaðshindranir þar sem þær geta þvingað nýja markaðsaðila til þess að koma inn á nokkra markaði samtímis. Ennfremur getur samtvinnun gert leyfisveitandanum kleift að hækka einkaleyfisþóknun, einkum þegar bindandi varan og bundna varan geta að hluta til komið hvor í stað annarrar og þegar þessar tvær vörur eru ekki notaðar í föstum hlutföllum. Samtvinnun kemur í veg fyrir að leyfishafi geti skipt yfir í staðgönguvörur þegar einkaleyfisþóknun hækkar á bindandi vörunni. Þessi samkeppnisvandamál eru óháð því hvort samningsaðilarnir eiga í samkeppni. Til þess að samtvinnun hafi hugsanleg samkeppnishamlandi áhrif verður leyfisveitandinn að hafa umtalsverðan markaðsstyrk á markaðnum fyrir bindandi vöruna þannig að það hindri samkeppni á markaðnum fyrir bundnu vöruna. Hafi hann engan markaðsstyrk fyrir bindandi vöruna getur leyfisveitandinn ekki notað tækniaðferð sína í þeim samkeppnishamlandi tilgangi að útiloka birgja frá markaði fyrir bundnu vöruna. Ennfremur verður samtvinnun, eins og þegar um er að ræða skuldbindingar um að taka ekki þátt í samkeppni, að taka til ákveðins hluta markaðarins fyrir bundnu vöruna til þess að verulegra útilokunaráhrifa gæti. Í tilvikum þegar leyfisveitandi hefur markaðsstyrk á markaðnum fyrir bundnu vöruna fremur en á markaðnum fyrir bindandi vöru telst takmörkunin vera skuldbinding um að taka ekki þátt í samkeppni eða magnþvingun sem endurspeglar þá staðreynd að uppruna hvers kyns samkeppnisvanda megi rekja til markaðarins fyrir „bundnu“ vöruna en ekki markaðarins fyrir „bindandi“ vöruna ⁽⁶⁶⁾.
194. Samtvinnun getur einnig leitt til hagræðingar. Þetta á til dæmis við þegar bundna varan er nauðsynleg til þess hægt sé að hagnýta tæknina, sem leyfið tekur til, á fullnægjandi hátt tæknilega séð eða til þess að tryggja að framleiðslan með leyfinu samsvari gæðakröfum sem leyfisveitandinn og aðrir leyfishafar fullnægja. Í slíkum tilvikum takmarkar samtvinnun annaðhvort ekki samkeppni eða fellur undir 3. mgr. 53. gr. EES-samningsins. Þegar leyfishafar nota vörumerki eða merki leyfisveitandans eða þegar neytendum er á annan hátt ljóst að

⁽⁶⁶⁾ Um beitingu greiningarreglnanna sjá undirkafla 2.7. hér á eftir og 138. mgr. og áfram í leiðbeiningunum um löðréttar takmarkanir sem vitnað er til í 36. mgr.

tengsl séu á milli vörunnar, sem byggist á tækninni sem leyfið tekur til, og leyfisveitandans, hefur leyfisveitandinn lögmætra hagsmuna að gæta við að tryggja að gæði varanna séu slík að það grafi ekki undan verðmæti tækniáðferðar hans eða orðspori hans sem fyrirtækis. Ennfremur þegar neytendum er ljóst að leyfishafar (og leyfisveitandi) framleiða á grundvelli sömu tækniáðferðar er ólíklegt að leyfishafar væru reiðubúnir til að afla sér leyfis nema allir hagnýti tæknina á tæknilega fullnægjandi hátt.

195. Samtíðingun er einnig líkleg til að vera samkeppnisörvandi þegar bundna varan gerir leyfishafa kleift að hagnýta tæknina, sem leyfið tekur til, á verulega hagkvæmari hátt. Dæmi um þetta er að þegar leyfisveitandi veitir leyfi fyrir ákveðinni vinnslutækni geta samningsaðilar einnig komið sér saman um að leyfishafi kaupi af leyfisveitanda hvata sem er þróaður til notkunar með tækninni sem leyfið tekur til og gerir kleift að hagnýta tæknina á hagkvæmari hátt en þegar aðrir hvatar eru notaðir. Falli slíkar hömlur á annað borð undir 1. mgr. 53. gr. er líklegt að ákvæðum 3. mgr. 53. gr. sé fullnægt, jafnvel þótt farið sé yfir mörk markaðshlutdeildar.

2.7. *Skuldbindingar um að taka ekki þátt í samkeppni*

196. Skuldbindingar um að taka ekki þátt í samkeppni vegna tækniáðferðar, sem leyfi nær til, fela í sér að leyfishafi skuldbindur sig til þess að nota ekki tækni utanaðkomandi aðila sem keppir við tæknina sem leyfið tekur til. Ef skuldbindingin um að taka ekki þátt í samkeppni varðar vöru eða viðbótartækni, sem leyfisveitandi útvegar, fellur hún undir þáttinn hér á undan um samtíðingun.
197. Hópunanþágureglugerðin undanþiggur skuldbindingar um að taka ekki þátt í samkeppni bæði þegar um er að ræða samninga milli keppnauta og þegar um er að ræða samninga milli aðila sem eiga ekki í samkeppni allt að 20% mörkum markaðshlutdeildar annars vegar og 30% hins vegar.
198. Helsta hættan, sem steðjar að samkeppni vegna skuldbindinga um að taka ekki þátt í samkeppni, er útilokun tækniáðferða utanaðkomandi aðila frá markaðnum. Skuldbindingar um að taka ekki þátt í samkeppni geta einnig auðveldað leynilegt samráð milli leyfisveitanda þegar um er að ræða uppsafnaða notkun. Útilokun á tækniáðferðum í samkeppni minnkar þrýsting af völdum samkeppni á einkaleyfisþóknun, sem leyfisveitandinn fer fram á, og veikir samkeppni milli tækniáðferða, sem fyrir eru, með því að draga úr möguleikum leyfishafa á að láta eina tækniáðferð í samkeppni koma í stað annarrar. Þar sem aðalvandamálið í báðum tilvikum er útilokun frá markaðnum er að jafnaði hægt að greina samninga milli keppnauta og samninga milli þeirra sem eiga ekki í samkeppni á sama hátt. Þegar um er að ræða gagnkvæma nytjaleyfissamninga milli keppnauta, þar sem báðir aðilar koma sér saman um að nota ekki tækniáðferðir utanaðkomandi aðila, getur samningurinn hins vegar auðveldað leynilegt samráð milli þeirra á vörumarkaðnum, en það réttlætir að miðað sé við lægri mörk markaðshlutdeildar, þ.e. 20%.
199. Um útilokun frá markaði getur verið að ræða ef umtalsverður hluti hugsanlegra leyfishafa er þá þegar bundinn við eina tækniuppsprettu eða fleiri (þegar um uppsöfnuð áhrif er að ræða), og hindraðir í að hagnýta tækniáðferðir í samkeppni. Útilokunaráhrif geta leitt af samningum, sem einn leyfisveitandi með verulegum markaðsstyrk gerir, eða af uppsöfnuðum áhrifum samninga, sem nokkrir leyfisveitendur gera með sér, jafnvel þótt einstakur samningur eða net samninga falli undir hópunanþágureglugerðina. Í síðarnefnda tilvikinu er þó ólíklegt að alvarlegra uppsöfnunaráhrifa gæti meðan minna en 50% markaðarins eru bundin. Yfir þessum mörkum er líklegt að útilokun frá markaðnum verði umtalsverð ef aðgangshindranir fyrir nýja leyfishafa eru tiltölulega háar. Ef aðgangshindranir eru lágur geta nýir leyfishafar komið inn á markaðinn og hagnýtt rekstrarlega hagkvæmar tækniáðferðir utanaðkomandi aðila og orðið þar með raunverulegir keppnautar leyfishafa sem fyrir eru á markaðnum. Til að ákvarða raunverulega möguleika utanaðkomandi aðila á að koma inn á markaðinn og færa út starfsemi sína er einnig nauðsynlegt að taka tillit til þess að hve miklu leyti skuldbindingar dreifiaðila um að taka ekki þátt í samkeppni binda þá leyfishöfum. Ekki er raunhæfur möguleiki á að koma tækniáðferðum utanaðkomandi aðila á markaðinn nema aðgangur að nauðsynlegum framleiðslu- og dreifibúnaði sé fyrir hendi. Það hversu auðvelt er að komast inn á markaðinn fer, með öðrum orðum, ekki aðeins eftir aðgangi að hugsanlegum leyfishöfum heldur einnig hvort þessir leyfishafar eiga auðveldan aðgang að dreifingu. Við mat á útilokunaráhrifum á dreifingarstiginu mun Eftirlitsstofnun EFTA styðjast við greiningarreglurnar sem lýst er í undirkafla IV.2.1 í leiðbeiningunum um lóðréttar takmarkanir ⁽⁶⁷⁾.
200. Ef leyfisveitandi hefur umtalsverðan markaðsstyrk geta skuldbindingar af hálfu leyfishafa um að afla sér eingöngu tækniáðferðar frá honum leitt til verulegra útilokunaráhrifa. Því sterkari sem markaðsstaða leyfisveitandans er þeim mun meiri hættan er á að tækniáðferðir í samkeppni séu útilokaðar frá markaðnum. Til þess að verulegra útilokunaráhrifa gæti þurfa skuldbindingar um að taka ekki þátt í samkeppni ekki endilega að taka til verulega stórs hluta markaðarins. Þessi áhrif geta einnig orðið þegar skuldbindingum um að taka ekki þátt í samkeppni er beint að fyrirtækjum sem líklegust eru til þess að fá leyfi fyrir tækniáðferðunum í samkeppni. Hættan á útilokun frá markaðnum er sérstaklega mikil þegar eingöngu takmarkaður fjöldi hugsanlegra leyfishafa er fyrir hendi og nytjaleyfissamningurinn varðar tækniáðferð sem leyfishafar nota við framleiðslu til nota í eigin vörur. Í slíkum tilvikum er líklegt að aðgangshindranir fyrir nýja leyfisveitendur séu miklar. Einnig er minni hættan á útilokun þegar tæknin er notuð til þess að framleiða vörur sem seldar eru utanaðkomandi aðilum. Þó að hömlurnar bindi í þessu tilviki einnig framleiðslugetu viðkomandi vara, binda þær ekki eftirspurn eftir vörunni, sem felur í sér vöruna sem byggist á aðföngunum sem framleidd eru með tækninni sem leyfið tekur til. Til þess að komast inn á markaðinn í síðara tilvikinu þurfa leyfisveitendur aðeins að hafa aðgang að einum eða fleiri leyfishöfum, sem hafa nægilega framleiðslugetu og ólíklegt þarf að vera, nema þegar aðeins fáein fyrirtæki eiga eða geta orðið sér úti um nauðsynlegan búnað til að fá leyfi, að leyfisveitandi geti neitað keppnautum sínum um aðgang að skilvirkum leyfishöfum með því að skuldbinda þá til þess að taka ekki þátt í samkeppni.

⁽⁶⁷⁾ Sjá 36. mgr.

201. Skuldbindingar um að taka ekki þátt í samkeppni geta einnig haft samkeppnisörvandi áhrif. Í fyrsta lagi geta slíkar skuldbindingar stuðlað að aukinni útbreiðslu á tækni með því að draga úr líkum á óréttmætri hagnýtingu tækninnar sem leyfið tekur til, einkum verkunnáttu. Ef leyfishafi hefur rétt á að fá leyfi fyrir tækniáðferðum í samkeppni hjá utanaðkomandi aðilum er hætt á að tiltekin verkunnáttu, sem leyfi nær til, verði notuð í tengslum við hagnýtingu á tækniáðferðum í samkeppni, og þar með hefðu keppinautarnir ávinning af því. Ef leyfishafi hagnýtir einnig tækniáðferðir í samkeppni torveldar það að jafnaði eftirlit með einkaleyfisþóknun, sem gæti orðið til þess að leyfisveitendur misstu áhugann á að veita leyfi.
202. Í öðru lagi geta skuldbindingar um að taka ekki þátt í samkeppni, hugsanlega ásamt með landsvæði, sem einkaréttur nær til, verið nauðsynlegar til þess að tryggja að leyfishafi hafi örvun til að fjárfesta í og hagnýta tæknina, sem leyfið tekur til, á skilvirkan hátt. Ef samningur fellur undir 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins, vegna þess að hann hefur veruleg áhrif til útilokunar, getur einnig verið nauðsynlegt, til þess hægt sé að beita 3. mgr. 53. gr. gagnvart honum, að velja annan kost sem hefur minna samkeppnishamlandi áhrif, sem gæti til dæmis verið skuldbindingar, um að framleiða lágmarksmagn af vörum eða greiða lágmarksþóknun fyrir einkaleyfið, sem að jafnaði geta ekki útilokað tækniáðferðir í samkeppni í jafnmiklum mæli.
203. Í þriðja lagi ef leyfisveitandi skuldbindur sig til þess að ráðast í verulegar fjárfestingar í þágu viðskiptamanns, til dæmis í þjálfun og aðlögun á tækninni, sem leyfið tekur til, að þörfum leyfishafa, geta skuldbindingar um að taka ekki þátt í samkeppni eða að öðrum kosti skuldbindingar um að framleiða lágmarksmagn af vörum eða greiða lágmarksþóknun fyrir einkaleyfið verið nauðsynleg örvun fyrir leyfisveitanda til þess að ráðast í fjárfestingar eða komast hjá ránsvanda. Hins vegar mun leyfisveitandi að jafnaði geta gjaldfært slíkar fjárfestingar beint í formi eingreiðslu sem sýnir að aðrir kostir séu fyrir hendi sem takmarka samkeppni ekki jafnmikið.

3. Sáttargerðir og samningar um að láta ekki reyna á hugverkarétt

204. Leyfisveiting getur nýst sem tæki til að jafna ágreining eða til að komast hjá því að annar samningsaðilinn neyti hugverkaréttar síns þannig að hinn aðilinn geti ekki hagnýtt sína eigin tækni. Leyfisveiting, þar með taldar gagnkvæmar leyfisveitingar í tengslum við sáttargerðir og samninga um að láta ekki reyna á hugverkarétt, takmarkar ekki samkeppni sem slík þar eð hún gerir samningsaðilum kleift að hagnýta tækni sína eftir að samningurinn hefur verið gerður. Hins vegar geta einstök skilyrði slíkra samninga fallið undir 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins. Farið er með leyfisveitingu í tengslum við sáttargerðir á sama hátt og aðra nýtjaleyfissamninga. Ef um er að ræða tækniáðferðir, sem tæknilega séð geta komið hver í stað annarrar, er því nauðsynlegt að meta að hve miklu leyti viðkomandi tækniáðferðir eru líklegar til að hafa útilokandi áhrif, hvort sem það er á einhliða eða gagnkvæman hátt (sbr. 32. mgr. hér á undan). Ef svo er teljast samningsaðilarnir ekki vera keppinautar.
205. Hópuðanþágan gildir að því tilskildu að samningurinn feli ekki í sér neinar harkalegar samkeppnishömlur af því tagi sem lýst er í 4. gr. hópuðanþágureglugerðarinnar. Listinn yfir harkalegar hömlur í 1. mgr. 4. gr. gildir einkum þegar samningsaðilum er ljóst að ekki er um neina útilokandi stöðu að ræða og þeir því í raun keppinautar. Í slíkum tilvikum er sáttin eingöngu leið til þess að takmarka samkeppni sem var fyrir hendi áður en samningurinn var gerður.
206. Ef líkur eru á að hægt yrði að útiloka leyfishafa frá markaðnum, væri nýtjaleyfissamningnum ekki til að dreifa, er samningurinn að jafnaði samkeppnisörvandi. Hömlur, sem takmarka samkeppni á sviði sömu tækniáðferðar milli leyfisveitanda og leyfishafa, samrýmast oft 53. gr., sbr. 2. undirkafla hér á undan.
207. Samningar, þar sem samningsaðilar veita hvor öðrum gagnkvæm leyfi og kveða á um hömlur á notkun tækniáðferða sinna, til dæmis hömlur á leyfisveitingu til utanaðkomandi aðila, geta fallið undir 1. mgr. 53. gr. Ef samningsaðilar hafa verulega mikinn markaðsstyrk og samningurinn kveður á um hömlur sem augljóslega eru þrængri en þörf er á til þess að losa um stöðuna, er líklegt að samningurinn falli undir 1. mgr. 53. gr. jafnvel þótt gagnkvæm útilokandi staða sé fyrir hendi. Einkum er líklegt að 1. mgr. 53. gr. gildi ef samningsaðilarnir skipta með sér mörkuðum eða kveða á um fasta reglubundna og gagnkvæma einkaleyfisþóknun sem hefur veruleg áhrif á markaðsverð.
208. Ef samningsaðilar hafa samningsbundinn rétt til þess að nota tækniáðferð hvors annars og samningurinn tekur til framtíðarþróunar, er nauðsynlegt að meta hvaða áhrif samningurinn hefur á örvun samningsaðila til að stunda nýsköpun. Ef samningsaðilar hafa verulega mikinn markaðsstyrk er líklegt að samningurinn falli undir 1. mgr. 53. gr. ef hann kemur í veg fyrir að annar samningsaðilanna nái samkeppnisforskoti á hinn aðilann. Samningar, sem koma í veg fyrir samkeppni eða draga verulega úr möguleika annars aðilans á að ná samkeppnisforskoti á hinn aðilann, draga úr örvun til nýsköpunar og hafa þannig neikvæð áhrif á mikilvægan hluta samkeppnisferlisins. Slíkir samningar eru ekki heldur líklegir til þess að fullnægja skilyrðunum í 3. mgr. 53. gr. Einkum er ólíklegt að hömlurnar geti talist óhjákvæmilegar í skilningi þriðja skilyrðis 3. mgr. 53. gr. Til þess að fullnægja markmiðum samningsins, þ.e. að tryggja að samningsaðilar geti haldið áfram að hagnýta sína eigin tækniáðferð án þess að utanaðkomandi aðili hefti það merkir ekki að samningsaðilar verði að koma sér saman um að deila með sér nýjungum í framtíðinni. Hins vegar er ólíklegt að samningsaðilar séu hindraðir í að ná samkeppnisforskoti á hinn aðilann ef markmið leyfisins er að heimila aðilunum að þróa hvor sínar tækniáðferðir og þar sem leyfið leiðir ekki til þess að þeir noti sömu tæknilegu lausnirnar. Slíkir samningar skapa aðeins hönnunarfrelsi þar sem þeir koma í veg fyrir að annar aðilinn kæri hinn fyrir brot á hugverkarétti.
209. Í tengslum við sáttargerð og samning um að láta ekki reyna á hugverkaréttindi, falla ákvæði um að vefengja ekki réttindi að jafnaði utan 1. mgr. 53. gr. Það felst í slíkum samningum að samningsaðilar eru á einu máli um að þeir muni ekki síðar meir vefengja hugverkaréttinn sem fellur undir samninginn. Sjálft markmið samningsins er að finna lausn á fyrirbyggjandi deilumálum og/eða forðast ágreining í framtíðinni.

4. Tæknisamlög

210. Tæknisamlög eru skilgreind sem tilhögun þar sem tveir samningsaðilar eða fleiri safna tækniáðferðum saman í eina heild sem ekki aðeins aðilum að samlaginu er veitt nýtleifyfi fyrir heldur einnig utanaðkomandi aðilum. Hvað varðar uppbyggingu getur tæknisamlagið tekið á sig mynd einfaldrar tilhögunar milli takmarkaðs fjölda aðila eða verið vel skipulögð tilhögun þar sem sérstakri einingu er falið að veita nýtleifyfi fyrir tækniáðferðunum sem eru samnýttar. Í báðum tilvikum getur samlagið gert leyfishöfum kleift að starfa á markaðnum á grundvelli eins nýtleifyfis.
211. Ekki þurfa að vera nein bein tengsl milli tæknisamlaga og staðla en í sumum tilvikum styðja tækniáðferðirnar í samlaginu (að öllu leyti eða að hluta til) staðal sem er við lýði innan atvinnugreinar í reynd eða að lögum. Ef tæknisamlag styður atvinnugreinarstaðal þarf það ekki endilega að styðja einn staðal. Mismunandi tæknisamlög kunna að styðja staðla í samkeppni.
212. Samningar um myndun tæknisamlaga og fastsetningu skilyrða fyrir rekstri þeirra falla ekki undir hópundanþáguna (sbr. undirkafla III.2.2 hér á undan), óháð því hver fjöldi viðkomandi samningsaðila er. Eingöngu er fjallað um slíka samninga í þessum leiðbeiningum. Samlagssamningar hafa í för með sér ýmis sérstæk vandamál varðandi val á tækniáðferðunum, sem á að samnýta og rekstur samlagsins, sem koma ekki upp í tengslum við aðrar tegundir leyfisveitinga. Þó er farið með einstök nýtleifyfi, sem veitt eru í gegnum samlagið til utanaðkomandi leyfishafa, á sama hátt og aðra nýtleifyfissamninga sem njóta hópundanþágu ef skilyrðunum í hópundanþágureglugerðinni er fullnægt, meðal annars kröfum 4. gr. reglugerðarinnar þar sem harkalegar hömlur eru tilgreindar.
213. Tæknisamlög geta takmarkað samkeppni. Myndun tæknisamlags felur óhjákvæmilega í sér sameiginlega sölu á samnýttum tækniáðferðum sem samsvarar samtökum um verðsamráð ef um er að ræða samnýtingu á tækniáðferðum sem geta eingöngu eða að meginhluta til komið hver í stað annarrar. Auk þess að draga úr samkeppni milli samningsaðila geta tæknisamlög einnig, einkum þegar þau styðja staðal innan atvinnugreinar eða koma í reynd á slíkum staðli, heft nýsköpun með því að útiloka aðrar tækniáðferðir frá markaðnum. Staðall og tengt tæknisamlag getur torvelað innkomu nýrra og endurbættra tækniáðferða á markaðinn.
214. Tæknisamlög geta einnig haft samkeppnisörvandi áhrif einkum með því að draga úr viðskiptakostnaði og setja hámark á uppsafnaða einkaleyfisþóknun til þess að koma í veg fyrir tvöfalda álagningu. Samlagið gerir kleift að veita nýtleifyfi fyrir samnýttum tækniáðferðum með einum gerningi. Þetta er sérstaklega mikilvægt í atvinnugreinum þar sem hugverkaréttur er útbreiddur og þar sem nauðsynlegt er að fá leyfi hjá mörgum leyfisveitendum til þess að geta starfað á markaðnum. Þegar leyfishafar fá reglubundna þjónustu í tengslum við notkun á tækni, sem leyfi nær til, getur sameiginleg leyfisveiting og þjónusta orðið til að draga enn frekar úr kostnaði þeirra.

4.1. Eðli samnýtttra tækniáðferða

215. Hættan, sem samkeppni getur stafað af tæknisamlagi, og hugsanleg hagræðing af völdum þess fer að miklum hluta til eftir tengslunum milli samnýtttra tækniáðferða og tengslum þeirra við tækniáðferðir utan samlagsins. Gera verður tvenns konar grundvallargreinararmun, þ.e. a) milli tækniáðferða sem bæta hvor aðra upp og tækniáðferða sem geta komið hvor í stað annarrar og b) milli nauðsynlegrar tækniáðferðar og tækniáðferðar sem er ekki nauðsynleg.
216. Tvær tækniáðferðir ⁽⁶⁸⁾ bæta hvor aðra upp, en koma ekki hvor í stað annarrar, þegar þörf er á báðum áðferðunum til þess að framleiða vöruna eða hrinda í framkvæmd ferli sem tækniáðferðirnar tengjast. Á hinn bóginn geta tvær tækniáðferðir komið hvor í stað annarrar þegar önnur tveggja gerir handhafa þeirra kleift að framleiða vöruna eða hrinda í framkvæmd ferlinu sem tækniáðferðirnar tengjast. Tækniáðferð er nauðsynleg, andstætt því að vera ónauðsynleg, ef engin önnur tækniáðferð getur komið í hennar stað innan eða utan tæknisamlagsins og tækniáðferðin, sem um ræðir, er nauðsynlegur hluti af tækniheildinni, sem notuð er til að framleiða vöru eða vörur, eða hrinda í framkvæmd ferli sem tæknisamlagið tengist. Tækniáðferð, sem er þess eðlis að engin önnur tækniáðferð getur komið í stað hennar, er nauðsynleg svo lengi sem hún fellur undir a.m.k. einn gildan hugverkarétt. Tækniáðferðir, sem eru nauðsynlegar, bæta óhjákvæmilega einnig hvor aðra upp.
217. Ef tækniáðferðir í samlagi geta komið hvor í stað annarrar er líklegt að einkaleyfisþóknun sé hærri en ella vegna þess að leyfishafar hafa ekki ávinning af samkeppni milli tækniáðferðanna sem um ræðir. Ef tækniáðferðirnar í samlaginu bæta hvor aðra upp lækkar tilhögunin viðskiptakostnað og getur það leitt til lægri heildarleyfisþóknunar vegna þess að samningsaðilar eru í aðstöðu til að fastsetja sameiginlega einkaleyfisþóknun fyrir alla tækniheildina í staðinn fyrir að hvor um sig fastsetji einkaleyfisþóknun þar sem ekki er tekið tillit til einkaleyfisþóknunar sem aðrir hafa fastsett.
218. Munurinn á tækniáðferðum, sem bæta hvor aðra upp, og tækniáðferðum, sem geta komið hvor í stað annarrar, er ekki alltaf alveg ljós þar sem tækniáðferðir geta að hluta til komið hvor í stað annarrar og að hluta til bætt hvor aðra upp. Ef líklegt er að leyfishafar sæktust eftir að fá tvær tækniáðferðir, vegna hagræðingar sem af samþættingu beggja áðferðanna myndi leiða, er lítið svo á að tækniáðferðirnar bæti hvor aðra upp jafnvel þótt þær komi að hluta til hvor í stað annarrar. Í slíkum tilvikum er líklegt að væri tæknisamlag ekki fyrir hendi myndu leyfishafar vilja fá leyfi fyrir báðum tækniáðferðunum vegna þess að aukinn efnahagslegur ávinningur fengist af því að nota báðar tækniáðferðirnar í staðinn fyrir að nota aðeins aðra þeirra.

⁽⁶⁸⁾ Hugtakið „tækniáðferð“ takmarkast ekki við einkaleyfi. Það tekur einnig til einkaleyfisumsókna og annars hugverkaréttar en einkaleyfa.

219. Uptaka tækniáferða, sem geta komið hvor í stað annarrar, í tæknisamslag takmarkar samkeppni milli mismunandi tækniáferða og samsvarar sameiginlegri samþættingu viðskipta. Ef samlagið er að verulegu leyti samsett af tækniáferðum, sem geta komið hvor í stað annarrar telst fyrirkomulagið auk þess vera verðsamráð milli keppinauta. Að meginreglu til telur Eftirlitsstofnun EFTA að uptaka tækniáferða, sem geta komið hvor í stað annarrar, í samlag brjótí gegn 1. mgr. 53. gr. EES-samningsins. Eftirlitsstofnun EFTA telur einnig að ólíklegt sé að skilyrðum 3. mgr. 53. gr. sé fullnægt ef um er að ræða samlög sem að verulegu leyti taka til tækniáferða sem geta komið hvor í stað annarrar. Ef tækniáferðirnar, sem um ræðir, geta komið hvor í stað annarrar lækkar viðskiptakostnaður ekki við það að fella báðar inn í samlagið. Ef tæknisamslaginu væri ekki til að dreifa væri ekki eftirspurn eftir báðum tækniáferðunum meðal leyfishafa. Ekki er nóg að samningsaðilar geti veitt leyfi óháð hvor öðrum. Samningsaðilar hefðu lítinn hag af því þar sem þeir myndu þar með veikja grundvöll samlagsins sem gerir þeim kleift að nýta markaðsstyrk sinn í sameiningu.
220. Þegar tæknisamslag samanstendur eingöngu af tækniáferðum sem eru nauðsynlegar og bæta því hvor aðra óhjákvæmilega upp telst myndun samlagsins að jafnaði falla utan 1. mgr. 53. gr. óháð markaðsstöðu samningsaðilanna. Hins vegar geta skilmálarnir sem gilda um leyfisveitinguna fallið undir 1. mgr. 53. gr.
221. Þegar einkaleyfi, sem eru ekki nauðsynleg en bæta hvert annað upp, eru hluti af tæknisamslagi er hætta á að tækniáferðir utanaðkomandi aðila verði útilokaðar frá markaðnum. Um leið og tækniáferð hefur verið felld inn í samlag og leyfi veitt fyrir henni sem hluta af heildinni er ekki líklegt að leyfishafar hafi mikinn áhuga á afla leyfis fyrir tækniáferð í samkeppni þegar einkaleyfisþóknunin fyrir heildina nær þegar til tækniáferðar sem getur komið í stað hennar. Ef tæknisamslag tekur auk þess til tækniáferða sem eru ekki nauðsynlegar til þess að framleiða vöruna eða vörurnar eða til þess að hrinda í framkvæmd því ferli sem tæknisamslagið tengist þvingar það einnig leyfishafa til að greiða fyrir tækniáferð sem þeir hafa hugsanlega ekki þörf fyrir. Ef einkaleyfi, sem bæta hver önnur upp er tekin með í samlagið telst það vera sameiginleg samþætting viðskipta. Þegar samlagið tekur til tækniáferða sem eru ekki nauðsynlegar er líklegt að samningurinn falli undir 1. mgr. 53. gr. ef samlagið hefur tiltölulega sterka stöðu á einhverjum viðkomandi markaði.
222. Þar eð hægt er að þróa tækniáferðir, sem koma hver í stað annarrar, eða tækniáferðir, sem bæta hver aðra upp, eftir að samlaginu hefur verið komið á, er það áframhaldandi ferli að meta hvort þær séu nauðsynlegar. Tækni getur því hætt að vera nauðsynleg eftir að samlaginu hefur verið komið á vegna þess að nýjar tækniáferðir utanaðkomandi aðila hafa komið fram. Ein leið til að tryggja að slíkar tækniáferðir utanaðkomandi aðila séu ekki útilokaðar frá markaðnum er að undanskilja tækniáferðir, sem eru ekki lengur nauðsynlegar, frá samlaginu. Hins vegar geta verið vól annarra leiða til að tryggja að tækniáferðir utanaðkomandi aðila séu ekki útilokaðar. Þegar eftirlitsstofnunin metur hvort tæknisamslag tekur til tækniáferða, sem eru ekki lengur nauðsynlegar, þ.e. tækniáferðir sem aðrar tækniáferðir utan samlagsins geta komið í staðinn fyrir eða eru ekki nauðsynlegar til þess að framleiða eina eða fleiri vörur sem samlagið tengist, mun hún í heildarmati sínu taka mið af eftirtöldum þáttum, meðal annars:
- hvort einhverjar samkeppnisörvandi ástæður séu fyrir því að taka tækniáferðir með í samlagið sem eru ekki nauðsynlegar,
 - hvort leyfisveitendum er áfram frjálst að veita leyfi fyrir tækniáferðum sínum óháð hver öðrum. Þegar samlagið tekur til takmarkaðs fjölda tækniáferða og tækniáferðir fyrirfinnast fyrir utan samlagið sem geta komið í stað þeirra kunna leyfishafar að vilja setja saman sína eigin tækniheild sem er samsett að hluta til af tækninni sem er í samlaginu og að hluta til af tækniáferðum í eigu utanaðkomandi aðila,
 - hvort með samlaginu sé, þegar tækniáferðirnar í samlaginu gegna mismunandi hlutverki hvað notkun varðar þannig að ekki er nauðsynlegt að nota allar samnýttu tækniáferðirnar, eingöngu boðið upp á tækniáferðirnar sem eina heild eða hvort hægt er að fá sérstakan pakka fyrir tiltekna notkun. Í síðara tilvikinu er komist hjá því að tækniáferðir sem eru ekki nauðsynlegar vegna tiltekinnar vöru eða ferils séu tengdar nauðsynlegum tækniáferðum,
 - hvort tækniáferðirnar í samlaginu eru eingöngu fáanlegar sem ein heild eða hvort leyfishafar eiga möguleika á að fá leyfi fyrir hluta heildarinnar eingöngu með samsvarandi lækkun á einkaleyfisþóknun. Möguleikinn á að fá leyfi fyrir hluta heildarinnar eingöngu getur dregið úr hættunni á að tækniáferðir utanaðkomandi aðila utan samlagsins séu útilokaðar frá markaðnum, einkum ef leyfishafi fær samsvarandi lækkun á einkaleyfisþóknun. Þetta útheimtir að hverri og einni tækniáferð í samlaginu sé úthlutað ákveðnum hluta af heildareinkaleyfisþóknuninni. Ef nýjaleyfissamningar milli samlagsins og einstakra leyfishafa eru gerðir til tiltölulega langs tíma og samnýtta tækniáferðin styður í reynd staðal innan atvinnugreinar verður einnig að taka tillit til þess að samlagið kann að útiloka aðgang nýrra tækniáferða, sem geta komið í stað tækniáferðarinnar í samlaginu, að markaðnum. Þegar metið er hvort hætta er á útilokun í slíkum málum er mikilvægt að taka tillit til þess hvort leyfishafar geta sagt upp hluta nýjaleyfissamningsins með hæfilegum fresti og fengið samsvarandi lækkun á einkaleyfisþóknun.

4.2. Mat á stökum takmörkunum

223. Í þessum undirkafla er fjallað um nokkrar tilteknar takmarkanir, sem koma oft fyrir í samningum um tæknisamslag, á einn eða annan hátt, og meta verður með tilliti til samlagsins í heild. Minnt er á, sbr. 212. mgr. hér á undan, að hópundanþágureglugerðin gildir um nýjaleyfissamninga sem gerðir eru milli samlagsins og utanaðkomandi leyfishafa. Þessi þáttur takmarkast því við myndun samlags og þau sérstöku vandamál sem tengjast leyfisveitingu gegnum tæknisamslag.
224. Eftirlitsstofnun EFTA mun byggja mat sitt á eftirtöldum grundvallarreglum:
- Því sterkari stöðu sem samlagið hefur á markaðnum þeim mun meiri hætta er á samkeppnisletjandi áhrifum,
 - Samlag með sterka stöðu á markaðnum skal vera opið og án mismununar.

3. Samlag má ekki að ósekju útiloka tækniáferðir utanaðkomandi aðila eða takmarka myndun annars samlags.
225. Fyrirtæki, sem koma á fót tæknisamlagi sem samrýmist 53. gr. EES-samningsins, og allir staðlar innan atvinnugreinar sem það kann að styðja, hafa að jafnaði rétt til að semja um og fastsetja einkaleyfisþóknun fyrir tækniheild og hluta hverrar tækniáferðar í einkaleyfisþóknun annaðhvort á undan eða eftir að staðallinn er fastsettur. Slikur samningur er mikilvægur til að koma á staðli eða samlagi og getur í sjálfu sér ekki talist takmarka samkeppni og getur við tiltekna aðstæður leitt til hagræðingar. Í tilteknum aðstæðum getur verið hagkvæmara að semja um einkaleyfisþóknun áður en staðallinn er valinn en ekki eftir að hann hefur verið valinn til þess að koma í veg fyrir að val á staðli hafi í för með sér verulegan markaðsstyrk fyrir eina eða fleiri nauðsynlegar tækniáferðir. Hins vegar verður leyfishöfum að vera í sjálfsvald sett að ákveða verð á vörum sem eru framleiddar með leyfi. Þegar óháður sérfræðingur velur tækniáferðirnar, sem eiga að vera í samlaginu, kann það að stuðla að aukinni samkeppni milli tiltækra tæknilausna.
226. Ef samlag hefur ráðandi stöðu á markaðnum, skulu einkaleyfisþóknun og aðrir leyfisskilmálar vera sanngjarnir og án mismununar og nýttjaleyfin mega ekki vera einkanyttjaleyfi. Þessar kröfur eru nauðsynlegar til að tryggja að samlagið sé opið og leiði ekki til útilokunar og annarra samkeppnishamlandi áhrifa á markaði á síðara sölustigi. Þessar kröfur koma þó ekki í veg fyrir mismunandi einkaleyfisþóknun fyrir mismunandi notkun. Almennt telst það ekki takmarka samkeppni þótt mismunandi einkaleyfisþóknun séu viðhöfð á mismunandi vörumörkuðum, en mismunun innan einstakra vörumarkaða má ekki eiga sér stað. Einkum ætti meðhöndlun leyfishafa ekki að ákvarðast af því hvort þeir eru leyfisveitendur. Eftirlitsstofnun EFTA mun því taka tillit til þess hvort leyfisveitendur eiga einnig að greiða einkaleyfisþóknun.
227. Leyfisveitendur og leyfishafar skulu hafa rétt til að þróa vörur og staðla í samkeppni og verða einnig að hafa rétt til að veita eða fá leyfi utan tæknisamlags. Þessar kröfur eru nauðsynlegar til að takmarka hættuna á að tækniáferðir utanaðkomandi aðila séu útilokaðar frá markaðnum og til að tryggja að tæknisamlagið takmarki ekki nýsköpun og komi í veg fyrir myndun tæknilausna í samkeppni. Ef samlag styður (raun)staðal innan atvinnugreinar og ef samningsaðilar eru skuldbundnir til að taka ekki þátt í samkeppni er sérstaklega hætt við að samlagið komi í veg fyrir þróun á nýjum og bættum tækniáferðum og stöðlum.
228. Skuldbindingar um að veita leyfi á móti ættu ekki að fela í sér einkanyttjaleyfi og takmarkast við þróunarstarfsemi sem er nauðsynleg eða mikilvæg vegna notkunar á tækninni í samlaginu. Þetta gerir samlaginu kleift að njóta góðs af endurbótum á samnýttu tækninni og hafa ávinning af henni. Lögmætt er fyrir samningsaðila að tryggja að leyfishafar, sem hafa eða afla sér nauðsynlegra einkaleyfa, standi ekki í vegi fyrir hagnýtingu samnýttu tækninnar.
229. Eitt vandamálanna, sem fylgja einkaleyfasamlagi, er hættan á að það verndi ógild einkaleyfi. Samnýting hækkar kostnað og gerir það áhættusamara að vefengja leyfi vegna þess að málið fellur um sjálf sig ef aðeins eitt einkaleyfanna er gilt. Vernd ógildra leyfa í samlagi getur leitt til hærri einkaleyfisþóknunar fyrir leyfishafa og getur einnig komið í veg fyrir nýsköpun á sviðinu sem ógilda leyfið tekur til. Til þess að draga úr þessari hættu skal rétturinn til að segja upp leyfi ef það er vefengt takmarkast við tækniáferðir sem eru í eigu þess leyfisveitanda sem málið beinist gegn en ekki til tækniáferða í eigu annarra leyfisveitanda í samlaginu.
- 4.3. Stofnanarammi fyrir tæknisamlag**
230. Tilhögun á myndun, skipulagningu og rekstri tæknisamlags getur dregið úr hættunni á að markmið þess eða áhrif takmarki samkeppni og tryggt að það eflí samkeppni.
231. Þegar þátttaka í ferli, sem tengist fastsetningu á staðli eða myndun samlags, er opin öllum áhugasömum aðilum sem hafa mismunandi hagsmuna að gæta er líklegra að tækniáferðirnar, sem fella á í samlag, séu valdar með tilliti til verðs og gæða heldur en þegar samlaginu er komið á af takmörkuðum hópi tæknieigenda. Þegar mismunandi aðilar að samlaginu eru einstaklingar sem eiga ólíkra hagsmuna að gæta er á samsvarandi hátt líklegra að skilmálar leyfisveitingarinnar, meðal annars einkaleyfisþóknun, verði opnir og án mismununar og endurspegli verðmæti tækninnar, sem leyfið tekur til, en þegar samlaginu er stjórnað af fulltrúum leyfisveitanda.
232. Annar mikilvægur þáttur er hve stóran hlut óháðir sérfræðingar eiga í myndun og rekstri samlags. Til dæmis er matið á því hvort tækni er nauðsynleg fyrir staðalinn, sem studdur er af samlagi, oft flókið mál sem krefst sérstakrar sérfræðikunnáttu. Þátttaka óháðra sérfræðinga í valferlinu getur átt stóran þátt í að tryggja að skuldbinding um að taka eingöngu nauðsynlegar tækniáferðir með í samlagið sé í reynd virt.
233. Eftirlitsstofnun EFTA mun taka mið af því hvernig sérfræðingar eru valdir og hvaða verkefnum þeir eiga nákvæmlega að sinna. Sérfræðingar skulu vera óháðir fyrirtækjunum sem hafa myndað samlagið. Ef sérfræðingar eru tengdir leyfisveitendum eða á annan hátt háðir þeim mun þátttaka þeirra hafa minna vægi. Sérfræðingar verða líka að hafa nauðsynlega tæknisérþekkingu til þess að inna af hendi þau mismunandi verkefni sem þeim hafa verið falin. Verkefni óháðra sérfræðinga getur meðal annars verið að meta hvort tækniáferðirnar, sem lagt er til að verði teknar upp í samlagið, eru gildar og hvort þær eru nauðsynlegar.
234. Einnig er mikilvægt að meta hvernig samningsaðilar miðla viðkvæmum upplýsingum sín á milli. Á fákeppnismörkuðum getur miðlun viðkvæmra upplýsinga, svo sem um verð og framleiðslu auðveldað ólögmætt samráð milli samningsaðila⁽⁶⁹⁾. Í slíkum málum mun Eftirlitsstofnun EFTA taka tillit til þess hvaða

⁽⁶⁹⁾ Sjá í þessu tilliti dóm í máli *John Deere* sem vitnað er til í 14. nmgr.

varúðarráðstafanir hafa verið gerðar til að hindra miðlun viðkvæmra upplýsinga. Óháður sérfræðingur eða óháður leyfisveitingaraðili getur gegnt mikilvægu hlutverki í þessu efni með því að tryggja að framleiðslugögn og söludagsetningar, sem kunna að vera nauðsynlegar til að reikna út og sannreyna einkaleyfisþóknun, séu ekki kunngerð fyrirtækjum í samkeppni á viðkomandi mörkuðum.

235. Að lokum er rétt að skoða hvernig fyrirhugað er að leysa ágreiningsmál í samningum um myndun samlags. Þeim mun líklegra er að ágreiningsmál fái hlutlausa meðferð sem meiri áhersla er lögð á að fela úrlausn þeirra stofnunum eða einstaklingum óháðum samlaginu og meðlimum þess.

EFTA-DÓMSTÓLLINN

ÚRSKURÐUR EFTA-DÓMSTÓLSINS

2007/EES/46/02

24. apríl 2007

í máli E-9/04, MÁLSKOSTNAÐUR,

**Samtök banka og verðbréfafyrirtækja, sem njóta stuðnings Bankasamtaka Evrópu,
gegn Eftirlitsstofnun EFTA, sem nýtur stuðnings íslenska ríkisins**

(Útreikningur málskostnaðar)

Hinn 24. apríl 2007 kvað EFTA-dómstóllinn upp úrskurð í máli E-9/04, MÁLSKOSTNAÐUR, Samtök banka og verðbréfafyrirtækja, í fyrirsvari Dr. Hans-Jörg Niemeyer, Rechtsanwalt, Brussel, Belgíu, og Dr. Ralf Sauer, Rechtsanwalt, Berlín, Þýskalandi, sem njóta stuðnings Bankasamtaka Evrópu, í fyrirsvari Marc Pittie, Avocat, Brussel, Belgíu, gegn Eftirlitsstofnun EFTA, í fyrirsvari Niels Fenger, framkvæmdastjóri, og Björnar Alterskjær, fulltrúi, laga- og umsýsludeild, fulltrúar stofnunarinnar, Brussel, Belgíu, sem nýtur stuðnings íslenska ríkisins, í fyrirsvari Finnur Þór Birgisson, sendiráðsritari og lögfræðingur, utanríkisráðuneytinu, fulltrúi ríkisins, og Peter Christian Dyrberg, lögmaður – beiðni um útreikning á málskostnaði sem Bankasamtökum Evrópu ber að innheimta hjá Eftirlitsstofnun EFTA í kjölfar dóms EFTA-dómstólsins frá 7. apríl 2006 í máli E-9/04, *Samtök banka og verðbréfafyrirtækja gegn Eftirlitsstofnun EFTA*, skýrsla EFTA-dómstólsins 2006, bls. 45 – Dóminn skipuðu dómarnir Carl Baudenbacher, forseti, Þorgeir Örlygsson og Henrik Bull (framsögumaður); ritari dómstólsins: Skúli Magnússon. Úrskurðarorðin eru svofelld:

Heildarfjárhæð málskostnaðar, sem Eftirlitsstofnun EFTA ber að greiða Bankasamtökum Evrópu, er ákveðin EUR 33 365,30.

SKIPAN EFTA-DÓMSTÓLSINS

2007/EES/46/03

Skipan í stöðu ritara EFTA-dómstólsins

Skúli Magnússon hefur verið skipaður ritari EFTA-dómstólsins í samræmi við 9. gr. bókunar 5 við samning EFTA-ríkjanna um eftirlitsstofnun og dómstól fyrir tímabilið 15. apríl 2007 til 14. apríl 2010. Hann kemur í stað Henning Harborg sem hefur látið af störfum.

EB-STOFNANIR

FRAMKVÆMDASTJÓRNIN

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja

2007/EES/46/04

(Mál COMP/M.4731 – Google/DoubleClick)

1. Framkvæmdastjórninni barst 21. september 2007 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ og í kjölfar vísunar samkvæmt 5. mgr. sömu greinar um fyrirhugaða samfylkingu þar sem bandaríska fyrirtækið Google Inc. öðlast með hlutafjárkaupum að fullu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, í bandaríska fyrirtækinu DoubleClick Inc.
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Google: leitarvél fyrir lýðnetið og beinlínuauglýsingar
 - DoubleClick: þjónusta (umsýsla og skýrslugjöf) á sviði beinlínuauglýsinga
3. Að lokinni frumathugun telur framkvæmdastjórnin að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið reglugerðar (EB) nr. 139/2004. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 230, 2. október 2007). Þær má senda með símbrefi (faxnr. +32 (0) 22 96 43 01 og 22 96 72 44) eða í pósti, með tilvísuninni COMP/M.4731 – Google/DoubleClick, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(Mál COMP/M.4738 – OEP/MSP-Stiftung/DVG/Dailycer Group)

2007/EES/46/05

1. Framkvæmdastjórninni barst 26. september 2007 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem bandaríska fyrirtækið One Equity Partners II („OEP“), sem er óbeint undir yfirráðum hins bandaríska J.P Morgan Chase & Co, og þýska fyrirtækið MSP-Stiftung, („MSP“) öðlast með hlutfjárkaupum í sameiningu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, í þýsku fyrirtækjunum De-Vau-Ge Gesundheitswerk Gesellschaft mit beschränkter Haftung („DVG“) og Milk-Snack Produktions GmbH ásamt hollenska fyrirtækinu Delicia BV, franska fyrirtækinu Dailycer S.A.S., breska fyrirtækinu Dailycer Ltd og hollenska fyrirtækinu Dailycer BV (einu nafni „Dailycer Group“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - OEP: sjóður sem fjárfestir í óskráðum félögum
 - MSP: stofnun sem lýtur þýskri löggjöf og hefur eignarhald á tilteknum eignum í þágu félaga í kirkju sjöunda dags aðventista
 - DVG: framleiðsla, dreifing og sala á ýmsum matvörum, m.a. morgunkorni, stöngum og sójadrykkjum o.fl.
 - Dailycer Group: framleiðsla og sala á kornvörum
3. Að lokinni frumathugun telur framkvæmdastjórnin að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið reglugerðar (EB) nr. 139/2004. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 231, 3. október 2007). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0) 22 96 43 01 og 22 96 72 44) eða í pósti, með tilvísuninni COMP/M.4738 – OEP/MSP-Stiftung/DVG/Dailycer Group, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja**2007/EES/46/06****(Mál COMP/M.4754 – Mondadori/Sanoma/JV)****Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð**

1. Framkvæmdastjórninni barst 26. september 2007 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem ítalska fyrirtækið Arnoldo Mondadori Editore SpA („Mondadori“) og finnska fyrirtækið Sanoma Magazines („Sanoma“) öðlast í sameiningu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, í nýstofnuðu fyrirtæki, hinu rússneska Mondadori Independent Media LLC („MIM“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Mondadori: útgáfa, prentun og dreifing tímarita og bóka
 - Sanoma: útgáfa, prentun og dreifing tímarita og bóka
 - MIM: útgáfa og dreifing tímarita í Rússlandi
3. Að lokinni frumathugun telur framkvæmdastjórnin að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið reglugerðar (EB) nr. 139/2004. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna samfylkinga samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 233, 5. október 2007). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0) 22 96 43 01 og 22 96 72 44) eða í pósti, með tilvísuninni COMP/M.4754 – Mondadori/Sanoma/JV, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 56, 5.3.2005, bls. 32.

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja**2007/EES/46/07****(Mál COMP/M.4804 – Serafina/Intelsat)****Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð**

1. Framkvæmdastjórninni barst 17. september 2007 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ og í kjölfar vísunar samkvæmt 5. mgr. sömu greinar um fyrirhugaða samfylkingu þar sem fyrirtækið Serafina Holdings Limited á Bermuda, sem samanstandur af sjóðum í umsjón hins breska CIE Management II Limited, öðlast með hlutafjárkaupum að fullu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, í fyrirtækinu Intelsat á Bermuda.
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Serafina: fyrirtæki sem stofnað er sérstaklega vegna þessara viðskipta og er undir stjórn BCP funds, samstæðu sjóða sem fjárfesta í óskráðum félögum
 - Intelsat: talsímaþjónusta, gagnaflutningur, sjónvarpsendingar og heildsölulýðnetssamskipti um gervitungl
3. Að lokinni frumathugun telur framkvæmdastjórnin að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið reglugerðar (EB) nr. 139/2004. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinnar samfylkinga samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 232, 4. október 2007). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0) 22 96 43 01 og 22 96 72 44) eða í pósti, með tilvísuninni COMP/M.4804 – Serafina/Intelsat, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 56, 5.3.2005, bls. 32.

**Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(Mál COMP/M.4825 – SFR/Somart/Débitel France)**

2007/EES/46/08

1. Framkvæmdastjórninni barst 20. september 2007 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem frönsku fyrirtækin SFR SA („SFR“), sem er undir yfirráðum Vivendi og Vodafone, og Somart öðlast með hlutafjárkaupum að fullu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, í franska fyrirtækinu Débitel France SA („Débitel“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - SFR: rekstur fastlínu- og farsímaneta
 - Somart: fjármálafyrirtæki
 - Débitel: rekstur sýndarfarsímanets, dreifing á skyldri vöru og þjónustu
3. Að lokinni frumathugun telur framkvæmdastjórnin að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið reglugerðar (EB) nr. 139/2004. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 229, 29. september 2007). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0) 22 96 43 01 og 22 96 72 44) eða í pósti, með tilvísuninni COMP/M.4825 – SFR/Somart/Débitel France, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(Mál COMP/M.4839 – Areva NP/MHI/Atmea)

2007/EES/46/09

1. Framkvæmdastjórninni barst 24. september 2007 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem franska fyrirtækið Areva NP, sem er undir yfirráðum hins franska Areva og hins þýska Siemens AG í sameiningu, og japanska fyrirtækið Mitsubishi Heavy Industries („MHI“) öðlast með hlutafjárkaupum í sameiningu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, í nýstofnuðu sameiginlegu fyrirtæki, hinu franska Atmea.
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Areva NP: hannar og framleiðir kjarnakljúfa, veitir þjónustu á sviði kjarnakljúfarekstrar
 - MHI: skipasmíðar, gerð mannvirkja til nota á hafi úti, raforkukerfi, flugkerfi, ýmsar tegundir iðnvéla, stálmannvirki
 - Atmea: þróun, leyfisútgáfa og sala 1 100 MW þrýstivatnskjarnakljúfa
3. Að lokinni frumathugun telur framkvæmdastjórnin að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið reglugerðar (EB) nr. 139/2004. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 232, 4. október 2007). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0) 22 96 43 01 og 22 96 72 44) eða í pósti, með tilvísuninni COMP/M.4839 – Areva NP/MHI/Atmea, á eftirfarandi póstfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(Mál COMP/M.4848 – Basell/Lyondell)

2007/EES/46/10

Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð

1. Framkvæmdastjórninni barst 21. september 2007 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem lúxemborgska fyrirtækið Basell AF S.C.A. („Basell“), sem er undir yfirráðum samsteypunnar Access, öðlast með hlutafjárkaupum að fullu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, í bandaríska fyrirtækinu Lyondell Chemical Company („Lyondell“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Basell: framleiðsla og sala á fjölalkenum og samböndum þeirra, þróun og leyfissala á fjölalkenatækni
 - Access: samstæða eignarhaldsfélaga sem eiga hluti í fyrirtækjum með starfsemi á sviði jarðolíu, kola, áls, raforku, fasteigna og fjarskipta
 - Lyondell: hreinsun, framleiðsla og sala á etýleni, aukaafurðum og afleiðum þess, framleiðsla og sala á própýlenóxiði, aukaafurðum og afleiðum þess
3. Að lokinni frumathugun telur framkvæmdastjórnin að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið reglugerðar (EB) nr. 139/2004. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna samfylkinga samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 230, 2. október 2007). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0) 22 96 43 01 og 22 96 72 44) eða í pósti, með tilvísuninni COMP/M.4848 – Basell/Lyondell, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 56, 5.3.2005, bls. 32.

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja**2007/EES/46/11****(Mál COMP/M.4895 – MOL/Italiana Energia e Servizi)****Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð**

1. Framkvæmdastjórninni barst 25. september 2007 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem ungverska fyrirtækið MOL Hungarian Oil and Gas Plc („MOL“) öðlast með hlutafjárkaupum að fullu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, í ítalska fyrirtækinu Italiana Energia e Servizi SpA („IES“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - MOL: leit og vinnsla á jarðolíu, jarðgasi og gasafurðum, hreinsun og sala á jarðolíuvörum, bæði í heildsölu og smásölu, flutningur jarðgass og framleiðsla og sala á jarðolíuúðefnum
 - IES: hreinsun á jarðolíu og sala á afurðum hreinsunarinnar, sala á bifreiðaeldsneyti, malbikssala, veitingaþjónusta meðfram þjóðvegum
3. Að lokinni frumathugun telur framkvæmdastjórnin að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið reglugerðar (EB) nr. 139/2004. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna samfylkinga samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 231, 3. október 2007). Þær má senda með simbréfi (faxnr. +32 (0) 22 96 43 01 og 22 96 72 44) eða í pósti, með tilvísuninni COMP/M.4895 – MOL/Italiana Energia e Servizi, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 56, 5.3.2005, bls. 32.

Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja**2007/EES/46/12****(Mál COMP/M.4906 – CPI Europe Fund/Corpus/Real Estate Portfolio)****Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð**

1. Framkvæmdastjórninni barst 24. september 2007 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu, sem er fölginn í tvennum nátengdum viðskiptum, þar sem bresku fyrirtækin CPI Capital Partners Europe L.P. og CPI Capital Partners Europe (NFR) L.P. (einu nafni „CPI Europe Fund“), sem tilheyra Citibank International plc, og þýska fyrirtækið Corpus Immobiliengruppe GmbH & Co. KG („Corpus“) öðlast í sameiningu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, í 149 húsum og fjórum fasteignafyrirtækjum (ZBI Invest 1 AG, ZBI Wohnen GmbH, DIB Vermögensverwaltungs AG og GbR Erfurt) (einu nafni „fasteignasafn“). Í öðru lagi kaupir fyrirtækið CitCor Commercial Properties GmbH & Co. KG, sem er undir yfirráðum CPI Europe Fund og Corpus í sameiningu, fjögur verslunarhús.
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - CPI Europe Fund: sjóður sem fjárfestir í fasteignum
 - Corpus: umsýsla fjárfestinga og eignastýring, m.a. viðhald, sala og uppbygging íbúðahúsnaðis
 - Fasteignasafn: 149 íbúðahús og fjögur fasteignafyrirtæki
3. Að lokinni frumathugun telur framkvæmdastjórnin að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið reglugerðar (EB) nr. 139/2004. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna samfylkinga samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 231, 3. október 2007). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0) 22 96 43 01 og 22 96 72 44) eða í pósti, með tilvísuninni COMP/M.4906 – CPI Europe Fund/Corpus/Real Estate Portfolio, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 56, 5.3.2005, bls. 32.

**Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(Mál COMP/M.4913 – Euraleo/Capitoloquattro/Sirti)**

2007/EES/46/13

Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð

1. Framkvæmdastjórninni barst 25. september 2007 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem ítölsku fyrirtækin Euraleo Srl og Capitoloquattro SpA, félag sem er undir yfirráðum Edizione Holding gegnum önnur félög, öðlast með hlutafjárkaupum í sameiningu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, í ítalska fyrirtækinu Sirti Spa.
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Euraleo: fjárfestingar í óskráðum félögum
 - Capitoloquattro: fjárfestingar í óskráðum félögum
 - Sirti: fjarskiptanet og -kerfi
3. Að lokinni frumathugun telur framkvæmdastjórnin að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið reglugerðar (EB) nr. 139/2004. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna samfylkinga samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 232, 4. október 2007). Þær má senda með símbréfi (faxnr. +32 (0) 22 96 43 01 og 22 96 72 44) eða í pósti, með tilvísuninni COMP/M.4913 – Euraleo/Capitoloquattro/Sirti, á eftirfarandi pósthfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 56, 5.3.2005, bls. 32.

**Tilkynning um fyrirhugaða samfylkingu fyrirtækja
(Mál COMP/M.4918 – Carlyle/Applus)**

2007/EES/46/14

Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð

1. Framkvæmdastjórninni barst 25. september 2007 tilkynning samkvæmt 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ um fyrirhugaða samfylkingu þar sem fyrirtækið Carlyle Europe Partners III L.P., sem tilheyrir hinu bandaríska The Carlyle Group („Carlyle“) og er undir stjórn þess, öðlast með hlutafjárkaupum að fullu yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, í spænska fyrirtækinu Applus Servicios Tecnológicos, S.L. („Applus“).
2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - Carlyle: samstæða félaga sem fjárfesta í óskráðum félögum um allan heim
 - Applus: bifreiðaskoðun á Spáni, prófun og vottun véla, skaðlaus prófun og skoðun, tækniástoð og tækniráðgjöf
3. Að lokinni frumathugun telur framkvæmdastjórnin að samfylkingin, sem tilkynnt hefur verið, geti fallið undir gildissvið reglugerðar (EB) nr. 139/2004. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun. Hafa ber í huga að þetta mál kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinnar samfylkingu samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.
4. Hagsmunaaðilar eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu samfylkingu.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB (C 231, 3. október 2007). Þær má senda með símbrefi (faxnr. +32 (0) 22 96 43 01 og 22 96 72 44) eða í pósti, með tilvísuninni COMP/M.4918 – Carlyle/Aplus, á eftirfarandi póstfang:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 56, 5.3.2005, bls. 32.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/15**
(Mál COMP/M.4516 – Continental/Matador)

Framkvæmdastjórnin ákvað 8. júní 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4516. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/16**
(Mál COMP/M.4540 – Nestlé/Novartis (Medical nutrition business))

Framkvæmdastjórnin ákvað 29. júní 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við 2. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4540. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/17**
(Mál COMP/M.4659 – TF1/Artemis/JV)

Framkvæmdastjórnin ákvað 29. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á frönsku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4659. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/18**
(Mál COMP/M.4672 – E.ON/Endesa Europa/Viesgo)

Framkvæmdastjórnin ákvað 6. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4672. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.e>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/19**
(Mál COMP/M.4677 – Thornwood/Federal Mogul)

Framkvæmdastjórnin ákvað 10. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstytt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4677. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/20**
(Mál COMP/M.4685 – ENEL/Acciona/Endesa)

Framkvæmdastjórnin ákvað 5. júlí 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstytt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4685. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.e>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/21**
(Mál COMP/M.4695 – Alstom/SBB Cargo/JV)

Framkvæmdastjórnin ákvað 22. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4695. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/22**
(Mál COMP/M.4706 – Superior Essex/Invex)

Framkvæmdastjórnin ákvað 26. júlí 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4706. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/23**
(Mál COMP/M.4709 – Apax Partners/Telenor Satellite Services)

Framkvæmdastjórnin ákvað 20. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4709. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/24**
(Mál COMP/M.4714 – Oaktree/Duquesne/TI Automotive)

Framkvæmdastjórnin ákvað 28. júní 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4714. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.e>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/25**
(Mál COMP/M.4719 – HeidelbergCement/Hanson)

Framkvæmdastjórnin ákvað 7. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4719. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/26**
(Mál COMP/M.4749 – PSB/Ovako)

Framkvæmdastjórnin ákvað 6. september 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4749. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.e>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/27**
(Mál COMP/M.4751 – STM/Intel/JV)

Framkvæmdastjórnin ákvað 10. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4751. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/28**
(Mál COMP/M.4757 – Nordic Capital/Thule)

Framkvæmdastjórnin ákvað 20. júlí 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4757. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/29**
(Mál COMP/M.4762 – Autogrill/Alpha Airports Group)

Framkvæmdastjórnin ákvað 10. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4762. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/30**
(Mál COMP/M.4780 – WL Ross/C&A Automotive Interior Businesses)

Framkvæmdastjórnin ákvað 23. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4780. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.e>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/31**
(Mál COMP/M.4787 – Rhenus/TMI)

Framkvæmdastjórnin ákvað 28. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4787. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/32**
(Mál COMP/M.4796 – Candover/Stork)

Framkvæmdastjórnin ákvað 20. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4796. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.e>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/33**
(Mál COMP/M.4818 – Citigroup/Nikko)

Framkvæmdastjórnin ákvað 17. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdu sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4818. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/34**
(Mál COMP/M.4820 – Bain Capital/Brake Bros)

Framkvæmdastjórnin ákvað 7. september 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdu sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4820. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/35**
(Mál COMP/M.4829 – Umicore/Norsk Hydro/Hycore JV)

Framkvæmdastjórnin ákvað 29. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4829. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.e>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/36**
(Mál COMP/M.4830 – CVC/Samsonite)

Framkvæmdastjórnin ákvað 17. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4830. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/37**
(Mál COMP/M.4831 – ECAS/3i/Hejenion)

Framkvæmdastjórnin ákvað 24. ágúst 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4831. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntri samfylkingu fyrirtækja **2007/EES/46/38**
(Mál COMP/M.4832 – Penske/GM/JV)

Framkvæmdastjórnin ákvað 3. september 2007 að hreyfa ekki andmælum við framangreindri tilkynntri samfylkingu og lýsa yfir að hún samrýmdist sameiginlega markaðnum. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004. Óstýtt útgáfa af ákvörðuninni er eingöngu til á ensku og verður birt eftir að brott hafa verið felld hvers kyns viðskiptaleyndarmál. Hún verður fánleg:

- á samkeppnisvefsetri framkvæmdastjórnarinnar (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases>). Þar má leita að einstökum ákvörðunum um samfylkingar m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein;
- á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex undir skjalnúmeri 32007M4832. EUR-Lex er vefsetur með beinlínuaðgangi að löggjöf Evrópubandalaganna (<http://eur-lex.europa.eu>).

MEDIA 2007**2007/EES/46/39****Auglýsing eftir tillögum – EACEA/24/07****Styrkir vegna dreifingar evrópskra kvikmynda milli landa****Styrkir til söluumboða sem dreifa evrópskum kvikmyndum á heimsmarkaði****1. Markmið og lýsing**

Auglýst er eftir tillögum á grundvelli ákvörðunar Evrópuþingsins og ráðsins um að stofna til sameiginlegrar áætlunar til nokkurra ára um aðgerðir Evrópubandalagsins á sviði hljóð- og myndefnis árin 2007 til 2013.

2. Hlutgengir umsækjendur

Auglýsingunni er beint til fyrirtækja í Evrópu, þ.e. fyrirtækja sem eru skráð í aðildarríkjum Evrópusambandsins, löndum sem eiga aðild að EES-samningnum og taka þátt í áætluninni MEDIA 2007 (Íslandi, Liechtenstein og Noregi) og Sviss og eru undir yfirráðum ríkisborgara þessara landa. Auglýsingunni er beint til fyrirtækja í Evrópuríkjunum sem sinna dreifingu evrópskra kvikmynda á heimsmarkaði.

3. Fjárveiting og lengd verkefna

Fé, sem er til ráðstöfunar í tengslum við þessa auglýsingu eftir tillögum, er að hámarki 1 000 000 evra og ræðst af fjárveitingu vegna ársins 2008. Styrkir framkvæmdastjórnarinnar geta ekki orðið hærri en sem nemur 50% af heildarfjárhæð styrkhæfs kostnaðar. Hámarks lengd verkefna er 16 mánuðir.

4. Umsóknarfrestur

Umsóknir verða að berast framkvæmdastofnun áætlunarinnar (EACEA) eigi síðar en **15. nóvember 2007**.

5. Nánari upplýsingar

Heildartexta auglýsingarinnar ásamt umsóknareyðublöðum er að finna á eftirfarandi slóð: www.ec.europa.eu/media. Umsóknir skulu fullnægja öllum ákvæðum heildartextans og ber að skila þeim á til þess gerðum eyðublöðum.

AUGLÝSING EFTIR TILLÖGUM – EACEA/20/07

2007/EES/46/40

Æska og athafnir

Aðgerð 4.1 – Styrkveitingar til stofnana sem starfa að æskulýðsmálum á Evrópuvísu

1. Markmið og lýsing

Þessi auglýsing eftir tillögum varðar aðgerð 4.1 í áætluninni „Æska og athafnir“ og tilgangur hennar er að styrkja fasta starfsemi stofnana sem starfa að æskulýðsmálum á Evrópuvísu og vinna að almennum evrópskum hagsmunamálum.

Starfsemin verður að stuðla að því að örva æskufólk til þegnlegrar þátttöku í opinberu starfi, í þjóðfélaginu og í þróun og framkvæmd Evrópusamstarfs á sviði æskulýðsmála í viðum skilningi.

Auglýst er eftir tillögum um styrki sem koma eiga til greiðslu á árinu **2008**.

Tvær tegundir samninga koma til greina

- **Rammasamningur um samstarf:** Stofnunum, sem óska eftir langtímasamstarfi við framkvæmdastofnunina, er bent á að leggja fram umsókn um rammasamning um samstarf **til þriggja ára** ⁽¹⁾
- **Árlegur rekstrarsamningur:** Stofnanir, sem kjósa heldur að binda sig ekki til langs tíma með samstarfssamningi, geta sótt um árlegan rekstrarstyrk

Framkvæmdastofnun menntamála, hljóð- og myndgerðar og menningarmála (EACEA) hefur framkvæmd þessarar auglýsingar eftir tillögum með höndum.

2. Hlutgengi

2.1. *Hlutgengar stofnanir*

Til þess að stofnun geti átt kost á rekstrarstyrk verður hún:

- að vera óháð stjórnvöldum,
- að hafa haft stöðu lögaðila um meira en eins árs skeið, um það leyti sem umsókn er lögð fram, þegar um ræðir árlega rekstrarsamninga, og um meira en fjögurra ára skeið, um það leyti sem umsókn er lögð fram, þegar um ræðir árlega rekstrarsamninga
- að vera rekin án hagnaðar,
- að vera æskulýðssamtök eða samtök með breiðara starfssvið en með sérstakri æskulýðsdeild
- að gera æskufólki kleift að hafa áhrif á starfsemi sem komið er af stað með æskulýð í huga,
- að hafa að minnsta kosti einn fastan starfsmann (launaðan eða ólaunaðan). Undanþága er veitt stofnunum sem hafa ekki fengið styrki samkvæmt þessari aðgerð áður og hyggjast ráða fastan starfsmann ef styrkurinn fæst.

2.2. *Hlutgeng ríki*

Tekið verður við umsóknum frá stofnunum í eftirtöldum löndum:

- Aðildarríkjum Evrópusambandsins,
- þeim aðildarríkjum Fríverslunarsamtaka Evrópu (EFTA) sem eiga aðild að Evrópska efnahagssvæðinu: Íslandi, Liechtenstein og Noregi,
- ríkjum sem sótt hafa um aðild að Evrópusambandinu og njóta ákvæða áætlunar um ríki sem bíða aðildar: Tyrklandi,

⁽¹⁾ Þótt undirritaður sé rammasamningur felur það ekki í sér skuldbindingu af hálfu framkvæmdastofnunarinnar til að veita styrk árið 2009 eða 2010.

- ríkjum á vestanverðum Balkanskaga: Albaníu, Bosníu og Hersegóvínu, Króatíu, Makedóníu (fyrirverandi lýðveldi í Júgóslavíu), Svartfjallalandi og Serbíu,
- nokkrum ríkjum í Austur-Evrópu: Hvíta-Rússlandi, Moldóvu, Rússneska ríkjasambandinu, Úkraínu,
- Svissneska ríkjasambandinu, þó með fyrirvara um gerð tvíhliða samnings við það ríki.

Stofnanir, sem sækja um árlega samninga, verða að hafa virk aðildarsamtök í **átta** ofangreindra ríkja hið minnsta.

Stofnanir, sem sækja um rammamning um samstarf, verða að hafa virk aðildarsamtök í **tólf** ofangreindra ríkja hið minnsta.

3. Fjárveiting

Áætluð heildarfjárveiting vegna samfjármögnunar á rekstri stofnana, sem starfa að æskulýðsmálum á Evrópuvísu, er **2 400 000 evra** árið 2008. Styrkir bandalagsins geta ekki orðið hærri en sem nemur **80% af styrkhæfum kostnaði**. Hámarksstyrkur bandalagsins til hvorrar stofnunar verður **40 000 evra þegar um ræðir rammamning um samtarf og 35 000 evra þegar um ræðir árlegan rekstrarsamning**.

Umsækjendum skal bent á að ef sótt er um báðar þessar tegundir styrkja ber að skila tveimur umsóknum og að hámarksstyrkur, sem fara má fram á, er 35 000 evra **í báðum tilvikum**.

Framkvæmdastofnunin áskilur sér rétt til að úthluta ekki öllu því fé sem er til ráðstöfunar.

4. Umsóknarfrestur

Umsóknir um rammamning um samstarf til þriggja ára og umsóknir um árlegan rekstrarstyrk árið 2008 verða að berast framkvæmdastofnun áætlunarinnar **eigi síðar en 31. október 2007**.

5. Nánari upplýsingar

Styrkumsóknir skulu fullnægja öllum ákvæðum sem er að finna í heildartexta auglýsingarinnar og skal þeim skilað á til þess gerðu eyðublaði. Þessi skjöl eru birt á lýðnetinu á eftirtöldum vefsetrum:

- EAC DG (aðalskrifstofa mennta- og menningarmála) http://ec.europa.eu/youth/program/ingyo_en.html
- Framkvæmdastofnunin: <http://eacea.ec.europa.eu/index.htm>

Almannaþjónustukvaðir**2007/EES/46/41**

Stjórnvöld í Finnlandi (samgönguráðuneytið) hafa ákveðið að leggja á almannaþjónustukvaðir á grundvelli a-liðar 1. mgr. 4. gr. reglugerðar (EBE) nr. 2408/92 frá 23. júlí 1992 um aðgang bandalagsflugfélaga að flugleiðum innan bandalagsins. Kvaðirnar varða áætlunarflug frá Mikkeli til Helsinki á tímanum frá 1. október 2007 til 30. september 2010. Kvaðirnar gilda ekki frá 20. júní til 15. ágúst 2008, frá 19. júní til 15. ágúst 2009 né frá 18. júní til 15. ágúst 2010. Almannaþjónustukvaðirnar öðlast gildi um leið og þær hafa birst í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

Um nánari upplýsingar sjá [Stjtið. ESB C 205, 4.9.2007](#).

Almannaþjónustukvaðir**2007/EES/46/42**

Stjórnvöld í Finnlandi (samgönguráðuneytið) hafa ákveðið að breyta almannaþjónustukvöðum, sem lagðar hafa verið á í tengslum við áætlunarflug, á grundvelli a-liðar 1. mgr. 4. gr. reglugerðar (EBE) nr. 2408/92 frá 23. júlí 1992 um aðgang bandalagsflugfélaga að flugleiðum innan bandalagsins. Upplýsingar um almannaþjónustukvaðirnar birtust í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* C 144 hinn 20. júní 2006. Hinar endurskoðuðu almannaþjónustukvaðir öðlast gildi um leið og þær hafa birst í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*. Kvaðirnar varða áætlunarflug frá Helsinki til Savonlinna á tímanum frá 1. október 2007 til 30. september 2010.

Um nánari upplýsingar sjá [Stjtið. ESB C 205, 4.9.2007](#).

Almannaþjónustukvaðir**2007/EES/46/43**

Stjórnvöld í Finnlandi (samgönguráðuneytið) hafa ákveðið að breyta almannaþjónustukvöðum, sem lagðar hafa verið á í tengslum við áætlunarflug, á grundvelli a-liðar 1. mgr. 4. gr. reglugerðar (EBE) nr. 2408/92 frá 23. júlí 1992 um aðgang bandalagsflugfélaga að flugleiðum innan bandalagsins. Upplýsingar um almannaþjónustukvaðirnar birtust í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* C 144 hinn 20. júní 2006. Hinar endurskoðuðu almannaþjónustukvaðir öðlast gildi um leið og þær hafa birst í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*. Kvaðirnar varða áætlunarflug frá Helsinki til Varkaus á tímanum frá 1. október 2007 til 30. september 2010.

Um nánari upplýsingar sjá [Stjtið. ESB C 205, 4.9.2007](#).

Orðsending frá stjórnvöldum í Belgíu með hlidsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 94/22/EB um skilyrði fyrir veitingu og notkun leyfa til að leita að, rannsaka og vinna kolvatnsefni 2007/EES/46/44

Fyrirtækið Laxtron Belgium NV, sem hefur höfuðstöðvar að Alfons De Baeckestraat 12, B-8200 Brugge (Belgíu), hefur með umsókn frá 15. desember 2006 farið fram á einkanytjaleyfi til 30 ára til leitar og vinnslu olíu og jarðgass (kolvetnis) í Kempenhéraði umhverfis Limburg og Antwerpen.

Sótt er um leyfi fyrir svæði sem er 102 119 ha að flatarmáli og hér um bil 193 km að ummáli. Reiknað er með að gaslindirnar finnast á 500 m til 2 000 m dýpi.

Í töflunni hér fyrir neðan eru skráð hnit hornpunkta á útlínu viðkomandi svæðis milli punkts 924 (á landamærum Belgíu og Hollands nálægt Bichterweerd) og landamærasteins 205. Hnitin eru samkvæmt belgísku Lambertvörpuninni frá 1972.

Hornpunktur	X (km)	Y (km)
0	198 892	231 758
924	248 314	194 246
925	245 851	193 676
926	241 509	192 704
927	237 498	191 845
928	235 096	191 282
929	230 477	189 035
930	230 479	188 531
931	227 808	188 125
932	227 877	192 759
933	223 715	196 425
934	223 709	196 675
935	222 369	196 353
936	220 740	195 935
937	215 717	197 649
938	210 098	199 565
939	208 855	199 948
940	206 187	200 899

Tilhögun umsókna

Umsækjendur, þ.e. sá sem lagði fram upphaflegu umsóknina og fyrirtæki sem leggja fram umsóknir í samkeppni við hana, verða að fullnægja skilyrðunum sem sett eru í konungstilskipun nr. 83 frá 28. nóvember 1939 leit og vinnslu tjörusteinda, olíu og gass (*Belgisch Staatsblad/Moniteur Belge* frá 8. desember 1939) og tilskipun héraðsstjórnarinnar í Flandri frá 23. júlí 1997 um hætti og aðferðir við meðferð umsókna um leyfi til leitar og vinnslu olíu og jarðgass (*Belgisch Staatsblad/Moniteur Belge* frá 8. október 1997).

Þeir, sem hafa hug á kolvetnisleit og/eða -vinnslu á svæðinu sem upprunalega umsóknin tekur til eða á einhverjum hluta þess svæðis, geta einnig sent héraðsstjórninni í Flandri umsókn í ábyrgðarbréfi innan níutíu daga frá því að þessi orðsending birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* (C 212, 11.9.2007).

Umsóknir skulu sendar á neðangreint pósthfang:

Vlaamse overheid
 Departement Leefmilieu, Natuur en Energie
 Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen
 Koning Albert II laan 20, bus 20
 B-1000 Brussel

Ákvarðanir um upphaflegu umsóknina og umsóknir, sem keppa við hana, verða teknar áður en 200 dagar eru liðnir frá birtingu þessarar orðsendingar.

Nánari upplýsinga má leita á ofangreindu pósthfangi.

Ofangreinda löggjöf má alla finna á eftirfarandi vefsetri:

<http://just.fgov.be>.

Orðsending stjórnvalda í Frakklandi með hliðsjón af tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 94/22/EB um skilyrði fyrir veitingu og notkun leyfa til að leita að, rannsaka og vinna kolvatnsefni ⁽¹⁾ **2007/EES/46/45**

(Tilkynning um umsókn um sérleyfi til olíu- og gasleitar sem kennt er við „La Folie de Paris“)

Fyrirtækið Renouveau Energie Ressources, skráð að 16, rue de Vivienne, F-75002 Paris, hefur með umsókn frá 28. febrúar 2007 farið fram á sérleyfi til fimm ára til að leita að fljótandi og loftkenndum kolvetnum, sem kennt er við „La Folie de Paris“, á svæði sem er hér um bil 962 ferkílómetrar og liggur í sýslunum Seine-et-Marne, Marne og Aube.

Svæðið, sem leyfið tekur til, markast af lengdarbaugum og breiddarbaugum sem mætast í hornpunktunum sem skilgreindir eru með hnitum hér fyrir neðan. Talið er frá núlllengdarbaugi sem liggur í gegnum París.

Hornpunktar	Lengd	Breidd
A	1,00 °A	54,20 °N
B	1,40 °A	54,20 °N
C	1,40 °A	54,10 °N
D	1,50 °A	54,10 °N
E	1,50 °A	54,00 °N
F	1,70 °A	54,00 °N
G	1,70 °A	53,90 °N
H	1,50 °A	53,90 °N
I	1,50 °A	53,84 °N
J	1,47 °A	53,83 °N
K	1,47 °A	53,80 °N
L	1,40 °A	53,80 °N
M	1,40 °A	53,90 °N
N	1,10 °A	53,90 °N
O	1,10 °A	54,10 °N
P	1,00 °A	54,10 °N

⁽¹⁾ Stjtið. EB L 164, 30.6.1994, bls. 3.

Eftirfarandi svæði eru undanskilin:

Vinnslusvæðið Merisier (26,5 km²).

Hornpunktar	Lengd	Breidd
Q	1,13 °A	54,15 °N
R	1,21 °A	54,15 °N
S	1,21 °A	54,10 °N
T	1,13 °A	54,10 °N

Tilhögun umsókna og skilyrði fyrir úthlutun leyfa

Upphaflegur umsækjandi og aðrir, sem keppa um leyfið, skulu færa sönnur á að þeir fullnægi kröfum sem gerðar eru til umsækjenda og skýrðar eru í 4. og 5. gr. tilskipunar 2006-648 frá 2. júní 2006 um námaréttindi og réttindi til geymslu efna neðanjarðar (frönsku stjórnartíðindin, 3. júní 2006).

Fyrirtækjum, sem þess kynnu að óska, er heimilt að keppa um sérleyfið með umsókn sem leggja ber fram áður en 90 dagar eru liðnir frá því að tilkynning þessi birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* (C 214, 13.9.2007) í samræmi við málsmeðferðina sem lýst er í tilkynningu um úthlutun námaréttinda fyrir kolvetni í Frakklandi er birt var í *Stjórnartíðindum Evrópubandalaganna* C 374 hinn 30. desember 1994, bls. 11, og staðfest með tilskipun 2006-648 um námaréttindi og réttindi til geymslu efna neðanjarðar. Umsóknunum skal beint til ráðherra námarekstrar og ber að senda þær á neðangreint pósthfang.

Ákvarðanir um upphaflegu umsóknina og umsóknir, sem keppa við hana, verða teknar á grundvelli skilyrða fyrir úthlutun námaréttinda, sem mælt er fyrir um í 6. gr. ofangreindrar tilskipunar, og áður en tvö ár eru liðin frá því að upphaflega umsóknin barst stjórnvöldum í Frakklandi, þ.e. eigi síðar en 2. mars 2009.

Skilmálar og kröfur að því er varðar rekstur starfseminnar og lok hennar

Umsækjendum er bent á ákvæði 79. gr. og gr. 79.1 í námalögum og tilskipunar 2006-649 frá 2. júní 2006 um námaréttindi og réttindi til geymslu efna neðanjarðar, auk námareglugerðar og reglugerðar um geymslu efna neðanjarðar (frönsku stjórnartíðindin, 3. júní 2006).

Nánari upplýsingar fást í ráðuneyti umhverfismála og sjálfbærrar þróunar: Ministère de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables (direction générale de l'énergie et des matières premières, direction des ressources énergétiques et minérales, bureau de la législation minière), 61, boulevard Vincent Auriol, Télédoc 133, F-75703 Paris Cedex 13, France (sími +33 (0)1 44 97 23 02, bréfasími +33 (0)1 44 97 05 70).

Unnt er að nálgast lög og reglugerðir, sem að ofan greinir, á eftirfarandi slóð:

<http://legifrance.gouv.fr>.

F-Paris: Áætlunarflug**2007/EES/46/46****Áætlunarflug milli Strassborgar og Pragar og Strassborgar og Vínar****Auglýsing stjórnvalda í Frakklandi um útböð samkvæmt d-lið 1. mgr. 4. gr. reglugerðar ráðsins (EBE) nr. 2408/92 með yfirtöku almannajónustu fyrir augum**

Stjórnvöld í Frakklandi hafa lagt á almannajónustukvaðir í tengslum við áætlunarflug milli Strassborgar og Pragar og Strassborgar og Vínar á grundvelli a-liðar 1. mgr. 4. gr. reglugerðar (EBE) nr. 2408/92 frá 23. júlí 1992 um aðgang bandalagsflugfélaga að flugleiðum innan bandalagsins. Upplýsingar um kvaðirnar birtust í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* C 212 hinn 11. september 2007.

Sérstakt útböð er haldið fyrir hvora flugleið um sig, milli Strassborgar og Pragar og milli Strassborgar og Vínar.

Um báðar ofangreindar leiðir gildir að hafi enginn flugrekandi hafið eða sé um það bil að hefja áætlunarflug á leiðinni hinn 29. febrúar 2008, í samræmi við áhvilandi almannajónustukvaðir og án þess að fara fram á endurgjald, munu stjórnvöld í Frakklandi takmarka flugrekstur á leiðinni við einn flugrekanda, í samræmi við d-lið 1. mgr. 4. gr. fyrrnefndrar reglugerðar, og bjóða út heimild til að halda úti slíku flugi frá 30. mars 2008, fyrsta degi sumaráætlunar árið 2008 samkvæmt IATA-viðmiðum, til 27. mars 2010, næsta dags áður en sumaráætlun hefst árið 2010 samkvæmt IATA-viðmiðum.

Útböðsgögnin í heild, m.a. sérreglur sem gilda um útböðið og samningur um yfirtöku almannajónustu ásamt tæknilegum viðauka (yfirliti um mannfjölda og félagslegar og efnahagslegar aðstæður á þjónustusvæði Strassborgar-flugvallar, greinargerð um aðstæður á flugvellinum, markaðsathugun, greinargerð um Evrópuþingið og endurríti af almannajónustukvöðunum sem birtar voru í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*) fást endurgjaldslaust hjá:

Ministère des Affaires étrangères, direction des Affaires financières, sous-direction du Budget, bureau des Interventions, 23, rue La Pérouse, F-75775 Paris Cedex 16. Sími: (33)1 43 17 66 42 og (33)1 43 17 77 99. Bréfasími: (33)1 43 17 77 69. Netfang: jean-louis.girodet@diplomatie.gouv.fr og jean-claude.formose@diplomatie.gouv.fr.

Tilböð verða að berast á eftirfarandi póstfang fyrir kl. 17:00 (að staðartíma):

Ministère des affaires étrangères, direction des affaires financières, sous-direction du budget, bureau des Interventions, 23, rue La Pérouse, F-75775 Paris Cedex 16, eigi síðar en fimm vikum eftir að útböðsauglýsingin birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* (C 213, 12.9.2007) og skulu send í ábyrgðarpósti með móttökukvittun (póststimpill staðfestir rétta dagsetningu) eða afhent á sama stað gegn kvittun.

Um nánari upplýsingar sjá [Stjtið. ESB C 213, 12.9.2007](#).

Breytingar stjórnvalda í Frakklandi á almannajónustukvöðum sem lagðar hafa verið á í tengslum við áætlunarflug milli Strassborgar og Pragar 2007/EES/46/47

Stjórnvöld í Frakklandi hafa ákveðið að breyta ákvæðum um almannajónustukvaðir sem lagðar hafa verið á í tengslum við áætlunarflug milli Strassborgar og Pragar á grundvelli a-liðar 1. mgr. 4. gr. reglugerðar ráðsins (EBE) nr. 2408/92 frá 23. júlí 1992 um aðgang bandalagsflugfélaga að flugleiðum innan bandalagsins. Breytingin öðlast gildi 30. mars 2008. Þessar kvaðir koma í stað þeirra sem birtust í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* C 246 hinn 13. október 2006.

Um nánari upplýsingar sjá [Stjtið. ESB C 212, 11.9.2007](#).

Breytingar stjórnvalda í Frakklandi á almannajónustukvöðum sem lagðar hafa verið á í tengslum við áætlunarflug milli Strassborgar og Vínar 2007/EES/46/48

Stjórnvöld í Frakklandi hafa ákveðið að breyta ákvæðum um almannajónustukvaðir sem lagðar hafa verið á í tengslum við áætlunarflug milli Strassborgar og Vínar á grundvelli a-liðar 1. mgr. 4. gr. reglugerðar ráðsins (EBE) nr. 2408/92 frá 23. júlí 1992 um aðgang bandalagsflugfélaga að flugleiðum innan bandalagsins. Breytingin öðlast gildi 30. mars 2008. Þessar kvaðir koma í stað þeirra sem birtust í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* C 246 hinn 13. október 2006.

Um nánari upplýsingar sjá [Stjtið. ESB C 212, 11.9.2007](#).

I-Róm: áætlunarflug**2007/EES/46/49****Auglýsing stjórnvalda á Ítalíu um útbod samkvæmt d-lið 1. mgr. 4. gr. reglugerðar ráðsins (EBE) nr. 2408/92 vegna áætlunarflugs milli Levaldigi-flugvallar í Cuneo og Fiumicino-flugvallar í Róm**

Stjórnvöld á Ítalíu (samgönguráðuneytið) hafa, í samræmi við ákvæði 4. gr. reglugerðar (EBE) nr. 2408/92 og ákvarðanir sem teknar voru á sameiginlegri ráðstefnu undir forsæti Piemontehéraðs, samþykkt þetta útbod á sérleyfi til áætlunarflugs milli Cuneo og Fiumicino-flugvallar í Róm.

Upplýsingar um almannáþjónustukvaðirnar hafa verið birtar í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* (C 228, 28.9.2007).

Hafi enginn flugrekandi sótt um leyfi til áætlunarflugs á ofangreindri leið innan 30 daga frá því að upplýsingar um kvaðirnar voru birtar, í samræmi við þessar kvaðir og án þess að krefjast endurgjalds, munu stjórnvöld á Ítalíu (samgönguráðuneytið) takmarka flugrekstur á leiðinni við einn flugrekanda, í samræmi við ákvæði d-liðar 1. mgr. 4. gr. ofangreindrar reglugerðar, á grundvelli útbods á þessu flugi í samræmi við ákvæði ofangreindrar reglugerðar.

Útbodsgögnin eru afhent í heild endurgjaldslaust. Beiðni um slíkt skal senda á eftirtalið póstfang: ENAC, Direzione Trasporto Aereo, viale del Castro Pretorio, n. 118, I-00185 Roma, Italy, eða í rafrósti á eftirfarandi netfang: trasporto.aereo@enac.rupa.it.

Tilboð eru ekki gild nema þau séu gerð í samræmi við ákvæði útbodsgagnanna. Þau skulu berast á neðangreint póstfang eigi síðar en 30 dögum eftir að útbodsauglýsingin birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* (C 229, 29.9.2007), og skal annaðhvort senda þau í ábyrgðarbréfi með móttökukvittun eða afhenda þau á staðnum gegn kvittun: ENAC, direzione generale, viale del Castro Pretorio 118, I-00185 Roma.

Um nánari upplýsingar sjá [Stjtið. ESB C 229, 29.9.2007](#).

Leiðbeiningar um beitingu 81. gr. EB-sáttmálans gagnvart sjóflutningum**2007/EES/46/50****Drög**

Framkvæmdastjórnin hefur birt drög að leiðbeiningum um beitingu 81. gr. EB-sáttmálans gagnvart sjóflutningum. Í leiðbeiningunum kemur fram samkvæmt hvaða sjónarmiðum framkvæmdastjórn Evrópubandalaganna hyggst skilgreina markaði og meta samstarfssamninga í þeim greinum sjóflutninga sem verða fyrir beinum áhrifum af breytingum samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 1419/2006 frá 25. september 2006 um niðurfellingu reglugerðar (EBE) nr. 4056/86, sem setur nákvæmar reglur um beitingu 85. og 86. gr. [nú 81. og 82. gr.] sáttmálans gagnvart flutningum á sjó, og um breytingu á reglugerð (EB) nr. 1/2003 að því er varðar rýmkun gildissviðs hennar þannig að hún taki til gestaflutninga og alþjóðlegrar skipaleigu ⁽¹⁾.

Leiðbeiningunum er ætlað að gera fyrirtækjum og samtökum fyrirtækja, sem veita þjónustu af þessu tagi til og/eða frá höfn eða höfnum í Evrópusambandinu, auðveldara að meta hvort samningar þeirra í milli ⁽²⁾ samrýmist ákvæðum 81. gr. stofnsáttmála Evrópubandalagsins. Leiðbeiningarnar taka ekki til annarra atvinnugreina.

Drögin eru birt í heild í [Stjtið. ESB C 215, 14.9.2007](#).

Ríkisaðstoð – Grikkland**2007/EES/46/51****Málsnúmer C 44/06 (áður N 614/05) – Byggðaaðstoð við framleiðendur vefnaðarvöru, fatnaðar og leðurvöru á Grikklandi**

Framkvæmdastjórnin hefur ákveðið að hætta formlegri rannsókn á ofangreindri aðstoð samkvæmt 2. mgr. 88. gr. EB-sáttmálans, sem hófst 24. október 2006 ⁽³⁾, með hliðsjón af því að stjórnvöld í Grikklandi afturkölluðu tilkynningu sína hinn 27. febrúar 2007.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 269, 28.9.2006, bls. 1.

⁽²⁾ Hugtakið „samningur“ er notað um samninga, ákvarðanir samtaka fyrirtækja og samstilltar aðgerðir.

⁽³⁾ Stjtið. ESB C 297, 7.12.2006, bls. 38.

Ríkisaðstoð – Portúgal**2007/EES/46/52****Málsnúmer C 32/07 (áður N 389/06) – Tímabundnar verndaraðgerðir í þágu skipasmíðastöðva****Auglýst eftir athugasemdum í samræmi við 2. mgr. 88. gr. EB-sáttmálans**

Framkvæmdastjórnin hefur ákveðið að hefja málsmeðferð í samræmi við 2. mgr. 88. gr. EB-sáttmálans í tengslum við ofangreinda ríkisaðstoð, sjá [Stjtið. ESB C 221, 21.9.2007](#).

Framkvæmdastjórnin birtir þessa auglýsingu til þess að gefa EES-ríkjunum og öðrum áhugaaðilum færi á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdafrestur er einn mánuður frá því að auglýsingin birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* og skal senda athugasemdirnar til:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles/Brussel
Bréfasími: +32 (0)22 96 12 42

Athugasemdunum verður komið á framfæri við stjórnvöld í Portúgal. Þeim, sem leggja fram athugasemdir, er heimilt að óska nafnleyndar og skulu slíkar óskir vera skriflegar og rökstuddar.

Ríkisaðstoð – Ungverjaland**2007/EES/46/53****Málsnúmer C 21/07 (áður N 578/06) – MSF 2002 – Aðstoð sem veitt er einstöku fyrirtæki, IBIDEN Hungary Gyártó Kft.****Auglýst eftir athugasemdum í samræmi við 2. mgr. 88. gr. EB-sáttmálans**

Framkvæmdastjórnin hefur ákveðið að hefja málsmeðferð í samræmi við 2. mgr. 88. gr. EB-sáttmálans í tengslum við ofangreinda ríkisaðstoð, sjá [Stjtið. ESB C 224, 25.9.2007](#).

Framkvæmdastjórnin birtir þessa auglýsingu til þess að gefa EES-ríkjunum og öðrum áhugaaðilum færi á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdafrestur er einn mánuður frá því að auglýsingin birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins* og skal senda athugasemdirnar til:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
B-1049 Bruxelles/Brussel
Bréfasími: +32 (0)22 96 12 42

Athugasemdum verður komið á framfæri við stjórnvöld í Ungverjalandi. Þeim, sem leggja fram athugasemdir, er heimilt að óska nafnleyndar og skulu slíkar óskir vera skriflegar og rökstuddar.

Auglýsing framkvæmdastjórnarinnar um endurgreiðsluvexti sem innheimta ber við endurheimtu ríkisaðstoðar og viðmiðunar- og afreiknivexti fyrir 25 aðildarríki frá 1. september 2007

2007/EES/46/54

(Birt í samræmi við ákvæði 10. gr. reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 794/2004 (Sjöttið. ESB L 140, 30.4.2004, bls. 1) og ákvæði auglýsingar framkvæmdastjórnarinnar um aðferð við útreikning á viðmiðunar- og afreiknivöxtum (Sjöttið. ESB C 273, 9.9.1997, bls. 3))

Frá	Til	AT	BE	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL
1.9.2007	...	5,42	5,42	5,49	4,24	5,42	5,58	5,50	5,42	5,42	5,42	5,42	8,54	5,42	5,42	6,49	5,42	6,64	7,00	5,42	5,94
1.1.2007	31.8.2007	4,62	4,62	5,49	4,24	4,62	4,76	5,50	4,62	4,62	4,62	4,62	8,54	4,62	4,62	6,49	4,62	6,64	7,00	4,62	5,94
1.12.2006	31.12.2006	4,36	4,36	5,49	4,34	4,36	4,49	5,50	4,36	4,36	4,36	4,36	8,12	4,36	4,36	6,49	4,36	6,64	7,00	4,36	5,56
1.9.2006	30.11.2006	4,36	4,36	6,34	4,34	4,36	4,49	5,50	4,36	4,36	4,36	4,36	8,12	4,36	4,36	6,49	4,36	6,64	7,00	4,36	5,56
1.6.2006	31.8.2006	4,36	4,36	6,34	3,72	4,36	4,49	5,50	4,36	4,36	4,36	4,36	7,04	4,36	4,36	6,49	4,36	6,64	7,00	4,36	5,56
1.3.2006	31.5.2006	3,70	3,70	6,34	3,72	3,70	3,74	5,50	3,70	3,70	3,70	3,70	7,04	3,70	3,70	6,49	3,70	6,64	7,00	3,70	5,56
1.1.2006	28.2.2006	3,70	3,70	6,34	3,72	3,70	3,74	5,50	3,70	3,70	3,70	3,70	7,04	3,70	3,70	6,49	3,70	6,64	7,00	3,70	5,56
1.12.2005	31.12.2005	4,08	4,08	6,34	3,40	4,08	3,54	5,50	4,08	4,08	4,08	4,08	8,59	4,08	4,08	6,49	4,08	6,64	7,00	4,08	6,24
1.9.2005	30.11.2005	4,08	4,08	7,53	3,40	4,08	3,54	5,50	4,08	4,08	4,08	4,08	8,59	4,08	4,08	6,49	4,08	6,64	7,00	4,08	6,24
1.7.2005	31.8.2005	4,08	4,08	7,53	4,05	4,08	4,23	5,50	4,08	4,08	4,08	4,08	8,59	4,08	4,08	6,49	4,08	6,64	7,00	4,08	6,24
1.6.2005	30.6.2005	4,08	4,08	7,53	4,05	4,08	4,23	5,50	4,08	4,08	4,08	4,08	8,59	4,08	4,08	6,49	4,08	6,64	7,00	4,08	6,24
1.4.2005	31.5.2005	4,08	4,08	7,88	4,05	4,08	4,23	5,50	4,08	4,08	4,08	4,08	8,59	4,08	4,08	6,49	4,08	6,64	7,00	4,08	7,62
1.1.2005	31.3.2005	4,08	4,08	7,88	4,86	4,08	4,23	5,50	4,08	4,08	4,08	4,08	8,59	4,08	4,08	6,49	4,08	6,64	7,00	4,08	7,62

Frá	Til	PT	SE	SI	SK	UK
1.9.2007	...	5,42	5,49	5,42	5,20	5,90
1.1.2007	31.8.2007	4,62	4,68	4,62	5,20	5,90
1.12.2006	31.12.2006	4,36	4,31	4,43	5,62	5,33
1.9.2006	30.11.2006	4,36	4,31	4,43	5,62	5,33
1.6.2006	31.8.2006	4,36	4,31	4,43	4,77	5,33
1.3.2006	31.5.2006	3,70	3,74	4,43	3,98	5,33
1.1.2006	28.2.2006	3,70	3,74	5,10	3,98	5,33
1.12.2005	31.12.2005	4,08	3,96	5,10	7,55	5,81
1.9.2005	30.11.2005	4,08	3,96	5,10	7,55	5,81
1.7.2005	31.8.2005	4,08	3,96	5,10	7,55	5,81
1.6.2005	30.6.2005	4,08	4,69	5,10	7,55	5,81
1.4.2005	31.5.2005	4,08	4,69	5,10	7,55	5,81
1.1.2005	31.3.2005	4,08	4,69	5,10	7,55	5,81